

**KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
ORTAÖĞRETİM SOSYAL ALANLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
TARİH EĞİTİMİ BİLİM DALI**

**TARİH ÖĞRETMENLERİNİN EĞİTİM ARAŞTIRMALARINI TAKİP ETME VE
SONUÇLARINI UYGULAMAYA YANSITMA DÜZEYLERİNİN
DEĞERLENDİRİLMESİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Ragıp Yusuf SAVLET

**TRABZON
Haziran, 2017**

KARADENİZ TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
ORTAÖĞRETİM SOSYAL ALANLAR EĞİTİMİ ANABİLİM DALI
TARİH EĞİTİMİ BİLİM DALI

TARİH ÖĞRETMENLERİNİN EĞİTİM ARAŞTIRMALARINI TAKİP ETME VE
SONUÇLARINI UYGULAMAYA YANSITMA DÜZEYLERİNİN
DEĞERLENDİRİLMESİ

Ragıp Yusuf SAVLET

Karadeniz Teknik Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü'nce Yüksek Lisans
Unvanı Verilmesi İçin Kabul Edilen Tezdir.

Tezin Danışmanı
Prof. Dr. İsmail Hakkı DEMİRCİOĞLU

TRABZON
Haziran, 2017

KTÜ Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne

Bu çalışma jürimiz tarafından Ortaöğretim Sosyal Alanlar Eğitimi Anabilim Dalında YÜKSEK LİSANS tezi olarak kabul edilmiştir. 29 / 06 / 2017

Tez Danışmanı : Prof. Dr. İsmail Hakkı DEMİRCİOĞLU .....

Üye : Doç. Dr. Aydın GÜVEN .....

Üye : Doç. Dr. Rahmi ÇİÇEK .....

Onay

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

**Prof. Dr. Nevzat YİĞİT
Enstitü Müdür V.**

BİLDİRİM

Tezimin içerdığı yenilik ve sonuçları başka bir yerden almadığımı ve bu tezi KTÜ Eğitim Bilimleri Enstitüsünden başka bir bilim kuruluşuna akademik gaye ve unvan almak amacıyla vermediğimi; tez içindeki bütün bilgilerin etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde edilerek sunulduğunu, ayrıca tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada kullanılan her türlü kaynağa eksiksiz atıf yapıldığını, aksinin ortaya çıkması durumunda her türlü yasal sonucu kabul ettiğimi beyan ediyorum.

Ragıp Yusuf SAVLET

29 / 06 / 2017

ÖN SÖZ

Öğretmenler eğitim araştırmalarını takip ederek bunları meslek hayatlarına yansıtmalı ve karşılaştıkları problemleri bilimsel metotları takip ederek çözebilmelidirler. Böylece hem eğitim bilimlerinin sağladığı katkı ile daha iyi bir eğitim öğretim sağlanacak, hem de daha iyi bireylerin yetişmesine olanak sağlanacaktır. Bu çalışmanın amacı, tarih öğretmenlerinin eğitim araştırmalarını takip etme ve sonuçlarını uygulamaya yansıtma düzeylerini ortaya çıkarmaktır. Bu bağlamda çalışmada, tarih öğretmenlerinin eğitim araştırmalarını hangi yöntemler ile takip ettikleri ve eğitim araştırmalarından elde edilmiş sonuçları derslerine ne şekilde yansıttıklarını ortaya koymaya çalışılmıştır.

Bu araştırmada betimsel tarama yöntemi kullanılmıştır. Çalışma karma bir araştırma olup, çalışmada hem nicel ve hem de nitel bir yaklaşım takip edilmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak anket ve yarı yapılandırılmış mülakat kullanılmıştır. Çalışmanın evrenini Trabzon ilindeki liselerde görev yapan 100 tarih öğretmeni oluşturmaktadır.

Çalışmam süresince her ihtiyacım olduğunda çekinmeden soru sorarak her seferinde yanıt alabildiğim tez danışmanım Prof. Dr. İsmail H. DEMİRCİOĞLU'na sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum. Öncelikle bu yola çıkmama vesile olan eğitim idolüm Prof. Dr. Yakup KÜÇÜKKALE hocam iyi ki varsınız, varlığınızla bile örneksiniz, şükranlarımı sunuyorum. Daha sonra çalışmam boyunca nazımı çekerek bana destek olan biricik eşim Aysel SAVLET'e, beni bugünlere getiren annem Güler SAVLET ve babam Mehmet SAVLET'e, her badire de ilk olarak yanımda hissettiğim ağabeyim Yalçın SAVLET, çok sevgili yengem Yonca SAVLET ve güzel yeğenim Duru SAVLET'e, çalışma boyunca varlıklarıyla destek olan güzel insanlar Enes ALTUNSOY, Kadir GÖRÜR ve Muhammed Ali ARICI'ya, tezimin İngilizce metinlerinde desteğini esirgemeyen güzel insan Ayşe KAYA AKARSU'ya, eğitim dünyasında çok uzun yıllar görevde kalması gereken Kerem Mahalle Ortaokulu Müdürüm Halis ESENTÜRK'e, sorularıma içtenlikle bıkmadan cevap veren Doç. Dr Selahattin KAYMAKÇI hocama, sonsuz teşekkür ediyorum.

Haziran, 2017
Ragıp Yusuf SAVLET

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ.....	IV
İÇİNDEKİLER.....	V
ÖZET	VIII
ABSTRACT	XI
TABLolar LİSTESİ	X
ŞEKİLLER LİSTESİ	XIII
1. GİRİŞ.....	1
1. 1. Araştırmanın Problemi.....	1
1. 2. Alt Problemler.....	1
1. 3. Araştırmanın Amacı.....	1
1. 4. Araştırmanın Önemi.....	1
1. 5. Araştırmanın Sınırlılıkları	2
1. 6. Araştırmanın Sayıltıları	2
1. 7. Araştırmayla İlgili Bazı Tanımlar	2
2. LİTERATÜR TARAMASI	3
2. 1. Araştırmanın Kuramsal Çerçevesi	3
2. 1. 1. Bilimsel Araştırmanın Temel Özellikleri	6
2. 1. 2. Araştırma Türleri.....	7
2. 1. 2. 1. Temel Araştırmalar	7
2. 1. 2. 2. Uygulamalı Araştırmalar	8
2. 1. 3. Eylem Araştırması	8
2. 1. 3. 1. Eylem Araştırmasının Türleri	11
2. 1. 3. 2. Eylem Araştırması Döngüsü	13
2. 2. Araştırma İle İlgili Çalışmalar.....	15
2. 2. 1. Eğitimin İlk Kademesindeki Öğretmen Görüşlerini İçeren Araştırmalar.....	15
2. 2. 2. Meslek Öncesi Öğretmen Adaylarının Görüşlerini İçeren Araştırmalar.....	19

2. 2. 3. Okul Yöneticilerinin ve Üst Kademe Yöneticilerin Görüşlerini İçeren Araştırmalar.....	20
3. YÖNTEM	24
3. 1. Bilim ve Bilimsel Araştırma	24
3. 2. Nitel ve Nicel Araştırma	25
3. 3. Veri Toplama Araçları	26
3. 3. 1. Anket	26
3. 3. 2. Görüşme (Mülakat).....	27
3. 4. Araştırmanın Yöntemi	27
3. 5. Araştırmanın Evreni	28
3. 6. Araştırmanın Örneklemi	28
3. 7. Araştırmada Kullanılan Veri Toplama Araçlarının Geliştirilmesi	28
3. 8. Araştırmanın Pilot Uygulaması.....	28
3. 9. Anketin Uygulanması	29
3. 10. Verilerin Analizi	29
3. 10. 1. Anketin Analizi	29
3. 10. 2. Mülakatın Analizi.....	30
4. BULGULAR	31
4. 1. Anketten Elde Edilen Bulgular.....	31
4. 1. 1. Demografik Bilgiler Bölümünden Elde Edilen Bulgular	31
4. 1. 2. Anketin İkinci Bölümünden Elde Edilen Bulgular	34
4. 1. 3. Anketin Tüm Bölümlerinden Elde Edilen Bulguların Özeti.....	65
4. 2. Mülakat Formundan Elde Edilen Sonuçlar	69
4. 2. 1. Demografik Bilgiler Bölümünden Elde Edilen Sonuçlar	69
4. 2. 2. Mülakatın Birinci Bölümünden Elde Edilen Sonuçlar	70
4. 2. 3. Mülakatın İkinci Bölümünden Elde Edilen Sonuçlar.....	74
4. 2. 4. Mülakatın Üçüncü Bölümünden Elde Edilen Sonuçlar	77
5. TARTIŞMA	81
6. SONUÇ VE ÖNERİLER	83
6. 1. Sonuçlar.....	83
6. 1. 1. Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	83
6. 1. 2. İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	86
6. 1. 3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar	89

6. 2. Öneriler.....	90
6. 2. 1.Araştırma Sonucuna Dayalı Öneriler.....	90
6. 2. 2. İleride Yapılabilecek Araştırmalara Yönelik Öneriler	91
7. KAYNAKLAR.....	92
8. EKLER	97
9. ÖZ GEÇMİŞ VE İLETİŞİM BİLGİLERİ.....	107

ÖZET

Tarih Öğretmenlerinin Eğitim Araştırmalarını Takip Etme ve Sonuçlarını Uygulamaya Yansıtma Düzeylerinin Değerlendirilmesi

Öğretmenler eğitim araştırmalarını takip ederek bunları meslek hayatlarına yansıtmalı ve karşılaştıkları problemleri bilimsel metotları takip ederek çözebilmelidirler. Böylece hem eğitim bilimlerinin sağladığı katkı ile daha iyi bir eğitim öğretim sağlanacak, hem de daha iyi bireylerin yetişmesine olanak sağlanacaktır. Bu çalışmanın amacı, tarih öğretmenlerinin eğitim araştırmalarını takip etme ve sonuçlarını uygulamaya yansıtma düzeylerini ortaya çıkarmaktır. Bu bağlamda çalışmada, tarih öğretmenlerinin eğitim araştırmalarını hangi yöntemler ile takip ettikleri ve eğitim araştırmalarından elde ettikleri sonuçları derslerine ne şekilde yansıttıklarını ortaya koymayı hedeflemektedir.

Çalışma karma bir araştırma olup, çalışmada hem nicel ve hem de nitel bir yaklaşım takip edilmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak anket ve yarı yapılandırılmış mülakat kullanılmıştır. Çalışmanın evrenini Trabzon ilindeki liselerde görev yapan 100 tarih öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışmada evrenin hepsine ulaşılmak istendiğinden araştırma örneklem gerektirmemektedir. Elde edilen veriler betimsel analiz ve içerik analizi yaklaşımlarıyla değerlendirilmiştir.

Araştırma kapsamında kullanılan veri setinin analizi sırasında frekans ve yüzde betimsel istatistik göstergeleri olarak kullanılmıştır. Araştırma sürecinin tamamlanmasıyla, tarih öğretmenlerinin; eğitim araştırmalarını takip etme düzeylerinin yeterli olmadığı, eğitim araştırmalarının uygulamaya yansıtma düzeylerinin yeterli olmadığı ve eğitim araştırmalarına yönelik yeterlilik düzeylerinin yüksek olmadığı sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim Araştırmaları, Tarih Öğretmeni, Eylem Araştırması, Araştırmacı Öğretmen

ABSTRACT

The Evaluation of History Teachers' Level of Following The Educational Researches And Reflecting The Results in to Practice

Teachers should follow educational research and reflect them in their professional life and solve the problems they encounter by following scientific methods. Thus, with the contribution provided by the educational sciences, a better education and training will be provided and better individuals will be trained. The aim of this study is to reveal the level of history teachers' following educational researches and reflecting the results into practice. In this context, this study will try to show in which ways history teachers follow educational researches and how they reflect the results collected from educational studies into their lessons.

It is a mixed study in the study and both quantitative and qualitative approaches were followed in the study. Survey and semi-structured interview will be used as data collection tool in the research. The universe of the research is the history teachers working in the high school in Trabzon. Research does not need to sample as the universe is all about reaching work. It will be evaluated with the obtained descriptive analysis and content analysis approaches.

Keywords: Educational Research, History Teacher, Action Research, Teacher As Researcher

TABLULAR LİSTESİ

<u>Tablo No</u>	<u>Tablo Adı</u>	<u>Sayfa No</u>
1.	Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Cinsiyetini Gösteren Tablo	31
2.	Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Deneyim Yılıını Gösteren Tablo	32
3.	Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Öğrenim Düzeyini Gösteren Tablo	32
4.	Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Çalıştıkları Eğitim Kurumunu Gösteren Tablo	33
5.	Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Mezun Oldukları Bölümü Gösteren Tablo.....	33
6.	Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Okulların Bulunduğu Yerleri Gösteren Tablo.....	34
7.	Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Eğitim Bilimleriyle İlgili Yenilikleri, Gelişmeleri ve Araştırmaları Radyo, Televizyon ve Gazetelerden Takip Etme Düzeyini Gösteren Tablo.....	35
8.	Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Eğitim Bilimleriyle İlgili Yenilikleri, Gelişmeleri ve Araştırmaları Radyo, Televizyon ve Gazetelerden Takip Eden Öğretmenlerin Takip Biçimlerini Gösteren Tablo	35
9.	Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Eğitim Bilimleriyle İlgili Yenilikleri, Gelişmeleri ve Araştırmaları Resmi Yazışmalar Aracılığıyla Haberdar Olma Düzeyini Gösteren Tablo	36
10.	Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Eğitim Bilimleriyle İlgili Yeniliklerden, Gelişmelerden ve Araştırmalardan Resmi Yazışmalar Aracılığıyla Haberdar Oldukları Kategorileri Gösteren Tablo	37
11.	Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Eğitim Bilimleriyle İlgili Yeniliklerden, Gelişmelerden ve Araştırmalardan Eğitim Bilimleri İle İlgili Ders ve Sınavlara Hazırlık Kitapları Aracılığıyla Haberdar Olma Düzeyini Gösteren Tablo	38
12.	Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Eğitim Bilimleriyle İlgili Yeniliklerden, Gelişmelerden ve Araştırmalardan Eğitim Bilimleri İle İlgili Ders ve Sınavlara Hazırlık Kitapları Aracılığıyla Haberdar Oldukları Kategorileri Gösteren Tablo	39

<u>Tablo No</u>	<u>Tablo Adı</u>	<u>Sayfa No</u>
13.	Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Eğitim Bilimleriyle İlgili Yeniliklerden, Gelişmelerden ve Araştırmalardan Bilimsel İçerikli Magazin Dergileri Aracılığıyla Haberdar Olma Düzeyini Gösteren Tablo	40
14.	Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Eğitim Bilimleriyle İlgili Yeniliklerden, Gelişmelerden ve Araştırmalardan Haberdar Olmak Amacıyla Takip Ettikleri Bilimsel İçerikli Dergileri Gösteren Tablo	41
15.	Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Eğitim Bilimleriyle İlgili Yeniliklerden, Gelişmelerden ve Araştırmalardan Tezler, Bilimsel Dergilerde Yayınlanan Makaleler Aracılığıyla Haberdar Olma Düzeyini Gösteren Tablo	42
16.	Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Eğitim Bilimleriyle İlgili Yenilikleri, Gelişmeleri ve Araştırmaları İnternet Ortamında Yaptığı Gezintiler Sayesinde Takip Etme Düzeyini Gösteren Tablo	45
17.	Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Eğitim Bilimleriyle İlgili Yenilikleri, Gelişmeleri ve Araştırmaları İnternet Ortamında Nasıl Takip Ettiğini Gösteren Tablo	46
18.	Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Eğitim Bilimleriyle İlgili Yenilikleri, Gelişmeleri ve Araştırmaları İnternet Ortamında Takip Ettiği Platformları Gösteren Tablo	47
19.	Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Eğitim Bilimleriyle İlgili Yeniliklerden, Gelişmelerden ve Araştırmalardan Katıldıkları Hizmet İçi Eğitimler Aracılığıyla Haberdar Olma Düzeyini Gösteren Tablo	48
20.	Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Eğitim Bilimleriyle İlgili Yeniliklerden, Gelişmelerden ve Araştırmalardan Haberdar Olmak Amacıyla Katıldıkları Hizmet İçi Eğitim Çeşitlerini Gösteren Tablo	49
21.	Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Eğitim Bilimleriyle İlgili Yeniliklerden, Gelişmelerden ve Araştırmalardan Katıldıkları Konferans, Sempozyum, Panel ve Çalıştaylar Aracılığıyla Haberdar Olma Düzeyini Gösteren Tablo	51
22.	Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Eğitim Bilimleriyle İlgili Yeniliklerden, Gelişmelerden ve Araştırmalardan Haberdar Olmak İçin Faydalandıkları Tezleri, Bilimsel Dergilerde Yayımlanan Makaleleri Okudukları Zaman Nitelikli Ve Anlaşılır Bulma Düzeyini Gösteren Tablo	52

<u>Tablo No</u>	<u>Tablo Adı</u>	<u>Sayfa No</u>
23.	Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Eğitim Bilimleriyle İlgili Yeniliklerden, Gelişmelerden ve Araştırmalardan Haberdar Olmak İçin Faydalandıkları Tezleri, Bilimsel Dergilerde Yayımlanan Makaleleri Okudukları Zaman Nitelikli Bulmama Sebeplerini Gösteren Tablo.....	53
24.	Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Eğitim Bilimleriyle İlgili Yeniliklerden, Gelişmelerden ve Araştırmalardan Haberdar Olmak İçin Faydalandıkları Tezleri, Bilimsel Dergilerde Yayımlanan Makaleleri Sınıf Ortamındaki Uygulamalarında Nasıl Kullandığını Gösteren Tablo.....	56
25.	Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Eğitim Bilimleriyle İlgili Yeniliklerden, Gelişmelerden ve Araştırmalardan Haberdar Olmak İçin Faydalandıkları Hizmet İçi Eğitim Seminerlerinde Öğrendikleri Bilgileri Sınıf Ortamındaki Uygulamalarında Nasıl Kullandığını Gösteren Tablo	60
26.	Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Eğitim Bilimleriyle İlgili Yeniliklerden, Gelişmelerden ve Araştırmalardan Haberdar Olmak Amacıyla Katıldıkları Konferans, Sempozyum, Panel Ve Çalıştaylar Aracılığıyla Edindikleri Bilgileri Sınıf Ortamındaki Uygulamalarında Nasıl Kullandığını Gösteren Tablo.....	63

ŞEKİLLER LİSTESİ

<u>Şekil No</u>	<u>Şekil Adı</u>	<u>Sayfa No</u>
1.	Araştırma tür ve düzeyleri	7
2.	McNiff ve Whitehead'in eylem araştırması döngüsü.....	13
3.	Mills'in eylem araştırması döngüsü	13
4.	Van Lier'in eylem araştırması döngüsü	14
5.	Ferrance'nin eylem araştırması döngüsü.....	14

1. GİRİŞ

Gelişmiş ülkelerin tamamı eğitim araştırmalarını takip eden ve bunları derslerine yansıtarak uygulamalarında kullanan eğitim öğretim sistemlerini kullanmaktadırlar. Özellikle tarih derslerinde eğitim araştırmalarından elde edilen sonuçların kullanılması öğrencilerin tarih bilincine daha sağlıklı bir şekilde sahip olmasını sağlamaktadır. Bu sebeple eğitim araştırmalarını takip etmede ve sonuçlarını uygulamalarına yansıtma tarih öğretmenlerine büyük görev düşmektedir.

1. 1. Araştırmanın Problemi

Bu araştırmanın problemini "Tarih öğretmenlerinin eğitim araştırmalarını takip etme ve sonuçlarını uygulamaya yansıtma ile ilgili yeterlilik düzeyleri nedir?" sorusu oluşturmaktadır.

1. 2. Alt Problemler

1. Tarih öğretmenlerinin eğitim araştırmalarını takip etme düzeyleri nedir?
2. Tarih öğretmenlerinin eğitim araştırmalarını uygulamaya yansıtma düzeyleri nedir?
3. Tarih öğretmenlerinin eğitim araştırmalarından elde edilen bilgileri kullanma düzeyleri ve kullanırken dikkat ettikleri hususlar nelerdir?

1. 3. Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın amacı, Trabzon ilinde görev yapan tarih öğretmenlerinin eğitim araştırmalarını takip etme ve sonuçlarını uygulamaya yansıtma düzeylerini ortaya koymaktır.

1. 4. Araştırmanın Önemi

Dünyada Yirminci Yüzyılın ikinci yarısını takip eden yıllarda, ekonomik ve kültürel alanda hızlı bir değişim yaşanmıştır. Bu değişim, kaçınılmaz olarak eğitim kurumlarını da etkilemiş ve özellikle gelişmiş ülkelerde eğitimin kalitesi sorgulanmaya başlanmıştır (Demircioğlu, 2003:186). Eğitimin kalitesinin artırılmasında olması gereken kriterlerden birisi de öğretmenlerin eğitim araştırmalarını takip etmeleri ve elde ettikleri bilgileri uygulamaya yansıtma dır. Bu amaçla bu araştırmanın daha etkili bir tarih öğretimi

gerçekleştirilmesi için alana ve yapılacak diğer araştırmalara katkı sağlaması hedeflenmektedir.

1. 5. Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırmanın örnekleme, Trabzon ilinde görev yapan 280 tarih öğretmeni ile sınırlandırılmıştır.

1. 6. Araştırmanın Sayılıları

1. Tarih öğretmenlerinin sorulara verdikleri cevaplar var olan durumu yansıtmaktadır.
2. Araştırmada kullanılan örnekleme, araştırma evrenini temsil edecek niteliklere sahiptir.
3. Tarih öğretmenleri sorulara verdikleri cevaplarda içten ve samimidirler.

1. 7. Araştırmayla İlgili Bazı Tanımlar

Eğitim: Çocuklarda var olan gizil güçleri son noktaya kadar geliştirme amaçlı, toplumsal ve kişisel özellikleri seçkin ve kontrollü bir çevrede karşılıklı anlamalara dayalı olarak irdeleyen sosyal bir süreçtir (Bayındır, 2007:50).

Araştırma: Bilimsel yöntemlere göre yürütölen planlı ve programlı, akademik bir çalışma (Özdamar, 2003:16). Kendi başına bağımsız olarak araştırma yapabilmeyi ve başkalarının araştırmalarını eleştirebilmeyi gerektiren bir deneyim (Simon ve Burstein, 1985 akt. Balcı, 2009:1).

Araştırmacı Öğretmen Modeli: Öğretmenlerin günlük yaşamlarında karşılaştıkları problemlere etkili çözümler bulabilmelerini sağlayan sistematik bir araştırma yaklaşımı (Stringer, 2007:1).

Bilimsel Araştırma: Belli bir amaç doğrultusunda ve sistemli süreçler yoluyla veri toplama ve toplanan verilerin analiz edilmesi (McMillan ve Schumacher, 2006).

Eğitim Araştırması: Eğitim araştırması, insanların eğitim ortamlarında nasıl ve niçin davrandıklarının keşfedilmesinin sistemli sürecidir (Anderson, 1990; akt. Balcı, 2010).

Tarih Öğretmeni: Formal eğitim kurumları aracılığıyla tarih biliminin ortaya koymuş olduğu bilgi, tutum ve becerileri öğrencide davranış haline getirmeyi hedefleyen kişidir (Demircioğlu, 2010: 10).

Yeterlilik: Bir içi yapma gücünü sağlayan özel bilgisi olan, kifayetli, ehliyetli, ehil (TDK, Büyük Sözlük).

2. LİTERATÜR TARAMASI

2. 1. Araştırmanın Kuramsal Çerçevesi

Öğretmenlerin kendilerinden beklenen yeterliklere sahip olmaları, bu yeterliklere uygun bir şekilde araştırmacı kimliğine bürünmeleri ve mevcut eğitim araştırmalarını kullanmalarının mesleki bilgi, beceri ve deneyimlerine olumlu yönde katkı sağlayacağı bilinmektedir (Çepni ve Küçük, 2002'den aktaran: Çepni, Küçük ve Gökdere, 2002: 1234). Bu sebeple eğitim araştırmalarının ve temel özelliklerinin neler olduğuna dair aşağıda çeşitli tanımlamalar verilmiştir.

Eğitim araştırması, insanların eğitim ortamlarında nasıl ve niçin davrandıklarının keşfedilmesinin sistemli sürecidir. Eğitim araştırmasının temel özellikleri şöyle maddeleştirilebilir (Anderson, 1990'dan aktaran: Balcı, 2010:75)

1. Eğitimsel araştırma bir problemi çözmeye teşebbüs eder.
2. Araştırma temel ya da birinci el kaynaklardan yeni veri toplamayı ya da yeni bir amaçla var olan verilerin kullanılmasını içerir.
3. Araştırma gözlenebilir tecrübelerle ya da ampirik delillere dayanır.
4. Araştırma doğru gözlem ve betimleme ister.
5. Araştırma genelde dikkatlice desenlenmiş prosedürler ve güçlü analizleri gerektirir.
6. Araştırma genellemelerin, ilkelerin ya da kuramların gelişmesini vurgular. Bunlar anlama, kestirme ve kontrolde yardımcı olurlar.
7. Araştırma uzmanlık gerektirir; alana aşinalık, yöntemde yeterlik, verilerin toplanma ve analizinde beceri ister.
8. Araştırma probleme objektif, yansız çözüm bulmaya girişir ve kullanılan prosedürlerin geçerliği için büyük çaba gösterir.
9. Araştırma kasıtlı ve aceleci olmayan, ancak araştırma geliştikçe problem ya da soruları geliştiren bir eylemdir.
10. Araştırma probleme ilgi duyan kimselerce dikkatlice kaydedilir ve rapor edilir.

Eğitim araştırması insanların eğitimsel süreç hakkında güvenilir ve yararlı bilgi kazanımı yoludur. Eğitimciler genellikle bazı problemlere bir çözüm bulmak için araştırma yürütür veya anlamadıkları bir konu üstüne bilgi edinirler. Ana amaç genel ilkeleri veya insanların eğitimsel durumlarda olayları açıklama, tahmin etme ve kontrol etmede

kullanabileceği davranışların yorumlanmasını keşfetme, bir başka deyişle bilimsel teoriyi formüle etmektir (Ary, Jacobs ve Sorensen, 2010).

Genel olarak her bilim dalında olduğu gibi eğitim araştırmaları da üç farklı temelde yapılmaktadır (McMillan ve Schumacher, 2006). “Bunlardan *birincisi* ilgili bilim dalında değişik alanlarda kuramsal bilgi üretmeyi esas alan araştırmalardır ki bu tür araştırmalar temel (basic ya da fundamental) araştırmalar olarak adlandırılırlar. Bu tür araştırmalar çoğunlukla, alanda mevcut kuramların farklı durumlar açısından test edilmesi veya yeni kuramların oluşturulması ve genellemeler yapılmasını esas alır. Oluşturulan bu kuramlar doğada var olan durumların, olayların ve olguların açıklanması sürecinde veya gelecekte gerçekleşmesi muhtemel olayların tahmin edilmesinde işimize yarar. Bu anlamda ele alındığında bu tür temel araştırmalarda herhangi bir sosyal sorunun çözümünü esas almaktan öte bir bilim dalının temel kavramlarının ve sorunlarının daha iyi anlaşılması için bilgi üretimi esastır. *İkinci* grup araştırmalar ise daha çok herhangi bir bilim dalında yaşanan sorunların tespiti ve bunlara dönük çözümler üretmeyi amaç edinen uygulamalı (applied) araştırmalardır. Özellikle eğitim bilimlerinde bu tür araştırmalar uygulamada karşılaşılan sorunları konu edinerek bunlara uygulanabilir çözümler üretmeye odaklanır. Bu tür araştırmalar özellikle sorunlara çözümler üretirken ilk grupta sayılan temel araştırmaların ürettikleri bilgilerden yoğun olarak yararlanırlar. Örneğin insanın öğrenmesine dönük olarak geliştirilmiş olan öğrenme kuramlarının herhangi bir öğretim yöntemi sürecinde ne kadar işler olduğu uygulamalı bir araştırma sürecinde test edilebilir. Üçüncü grup araştırmalar ise daha çok uygulamada olan bir sürecin ne kadar etkin ve verimli olduğunu test etmeyi amaçlayan değerlendirme (evaluation) araştırmalarıdır. Bu tür araştırmalar herhangi bir uygulamanın amaçlanan hedefleri gerçekleştirmedeki başarısı ve mevcut şartlar açısından ne kadar uygun olduğunu değerlendirmeyi esas alırlar” (McMillan ve Schumacher, 2006: 14-15).

Eğitim araştırmalarının işlevi, öğretmenlere uygunluğu ve yararı üzerine tartışmalar son yıllarda yoğun bir şekilde devam etmektedir. (Basse, 1999: Everton, Galton ve Pell, 2000: Hammersley, 1993: Mortimore, 2000). Türk eğitim sisteminde, genelde öğretimin içeriğinde ve uygulamalarında uygun bir araştırma ortamının yaratılmadığı; bilgi depolamaya, yani ezberlemeye öncelik veren bir yaklaşım ve uygulamanın olduğu belirtilmektedir. (Güvenç, 1997: Karasar, 1993: MEB, 1990). En üst eğitim kurumu olarak üniversitelerde bile, bilim ve bilimsel yöntem kavramlarının yeterince işlenmediği, dolayısıyla araştırma yeterliliklerinin (becerilerinin) öğrencilere gereğince aktarılmadığı savunulmaktadır (Büyüköztürk, 1996: Çavdar, 1994: Karagül, 1996: Karasar, 1984). Bu tablo eğitim sisteminde yenileşmeye ve araştırmaya gerek duymayan bir anlayışın hâkim olmasının bir ürünü olarak ifade edilmektedir (Keskin, 1994). Oysa 21. yüzyılın eşliğinde

bilimsel eğitimin temel özellikleri sayılırken, sorunu tanımlama ve çözme becerisi, araştırma tekniklerini kullanabilme becerisi ve araştırmaya yönelik olumlu tutumlar ön plana çıkmaktadır (Bektur, Yaşar, Küçükkaragöz ve Titiz, 1997: Hoshmand, 1991: Uzunoğlu, 1997: Yılmaz, 1997). Çağdaş bireyin böyle bir kültüre sahip olması, ancak eğitimle gerçekleşebilir ve araştırma eğitimi olarak tanımlanan bu eğitimin, onun tüm yaşantısının bir parçası olduğu söylenebilir (Bilhan, 1991: Organisation for Economic Co-operation and Development, 1995).

Bilginin sorgulanmasında önemli bir yer tutan araştırmanın (Azar, 2008: 24) eğitim açısından önemi de büyüktür. Eğitim kalitesinin araştırmalar ile daha nitelikli hâle geleceği bilinmektedir. Eğitim sistemlerinin temel amaçlarından biri de; bilgiyi üreten, ürettiği bilgiyi paylaşabilen, araştırmacı, bilimsel tutum ve davranışlara sahip bireylerin yetiştirilmesidir (Ünal ve Ada, 2007: 140–141). Genç nesillere araştırma-inceleme, problem çözme ve eleştirel düşünme becerilerini kazandırmakla yükümlü olan öğretmenlerin öncelikle kendilerinin bu beceri ve yeterliklere sahip olmaları da büyük bir önem taşımaktadır (Saracaloğlu, 2008: 181).

De Jong'un (2004) yaptığı araştırmada ise araştırmaların uygulamalarla birleştirmek için kişisel ve yapısal eylemler yapılması gerektiği ortaya çıkmıştır. Kişisel eylemler olarak öğretmenler araştırma literatürünün ne işe yaradığını ve nasıl faydalanacaklarını öğrenirler. Ayrıca, öğretmenler zaman zaman kendileri araştırma yapar. Kişisel eylemler olarak araştırmacılarında öğretmenler tarafından kolaylıkla ulaşılabilir yayın yapmalarını öğrenmeleri ve ayrıca zaman zaman öğretmenlik aktiviteleri gerçekleştirmeleri gerekir. Yapısal eylemler ise araştırmacılar ve öğretmenler arasında daha fazla iletişim kurulması ve ayrıca araştırmacılar ve öğretmenler arasında daha fazla işbirliği yapılmasıdır. Benzer şekilde Hemsley-Brown ve Sharp (2003) de araştırma uygulama boşluğunun giderimi için çözüm olarak kurumsal değişimin gerçekleşmesinin önemi üzerinde durmaktadır.

Bilimsel araştırmalar araştırma sürecinin daha iyi işlemesi için yapıldığı gibi eğitim öğretim sürecinde de çeşitli amaçlarla kullanılmaktadır. Bu araştırmalar zamanla ortaya çıkan aksaklıkları gidererek eğitim öğretimin daha verimli hale gelmesine katkıda bulunurlar. Öğretmenlerin değişen yaşam şartlarına uyum sağlayabilmeleri araştırma bilgi ve becerilerine sahip olmalarını; yapılan araştırmalara düşünce ve eylemleri ile katkı sağlamalarını; araştırmalara ve araştırmacılara karşı olumlu bir tutum sergileyebilmelerini gerektirir (Korkmaz, Şahin ve Yeşil, 2011).

Toplumumuzda eğitim alanında, bilimsel araştırmalara ihtiyaç duyulmaya başlanmıştır (Kaptan, 1998). Özellikle, akademisyen araştırmacılar ile uygulamacıları bir araya getirerek diyalogun geliştirilmesi konusunda önemlidir. Birçok araştırmacı artık,

araştırma sonuçlarının herkes tarafından okunması, özellikle öğretmenler tarafından, gerektiğini savunmakta ve bu doğrultuda çalışmalar yapmaktadır (Ekiz, 2009).

Eğitim araştırmalarının sonuçlarının derslerde kullanımı tüm bu tespitlerden yola çıkarak günümüzde tüm öğretmenler için zaruri bir hal almıştır. Özellikle tarih öğretmenleri derslerinin doğası gereği durağan halde olan ders ortamlarını hareketlendirmek ve öğrencilerin derse olan ilgisini ve motivasyonunu arttırmak adına eğitim araştırmalarından faydalanmalıdırlar. Öğretmenlerin eğitim araştırmalarının sonuçlarını derslerinde kullanmaları ile eğitim sistemine yapacakları katkı ülkemizin diğer ülkelerle olan eğitim yarışında ön saflarda yer alabilmesi adına da önem arz etmektedir.

2. 1. 1. Bilimsel Araştırmanın Temel Özellikleri

Farklı türleri olan bilimsel araştırmanın değişmeyen ve tüm araştırmalarda bulunması gereken kimi özellikleri vardır ve bu özellikler bilimin özellikleri ile tutarlılık göstermelidir. Hem bilimde hem de araştırma da ortak özellikler olan gözlenebilirlik, nesnellik, mantıksallık, eleştirecilik, seçicilik ve genelleycilik gibi özellikler vardır.

Bilimsel araştırmanın diğer özellikleri ise şöyle sıralanabilir (Kaptan, 1998: Karasar, 2009):

a) Araştırmanın amacı, bilime yeni bilgiler katmaktır. Bu nedenle yapılan araştırmaların daha önce yapılmış araştırmaların bir tekrarı olmaması gerekir. Her araştırma konusunun bir yönüyle yeni olması, daha önceki araştırmalarda incelenmemiş bir yanının olması gerekir. Her araştırmada böyle bir yeniliğin olması bilimsel bilgiye bir katkı getirecektir.

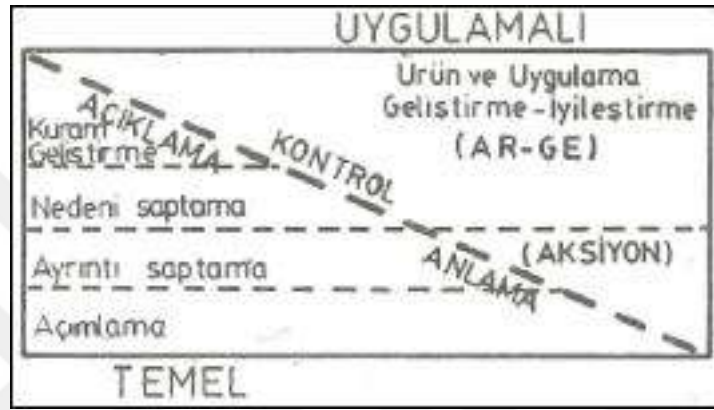
b) Araştırma tekrar edilebilir olmalıdır. Olgular zaman içinde değişebileceğinden ya da daha önceki araştırmalara çeşitli kaynaklardan hata karışmış olabileceğinden; daha önce yapılmış bir araştırmanın kontrol amacıyla tekrarlanması gerekebilir. Hatta bu tür araştırmalar zaman zaman yapılmalıdır. Bu tür araştırmalar bilimin kendi kendini kontrol etmesini sağlar.

c) Araştırmanın bulguları nesnel bir biçimde rapor edilmelidir. Araştırmanın sonucunda, araştırmacı probleme bir çözüm bulamayabilir veya bulduğu çözüm, başlangıçta kendisinin öngördüğü çözüm olmayabilir. Araştırmacı bu sonuçları nesnel bir biçimde belirtmelidir.

d) Araştırmanın yöntemi, kullanılan veriler, çözümlenme biçimleri, araştırmanın bulguları ve sonucu araştırma raporunda açık olarak belirtilmelidir.

2. 1. 2. Araştırma Türleri

Araştırma türleri farklı isimler ile adlandırılıp sınıflandırılmaktadır. Bu farklı sınıflandırmalar herhangi bir problem oluşturmamaktadır. Çünkü sınırlandırma bir amaç değil, bir araçtır. Bu çalışmada araştırmalar temel ve uygulamalı araştırmalar olarak sınıflandırılmıştır. Çünkü araştırmanın temel amacı problem çözümü için gerekli bilgi üretmek ya da ürünü/uygulamayı geliştirmek olduğuna göre, böyle bir ölçütle sınıflandırma yapmak daha uygun olacaktır (Karasar, 2003).

Şekil 1. Araştırma tür ve düzeyleri (Karasar, 2003: 29)

2. 1. 2. 1. Temel Araştırmalar

Temel araştırmalar, kuramsal bilgi üretmek ya da mevcut kuramı geliştirmek için yapılan araştırmalardır. Yani var olan bilgilere yenilerini katmak için yapılan araştırmalardır. Bu tür araştırmalarda “bilim, bilimi geliştirmek içindir” anlayışı egemendir ve çoğunlukla akademik amaçlara hizmet eder (Ekiz, 2009). Bu araştırmalar bilgilere yeni bir şeyler katmayı amaçlarken uygulamada bir sorunu çözmek gibi bir amaç içermezler.

Temel araştırma, araştırmacının pratik bir problemi çözme girişiminden ziyade entelektüel merakından başlar. Temel araştırma temel kuramsal ilkeler ve açıklamalar keşfetme veya formüle etmeye odaklanmış sorular ve araştırma yöntemlerini kapsar (Şimşek, 2005). Temel araştırmaları Karasar (2009) değişik düzeylerde bilgi üretebilmelerine göre sıralamaktadır. Bunlar açıklama düzeyi, ayrıntı saptama düzeyi, neden-sonuç ilişkisi saptama düzeyi ve kuram geliştirme düzeyi olarak yer almaktadır.

2. 1. 2. 2. Uygulamalı Araştırmalar

Karasar uygulamalı araştırmaları, “üretilen bilginin değerlendirilmesi ile problemlerin fiilen çözümünü gerçekleştirmeyi, bilimin olayları denetim altına alma işlevini gerçekleştirmeyi amaçlayan araştırmalar” (Karasar, 2009: 27) şeklinde tanımlar. Uygulamalı araştırma, bilgilerin geliştirilmesi ve belli bir uygulama için yapılır (Üstdal vd., 2004). Bu araştırma türünde amaç, uygulama yaparken ortaya çıkan somut bir problemi ya da uygulamanın bizzat kendisini anlamak, ya da mevcut uygulamaları daha efektif hale getirmek amacıyla kalıcı katkılar sunmaktır. Uygulamalı araştırmada sonuç daha önemlidir. Var olan bilginin problem çözmek amacıyla işe koşulmasıdır (Şimşek, 2005). Bu araştırmalarda, geliştirme süreci egemendir (Karasar, 2009).

Uygulamalı araştırmalar da (ürettikleri bilgi düzeyi bakımından, temel araştırmalardaki ayrıma ek olarak) kendi içinde, iki sınıfa ayrılabilir (Karasar, 2009). Bunlar: aksiyon (eylem) araştırmaları ile AR-GE araştırmalarıdır. Her araştırmacı, hangi tür ve düzeyde araştırma yaptığının bilincinde olmalıdır. Çünkü araştırma sonunda, problemin çözümü için yapılabilecek öneriler ya da filli iyileştirmeler ve geliştirmeler, tümüyle üretilmiş bilgi düzeyine bağlı ve onunla uyumlu olmak zorundadır (Karasar, 2009).

2. 1. 3. Eylem Araştırması

Eylem araştırması esasen eğitim bilimlerinde ortaya çıkmasa da günümüzde eğitim bilimlerine uyarlanmış olan nicel ve nitel veri toplama tekniklerini içinde barındıran uygulamalı bir araştırma yaklaşımıdır. Öğretmenlerin ders içindeki sorunlarını tespit ederek çözüme ulaşmakta kullanması sebebiyle bu yöntem “öğretmen araştırması” veya “araştırmacı öğretmen modeli” olarak da adlandırılmaktadır. Literatür taraması sonucunda eylem araştırmasının çok farklı tanımları ile karşılaşılmaktadır.

Eylem araştırması ile ilgili yapılmış tanımları incelediğimizde karşımıza şu tanımlamalar çıkmaktadır. Alanın önemli isimlerinin bir kısmı eylem araştırmasının sistematikliği üzerinde durmuştur.

Sistematikliğe vurgu yapan dört isimden ilki Yıldırım ve Şimşek'tir. (Yıldırım ve Şimşek, 2005: 295) *“Eylem araştırması, bir okulda çalışan yönetici, öğretmen ve eğitim uzmanı gibi bizzat uygulamanın içinde olan bir uygulayıcının doğrudan kendisinin ya da bir araştırmacı ile birlikte gerçekleştirdiği ve uygulama sürecine ilişkin sorunların ortaya çıkarılması ya da hâlihazırda ortaya çıkmış bir sorunu anlama ve çözmeye yönelik sistematik veri toplamayı ve analiz etmeyi içeren bir araştırma yaklaşımıdır.”* Bu hususta ki bir diğer isim olarak Stringer'ı (2007: 1) görmekteyiz. *“Bireylerin günlük yaşamlarında karşılaştıkları problemlere etkili çözümler bulabilmelerini sağlayan sistematik bir araştırma*

yaklaşımı” Mills’de (2003: 5) yöntemin sistematikliğine dikkat çeken bir diğer isimdir. “Öğretme-öğrenme ortamında öğretmen, araştırmacılar, yöneticiler ve okul danışmanları ya da katılımcılar tarafından okulların nasıl işlediği, öğretmenlerin nasıl öğretim yaptıkları ve öğrencilerin daha iyi nasıl öğrenebileceklerini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen sistematik bir araştırma sürecidir.”

Eylem araştırması tanımlamaları içerisinde son olarak Kuzu’nun (Kuzu, 2005: 32) ortaya koyduğu şu tanımlamayı görmekteyiz. *“Eylem araştırmasının eğitim alanındaki en önemli amacı, eğitim alanında ortaya çıkan gerçekleri sistematik olarak anlamak ve onu değiştirerek geliştirmeye çalışmaktır. Genel olarak nitel araştırma şemsiyesi altında görülen eylem araştırması, bu amacına ulaşabilmek için gerek nitel gerek nicel araştırma içerisinde bulunan veri toplama yöntem ve tekniklerinden yararlanabilmektedir.”*

Alanın önde gelen birçok isimde eylem araştırmasının araştırmacı grubu olarak çalışan öğretmen gruplarına dikkat çekmişlerdir. Öğretmen gruplarına dikkat çeken bu araştırmacıların tanımlamaları şu şekildedir. Ekiz (2003: 142) tanımlamasında hem akademisyenlerin hem de öğretmenlerin bu yöntemi tercih ettiğini belirtmektedir. *“Eylem araştırmaları, son yıllarda gerek akademisyenler gerek öğretmen araştırmacılar tarafından etkin olarak kullanılan bir araştırma yaklaşımıdır. Bu yaklaşımdan eğitimin çeşitli konularında sistematik ve bilimsel olarak bilgi elde etme ve uygulamaları geliştirme amacıyla yararlanılmaktadır”*. Yine Hensen (1996: 54) yöntemin okul ve sınıf gibi ortamlarda yapıldığına vurgu yapmaktadır. *“Eylemlerin ve öğretimin kalitesini artırmak ve anlamak için okul ve sınıf gibi gerçek ortamlarda araştırma yapma süreci”* Bir diğer isim Andrews’de (Andrews, 2005: 21) Hensen ile aynı noktaya dikkat çekmektedir. *“Öğrenme durumunun, sınıf ya da okul gibi gerçek ortamlarda anlaşılması ya da geliştirilmesine yönelik, eğitimin kalitesini artırmayı amaçlayan bir yöntem.”*

Alanyazında bir eylem araştırmasının uygulayıcı araştırması olduğu hususuna vurgu yapmış olan çeşitli isimlerde bulunmaktadır. Bu vurguyu yapan isimlere baktığımızda karşımıza şu tanımlarıyla çıkmaktadırlar. İlk olarak alanın önde gelen isimlerinden McNiff ve WhiteHead’in (McNiff ve Whitehead, 2006: 7) tanımlaması şu şekildedir: *“Eylem araştırması, uygulayıcıların çalışmalarını her yerde incelemelerine ve değerlendirmelerine imkân veren bir araştırma biçimidir. Uygulamacılar bu araştırma kapsamında ‘Ne yapıyorum?’, ‘Geliştirmek için neye ihtiyaç duyuyorum?’, ‘Nasıl geliştiririm?’ şeklinde sorular sorarlar”* Erözkan (Erözkan, 2007: 118) ise uygulamacıların araştırması olarak tanımladığı eylem araştırması için şunları söylemektedir. *“Uygulamacıların araştırması olarak bilinen eylem araştırması herhangi bir durumu sistematik olarak tespit etmek ve bunu geliştirmek amacını güden bir yöntemdir. Pek çok yöntemden farkı, uygulamayı geliştirmek ve uygulamayı gerçekleştiren kişilerin de*

araştırmacı ve araştırılan konumunda olmasıdır.” Çepni (Çepni, 2005: 21) ise eylem araştırması tanımını verirken araştırmacıların bizzat uyguladığı çalışmalar için uygun olacağına dikkat çekmektedir. “Özel bir durum üzerine yoğunlaşan, Nasıl? Niçin? ve Ne? gibi sorulara cevap arayan, araştırmacıya bir konunun ve durumun üzerinde yoğunlaşma fırsatı veren, bizzat araştırmacının uyguladığı çalışmalar için uygun bir yöntemdir.” Ve son olarak Karasar (Karasar, 2003: 52) tanımlamasında şöyle demektedir. “Eylem araştırması uzman araştırmacıların yürütücülüğünde, uygulayıcıların ve probleme taraf olanların da katılımıyla, var olan uygulamanın eleştirel bir değerlendirmesini yaparak, durumu iyileştirmek için alınması gereken önlemleri belirlemeyi amaçlayan araştırmalardır.”

Schoen, Johnson ile Kemmis ve Mc Taggart ise eğitim uygulamalarının verimliliğe ve mesleki gelişime verdiği katkı ile önceden planlanma özelliklerini dile getirmişlerdir. *“Eylem araştırması, öğretmenlerin kendi öğretimsel uygulamalarını izleyip çözümleyerek mesleki gelişimlerine katkı sağlayan önemli bir bireysel araştırma aracıdır.”* (Schoen, 2007: 215). *“Katılımcılar tarafından sosyal durumlarda kendi uygulamalarını ve bu uygulamaların geçtiği durumları anlamalarının yanı sıra, eğitim uygulamalarının verimliliğini geliştirmek amacıyla yürütülen işbirliğine dayalı bireysel yansıtma incelemesinin bir biçimi.”* (Kemmis ve Mc Taggart, 1998: 5). *“Eylem araştırması önceden planlanmış, düzenlenmiş ve başkalarıyla paylaşılan bir sorgulama türüdür.”* (Johnson, 2005: 13)

Alanyazın'da ortaya çıkan birçok farklı tanımdan da anlaşılacağı üzere eylem araştırmasının en önde gelen özelliği katılımcıların uygulamayı kendilerinin yapması ve belli bir sorunu çözmesidir. Bu sorunlar eylem araştırmasını gerçekleştiren kişilerce saptanabileceği gibi, hâlihazırda mevcut olan problemlerin çözümlerine yönelik de olabilir. Birçok farklı kuramcı alanyazın'da eylem araştırmasının bu ortak noktasına temas etmişlerdir.

Yapılan tanımlar incelendiğinde ortaya çıkan bir başka özellik ise eylem araştırmasının kullanılması için özel bir alana ihtiyaç duymaması, gün içerisinde karşılaşılan problemlere aynı yerde çözümler üretebilmesidir. Bunun için uygulamacıların çeşitli soru kalıpları ile problemi belirleyerek onu çözmeye yönelik çeşitli adımlar atması yeterli olacaktır.

Eylem araştırmasının özelliklerinden bir diğeri olarak göze çarpan ise sistematik olmasıdır. Bu sistematikliği sağlayan onun belirli adımlar ve belirli bir döngü içerisinde çalışmayı gerektirmesidir. Eylem araştırması her ne kadar nitel araştırma yöntemlerine daha yakın görülse de nicel araştırma yöntemlerini de kullanması sebebiyle karma araştırma yöntemleri kategorisine daha yakın bir yerde durmaktadır.

Tüm bunların yanında eylem araştırması yöntemi ile uygulayıcı kendi uygulamalarına eleştirel bir gözle bakabilmekte ve yansıtıcı düşünceye sahip olabilmektedir. Eleştirel bakışın ona kazandırdığı bu yansıtıcı düşünce sayesinde uygulamalarının eksiklerini tespit etmekte daha etkin bir noktaya gelmekte, bu eksikleri tespit ettikten sonrada onları düzeltmeye yönelik adımları atabilme şansına sahip olmaktadır.

Araştırma yöntemlerinin birçoğunun aksine eylem araştırmasında işbirlikçi yaklaşım ön plana çıkmaktadır. Problemlerin tespitinde, çözüm için atılacak adımlara kadar tüm safhalarda işbirlikli çalışma eylem araştırmasının olmazsa olmazlarından biridir.

2. 1. 3. 1. Eylem Araştırmasının Türleri

Eylem araştırması kendi içinde üçe ayrılmaktadır. Bu konuda Yıldırım ve Şimşek (Yıldırım ve Şimşek, 2006: 296) teknik/bilimsel/işbirlikçi eylem araştırması, uygulama/karşılıklı işbirliği/tartışma odaklı eylem araştırması ve özgürleştirici/geliştirici/eleştirel eylem araştırması olarak üç türünden söz ederken Atay (Atay, 2003: 60,61) bu üç bölümü eğitim için "Bireysel eylem araştırması, İşbirlikçi eylem araştırması ve Okul genelinde eylem araştırması" olarak kategorilendirilmektedir.

Bireysel Eylem Araştırması: Bireysel araştırmada öğretmen kendi sınıfında belli bir soruna odaklanır, söz konusu sorun için çözüm yaratmaya uğraşır ve daha sonra değişik bir uygulama dener. Öğrencilere araştırmada yer verip vermeme ve/veya meslektaşlarından, okul idaresinden ya da akademisyenlerden yardım alıp almama kararı öğretmenin kendisine aittir.

İşbirlikçi Eylem Araştırması: İşbirliği temelli eylem araştırması birkaç öğretmence bir ekip halinde yürütülür. Ekip sadece tek bir sınıfta veya birçok sınıfta oluşmuş bir sorun üzerine çalışır. Okul ve üniversite, öğretmen ve akademisyenlerin birlikte çalıştıkları bu tür çalışmanın temel prensipleri şunlardır: (a) Katılımcılar için anlamlı bir sorun, (b) Çözüm için ortak çaba, (c) Araştırmanın her evresine katılım ve sorumluluk alma, (d) Tam olarak anlaşılabilen konuların birlikte çözülmesi, (e) Çalışmalara yardımcı olacak kuram bilgisine sahip biri akademisyen.

Okul Genelinde Eylem Araştırması: Okul genelinde yapılan eylem araştırması genellikle akademisyenlerin ilgi alanıdır. Bu bağlamda akademisyenler veri toplama, çözümlenme ve yorumlama aşamalarında rol alırlar ve temel amaç birkaç sınıfın değil genel olarak okulun iyileştirilmesidir.

Eylem araştırmasının her türünde araştırmacının/öğretmenin izlediği yol ve sorduğu sorular aynıdır;

Problem: Beni rahatsız eden ve/ya dikkatimi çeken sorun/olay nedir?

1. Hipotez: Sorunun kaynağı nedir?

2. Eylem: Sorunu çözmeye nasıl başlarım?
3. Veri: Uyguladığım çözümün sonuçlarını saptamak için gerekli verileri nasıl toplarım?

Eylem araştırmasının türleri içinde en çok kullanılan tür bireysel eylem araştırmasıdır. Bu durum, bu eylem araştırması türünde karar alma süreçlerinin gayet hızlı bir şekilde işlemesinden kaynaklanmaktadır. Öğretmen bu tür de gerekmediği sürece öğrenci, meslektaş, okul idaresi veya akademisyenleri sürece dâhil etmeyerek bireysel kararları üzerinden uygulama yapabilmekte bu da çok daha hızlı bir şekilde sonuca ulaşmayı sağlamaktadır.

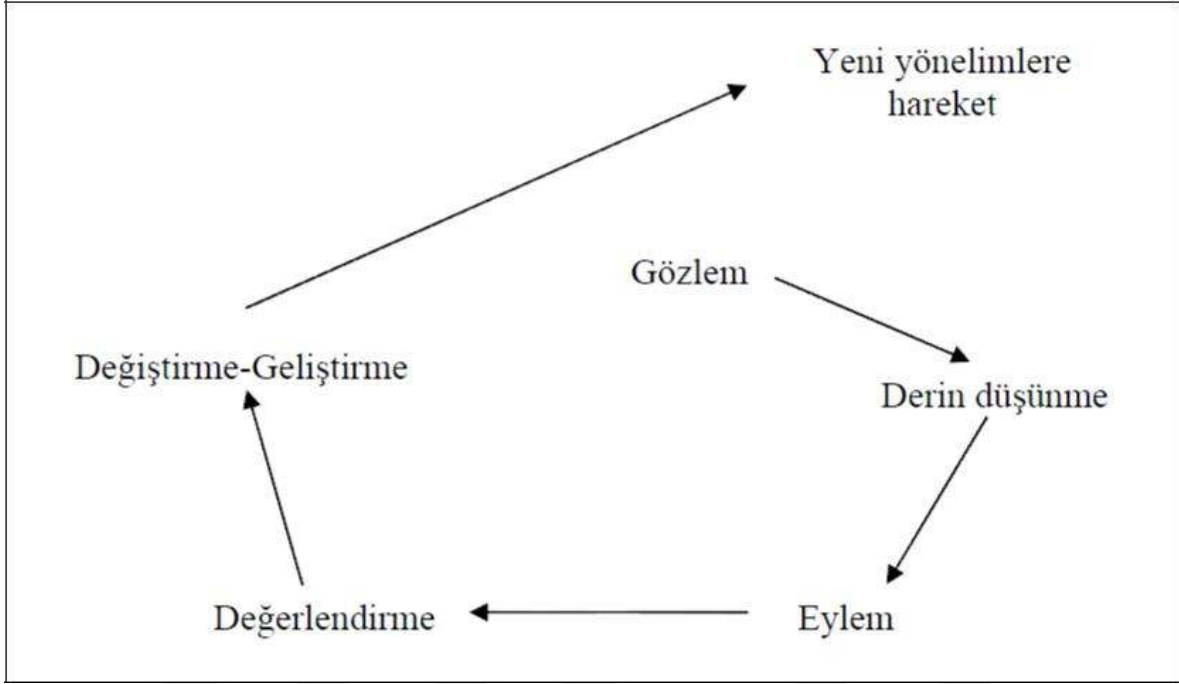
Bir diğer eylem araştırması türü olan işbirlikçi eylem araştırmasında ise grup çalışması ön plana çıkarken kişiler arası yardımlaşma gruba pozitif bir değer katmaktadır. Çalışmaları yürütecek öğretmen grubunun yanı sıra kuram bilgisine haiz bir akademisyenin bulunması bu eylem araştırması türünde mutlaka bulunmalıdır.

Üçüncü ve son eylem araştırması türü olan okul genelinde eylem araştırması ise genellikle bir veya çoğunlukla bir grup akademisyen tarafından gerçekleştirilmekte ve bir okulda ortaya çıkan sorunlara çözüm bularak okulun eğitim durumunun iyileştirilmesi hedeflenmektedir.

“Eylem araştırması genel olarak gelişmenin süreçlerinin oluşturulmasına yardımcı olur. Özelde ise uygulayıcının bireysel gelişimini ve yapacağı hizmetin niteliğini destekler. Böylece, eylem araştırması kurumsal değişim ve gelişimi de sağlamaktadır” (Ghaye, 1997: 2).

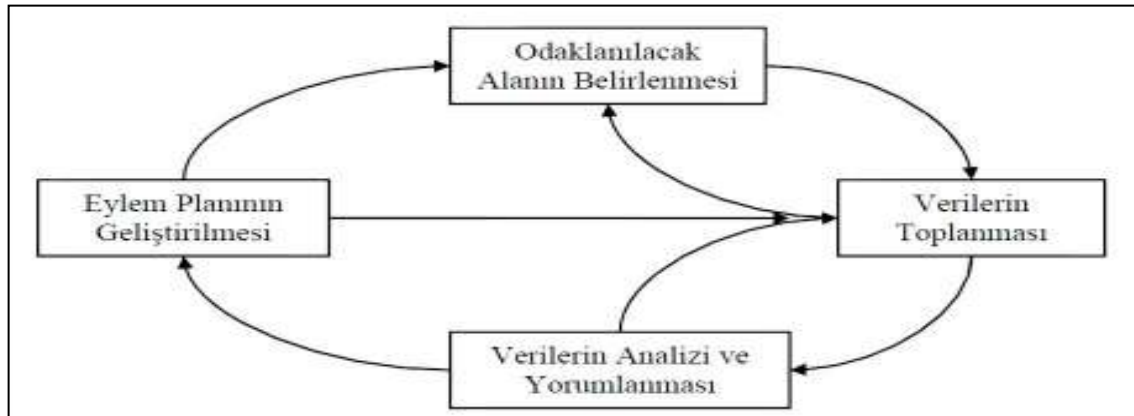
2. 1. 3. 2. Eylem Araştırması Döngüsü

Eylem araştırması döngüsü literatürde yine farklı şekillerde karşımıza çıkmaktadır. McNiff ve Whitehead'in (2006: 9) sunduğu döngü şöyledir;

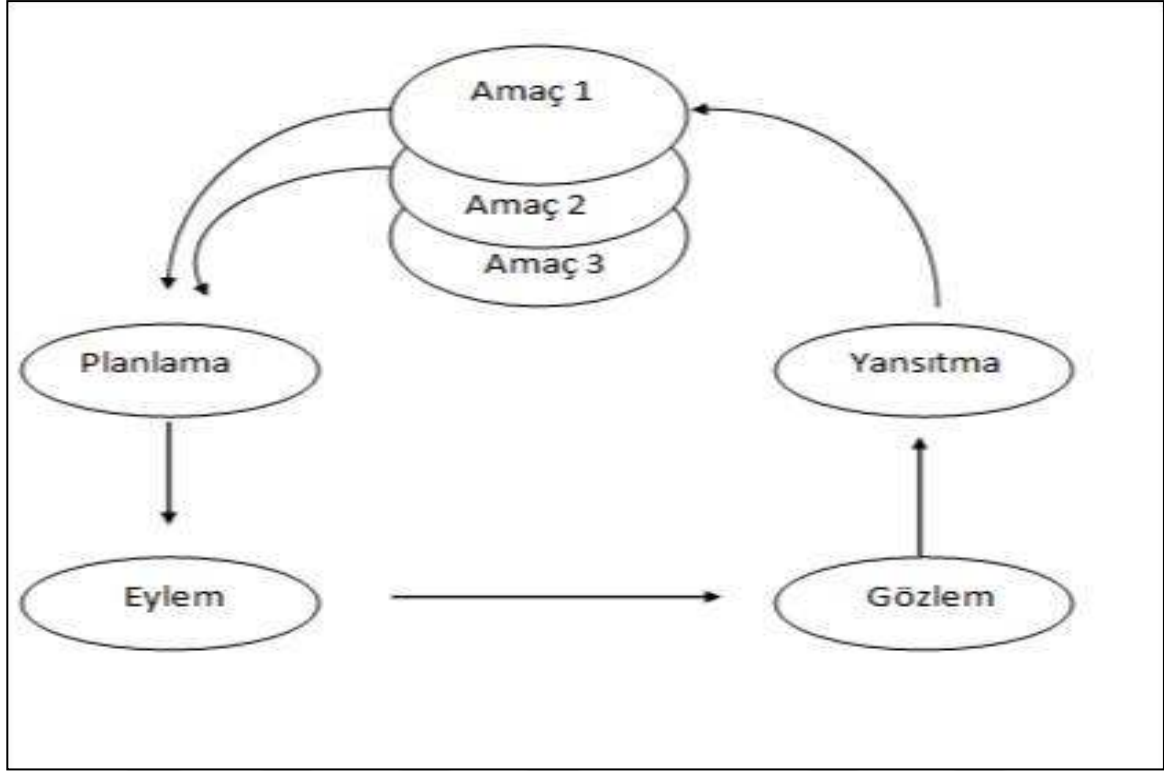
Şekil 2. McNiff ve Whitehead'in eylem araştırması döngüsü

Mills ise eylem araştırması döngüsünü McNiff ve Whitehead'in aksine dört aşamada açıklamaktadır. Mills'in (2003: 19) eylem araştırması döngüsü Şekil 2'deki gibi belirtilmektedir.

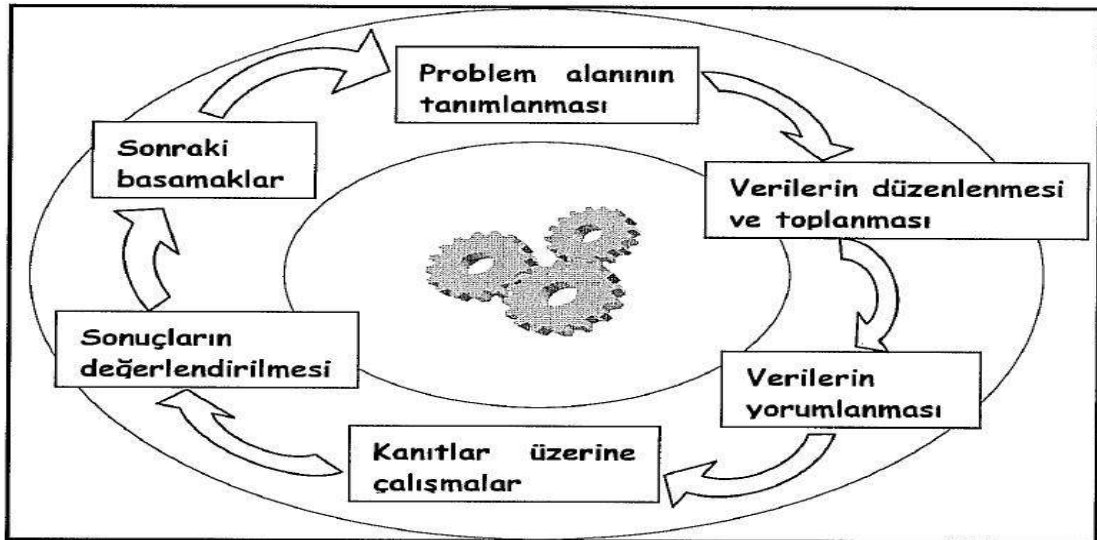

Şekil 3. Mills'in eylem araştırması döngüsü

Bir diğer eylem araştırması döngüsünü ise Van Lier (1994) Şekil 3'deki gibi göstermektedir.

Şekil 4. Van Lier'in eylem araştırması döngüsü

Şekil 5. Ferrance'nin eylem araştırması döngüsü

Şekil 5’de ise Ferrance (2000) tarafından sunulmuş olan altı basamakta açıklanan eylem araştırması döngüsü görülmektedir.

Eylem araştırmalarının döngüleri incelendiğinde McNiff ve Whitehead’in döngüsünde gözlem süreci ilk ve önemli bir adım olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu durumun sebebi hakkında çalışılacak sorunun en doğru şekilde belirlenmesi için gözlem sürecinin büyük önem arz eden bir süreç olmasıdır. Van Lier’in döngüsünde ise amaçlar doğrultusunda yapılan planlama ve eylemler sonrasında yapılan gözlem yansıtıcı düşüncenin temelini oluşturmaktadır.

Mills ve Van Lier’in eylem araştırması döngüseli kendi içinde yinelenebilir yapılara sahipken McNiff ve Whitehead’in eylem araştırması döngüsü bir sorunu çözdükten sonra yeni sorunlara yönelim göstermesi ile diğerlerinden ayrılmaktadır.

2. 2. Araştırma ile İlgili Çalışmalar

Bu bölümde konuyla ilgili on dört adet saha çalışması değerlendirilecektir. Bunların bir tanesi tez, on iki tanesi makale ve bir tanesi bildiridir. Çalışmalar üç farklı kategori altında incelenmiştir. Sahada yapılan çalışmalar sonucunda ulaşılan sonuçlar bölüm sonunda paylaşılmıştır.

2. 2. 1. Eğitimin İlk Kademesindeki Öğretmen Görüşlerini İçeren Araştırmalar

Büyüköztürk (1999) Ankara ilinde 256 sınıf öğretmeni ile yürüttüğü “İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin Araştırma Yeterlikleri” adlı çalışmasında, araştırmaya katılan öğretmenlerin önemli görülen araştırma yeterliklerine yeterince sahip olmadığını tespit etmiş ve bu sonucu nedeni olarak şu sebepleri göstermiştir. a) hizmet öncesi eğitimde araştırma ile ölçme-değerlendirme dersi alan öğretmenlerin, bu dersleri almayanlara göre araştırma alanında daha yeterli olması. b) hizmet öncesi eğitimde anılan derslerin bazı programlarda yer almasına karşılık, genel olarak teorik düzeyde kalarak uygulamaya çok fazla önem verilmemesi ve bu yüzden söz konusu yeterliliklerin tam olarak kazanılamaması. Yine aynı çalışmadaki bir başka tespit öğretmenlerin sahip oldukları araştırma yeterliklerini öğrenciye aktarmada yetersiz olduğudur. Buna sebep olarak da öğretmenlerin kendilerini bu konuda genel olarak yeterli görmemeleri gösterilmektedir. Bu araştırmada ulaşılan bir başka sonuç ise öğretmenlerin araştırma olanaklarının yeterli olmadığı kanısında olduğudur. Ancak bu hususta görev ve görev ihmali okul yönetiminde görülmektedir.

Ekiz'in yapmış olduğu (2006) "Sınıf Öğretmenlerinin Eğitim Araştırmalarına Karşı Tutumları" adlı çalışmaya göre Doğu Karadeniz bölgesinde görev yapan 265 sınıf öğretmeni, bilimsel araştırmaların temel amacının bilim adına bilimsel bilgi üretmek veya akademisyenlerin kariyerlerinin yükselmesini sağlamak olmadığına inanmaktadırlar. Öğretmenler eğitim araştırmalarını yapması gereken kişiler olarak alanında uzman akademisyen araştırmacıları görmektedir. Öğretmenler bilimsel bilgiyi akademisyenlerin ürettiğini, kendilerinin ise bu bilgileri hayata geçirdiğini düşünmektedir. Ekiz'in araştırmasına göre öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu eğitim araştırmalarına inanmakta ve bu araştırmaları takip edenlerin büyük bir kısmı da araştırma sonuçlarını kendi öğretim uygulamalarında kullanmaktadır. Yine araştırmaya göre öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu kendilerini araştırmacı olarak görmektedir. Araştırma ile ortaya çıkan bir başka sonuç öğretmenlerin, akademisyenlerin yaptığı bilimsel araştırmaları kendi uygulama kültürlerine uygun bulmadığı ve bunları takip edip sonuçlarını uygulamak istememektelerdir. Bilimsel araştırma yapma eğiliminde olan öğretmenlerin önemli bir çoğunluğunun öğrencilerin öğrenmeleri ve kendi öğretim yöntem ve metotlarını geliştirme üzerine araştırma yapmak istedikleri de bu çalışma ile ortaya çıkan bir başka sonuçtur. Yine bu araştırmadan elde edilen bulgulara göre öğretmenler kuramsal çalışmalardan daha çok uygulamaya yön veren pratik kaynakları takip etmektedir. Bu araştırmaya göre öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu gerekli olan fiziksel donanımın sağlanması, araştırmaların nasıl yürütüleceği konusunda yardım yapılması, ders yüklerinin azaltılması, güdüleyici maddi ödülün sağlanması, araştırma yapmanın yönetmelikte zorunlu kılınması gibi kimi olanaklar sağlandığı takdirde araştırma yapmaya eğilimlidirler. Öğretmenler en anlamlı araştırmaların akademisyenler ile işbirliği içinde oldukları takdirde olacağını düşünerek çalışmaların işbirliği içinde olması gerektiğini düşünmektedir.

Sarı'nın (2006) Adana ilinde 54 sınıf ve 24 branş öğretmeni ile gerçekleştirdiği "Araştırmacı Öğretmen: Öğretmenlerin Bilimsel Araştırmaya İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi" adlı çalışmasının sonuçlarına göre:

- Öğretmenler alanda yapılan araştırma ve gelişmeleri yeterince izlememektedir. Buna gerekçe olarak öğretmenlerin %70'e yakın bir kısmının eğitim araştırmalarını kısmen izlemesi gösterilmiştir.
- Öğretmenlerin eğitim alanında yapılan çalışmalardan meslek alanında yararlanma oranı dikkate alındığında, araştırma ile uygulama arasında derin bir boşluk olduğu görülmüştür.
- Öğretmenler, okullarındaki araştırmalarda veri toplama aracıyla ilgili en çok araştırma konusunu ifade eden kısa, net ve anlaşılır soruların yer almamasını göstermişlerdir.

- Öğretmenler okullarındaki araştırmalarda kendilerinden dolayı ortaya çıkan sorun olarak öğretmenlerin araştırmanın önemine, yararına inanmaması; araştırmalara önyargıyla yaklaşmasını görmektedirler.
- Öğretmenlerin okullarda yrtlen araştırmalarda, milli eğitim politika ve uygulamaları ile okul idaresinden kaynaklı olarak en çok yaşadıkları sorun MEB ve okul yönetimlerinin araştırmalara önem vermemesi, sonuçlarını dikkate almaması, uygulamaya yansıtılmamasıdır.
- Öğretmenlerin hemen hemen yarısı okullarında yürütülecek bir çalışmaya aktif olarak katılmak istememektedirler. Bu durum okullarda ve ğretmen yetiştiren kurumlarda araştırma kültürü yaratmada yetersiz kalındığıının bir göstergesidir.

Sarı'nın araştırma sonuçları genel olarak öğretmenlerin eğitim alanındaki bilimsel araştırmalara ilgi göstermekte yetersiz kaldığını ve bu araştırmalardan elde edilebilecek bulguları eğitim ortamlarına yeterince yansıtamadıklarını göstermektedir.

epni ve Küçük (2002) tarafından Trabzon il merkezi ve ilçelerindeki ilköğretim okullarında çalışan 24 fen bilgisi öğretmeniyle yapılan "Fen Bilgisi ğretmenlerinin Eğitim Araştırmaları Hakkındaki Düşünceleri" isimli çalışmadan ortaya çıkan sonuçlar şu şekildedir. Fen bilgisi ğretmenlerinin eğitim araştırmaları ile ilgili bilgi birikimi ve deneyimi çok fazla değildir. Öğretmenler farklı eğitim durumlarında yrtlen araştırma sonuçlarının bütün şartlarda etkili olarak uygulanabileceğine inanmadıkları için yapılan eğitim araştırmalarının sonuçlarını ciddiye almamaktadır. Araştırmaya katılan öğretmenlerin büyük çoğunluğu kendini araştırmacı olarak görmemekte, araştırmacı olduğunu söyleyenler derslerini daha iyi anlatabilmek amacıyla çeşitli kaynaklara ulaşmakta, hizmet içi eğitim faaliyetlerine katılmakta ve bu şekilde eğitim alanındaki yenilikleri takip etmektedir. Eğitim araştırmalarının sonuçları öğretmenlerce kullanılmamakta aynı zamanda bu sonuçların bulunduğu akademik yayınlar öğretmenlerin okullarına ulaşmamaktadır.

"ğretmenlerin Bilimsel Araştırmalara ve Araştırmacılara İlişkin Düşünceleri" isimli çalışmayı Korkmaz, şahin ve Yeşil (2011) Kırşehir il merkezinde 112 ğretmen ile yapmıştır. Bu araştırma da elde edilen sonuçlar şu şekildedir.

1. Öğretmenlerin önemli bir bölümü bilimsel bir araştırmanın gerçekleştirilme süreci hakkındaki bilgi ve becerilerini yeterli görürken, önemli bir bölümü kendisini bu açıdan yeterli görmemektedir. Kayda değer bir bölümü ise kendilerini kısmen yeterli görmektedir.
2. Öğretmenlerin önemli bir bölümü bilimsel bir araştırmada verilerin toplanması sürecinde katılımcıların zorluk çıkarması ve hedef kitleye ulaşamama sorunu olduğuna, önemli bir bölümü ise veri toplama araçlarına verilen cevapların

sübjektif, samimiyetsiz veya gayri ciddi olduğundan dolayı sorun yaşandığına inanmaktadır. Öğretmenlerin küçük bir bölümü de bu süreçte herhangi bir problem yaşanmadığına inanmaktadır.

3. Öğretmenlerin önemli bir bölümü bilimsel araştırmalara olumlu yaklaşmakta ve araştırmacılara yardımcı olmaya çalışmaktadır. Buna karşın yaklaşık üçte biri olumsuz yaklaşmaktadır.
4. Öğretmenlerin önemli bir bölümü, araştırmalara yardımcı olma konusunda isteksizliklerinin araştırmacıların kendilerine olumsuz yaklaşımı, veri toplama araçları uygulanırken izlenen yolun nazik olmaması ve bu tür taleplerin bıkkınlık verecek ölçüde sık olmasından kaynaklandığını ifade etmektedirler. Yaklaşık oranda bir grup öğretmen yapılan araştırmaların amacına ulaşmayacağını veya söz konusu araştırmaların gereksiz olduğunu düşündükleri için isteksiz olduklarını söylemektedirler.
5. Öğretmenlerin yarısından fazlası çalışma sonuçlarının kendilerinin ya da eğitim sisteminin geliştirilmesine katkı sağlayacağına inanmakta, buna karşın önemli bir kısmı da kısmen inanmakta ya da hiç inanmaktadırlar.

Karacaoğlu'nun (2009) Ankara ili Mamak ilçesi ilköğretim ve ortaöğretim kurumlarında çalışan 440 öğretmen ile yaptığı "Öğretmenlerin Yeterlilik Algıları" adlı çalışmasının sonuçlarına göre "Öğretmenlerin öğretilerde olması gereken yeterliliklerin bütününde yeterlilik algılarının yüksek olduğu ve kendilerini "çok yeterli" gördükleri belirlenmiştir. Tüm yeterlilik alanları ve maddeleri birlikte ele alındığında öğretmenlerin kendilerini en yeterli gördükleri konu dürüstlüktür. Öğretmenlerin kendilerini en düşük düzeyde algıladıkları yeterlilik ise alanındaki bilimsel çalışmalara katılımdır."

Öztürk'ün (2004) Kırşehir ili ve ilçelerinde görev yapan 40 coğrafya öğretmeni ile yapmış olduğu "Ortaöğretim Coğrafya Öğretmenlerinin Öğretim Yöntem Ve Teknikleri Kullanabilme Yeterlilikleri" adlı çalışmasında ulaştığı "Bulgularla da ölçüldüğü üzere örnekleme oluşturan coğrafya öğretmenlerinin klasik yöntemler kullanmaya devam ettiği buna karşılık coğrafya öğretiminin vazgeçilmez unsurlarından biri olan gezi-gözlem yöntemini "hiçbir zaman" kullanmadıkları görülmektedir. Bunun sebebi olarak ekonomik nedenler ve sorumluluk yüklenmeme isteği gösterilse bile öğretmenlerin coğrafya öğretimi için gezi gözlem yönteminin önemini edinmeleri sağlanmalıdır." sonucu coğrafya öğretmenlerinin eğitim araştırmaları hususunda gerekli ilgi ve alakayı göstermedikleri gerçeğine kanıt oluşturmaktadır.

Sözbilir, Yıldırım, İlhan ve Şekerci'nin (2010) yapmış olduğu "Fen ve Teknoloji Öğretmenlerinin Fen Eğitimi Araştırmalarını Takip Etme, Anlama ve Sonuçlarını Uygulamaya Yansıtma Durumlarının İncelenmesi" isimli çalışma da ulaşılan bulgulara

göre öğretmenlerin eğitim araştırmalarını takip etme durumları incelendiğinde; düzenli olarak eğitim araştırmalarından haberdar olan veya takip edenlerin oranı %10 ve düzensiz de olsa araştırmaları takip edenlerin oranı ise %17.5 olduğu ortaya çıkmıştır. Geriye kalan yaklaşık dörtte üçlük önemli bir oran ise eğitim araştırmalarını takip etmediklerini ifade etmişlerdir. Ayrıca mülakata katılan öğretmenlerin %13'ü ya lisansüstü eğitim yapıyor ya da daha önceden yapmıştır. Bu sonuca göre eğitim araştırmalarını takip etmede lisansüstü eğitimin önemli bir payının olduğu rahatlıkla söylenebilir sonuçları ortaya çıkmıştır.

2. 2. 2. Meslek Öncesi Öğretmen Adaylarının Görüşlerini İçeren Araştırmalar

Küçüköğlü, Taşgın ve Çelik'in yaptığı (2013) "Öğretmen Adaylarının Bilimsel Araştırma Sürecine İlişkin Görüşleri Üzerine Bir İnceleme" adlı araştırmanın sonuçlarına göre a) öğretmen adayları araştırmacı öğretmen rolüne yeterli düzeyde hazır değildirler. b) öğretmen adayları hem araştırma yapmalarının gerekliliğine inanmamakta ancak bunun meslek hayatlarına olumlu katkı sağlayacağını düşünmektedirler. c) rehber öğretmen adayları lisans eğitimi boyunca aldıkları araştırma eğitimi derslerini etkili bulmamaktadır.

Bir diğer araştırma Biçer, Bozkırlı ve Er'in yaptığı (2013) "Türkçe Öğretmeni Adaylarının Bilimsel Araştırmaya Yönelik Tutumlarının Değerlendirilmesi" isimli çalışmadır. Bu araştırmanın sonuçlarına göre 4. Sınıf Türkçe öğretmeni adaylarının bilimsel araştırmalara yönelik tutumları diğer sınıf düzeylerine göre daha olumsuzdur. Bunun nedeni öğretmen adaylarının KPSS'ye hazırlık sürecidir. Lisans öğreniminin son basamağındaki bu öğrencilerin bilimsel çalışmaların ciddiyetine ve gerekliliğine inanmaması üzerinde durulması gereken önemli bir konudur. Lisans öğreniminin başında bulunan katılımcılar olumlu tutuma sahipken lisans öğreniminin sonunda bulunanlar bilimsel araştırmalara karşı olumsuz tutum içindedirler.

Köklü ve Büyüköztürk'ün (1999) beraber yaptıkları bir diğer çalışma olan "Eğitim Bilimleri Alanında Öğrenim Gören Lisansüstü Öğrencilerinin Araştırma Yeterlikleri Konusunda Öğretim Üyelerinin Görüşleri" isimli çalışma sonuçlarında ise şu gibi bulgulara ulaşılmıştır. "Araştırmanın bulgularına göre yüksek lisans öğrencileri, araştırma yeterliklerine yeterince sahip değildirler. Öğrencilerin problem tanımlama boyutunda sayılı oluşturma, literatür tarama boyutunda literatür taramada bilgisayar kullanımı, yöntem boyutunda veri çözümlemede bilgisayar kullanımı ve anlam çıkartıcı istatistik, bulgular ve yorumlama boyutunda bulguları diğer araştırma bulguları ve kuramsal çerçeveye

dayanarak tartışma, raporlaştırma boyutunda ise raporu ekonomik, akıcı, doğru, tam ve açık dille yazma yeterliklerinde görece olarak daha fazla sorun yaşadıkları söylenebilir.”

Konokman (2013) “Öğretmen Adaylarının Eğitim Araştırmalarına İlişkin Tutumlarının Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi” isimli çalışmasından şöyle bir sonuca varmıştır. “Cinsiyetin öğretmen adaylarının eğitim araştırmalarına ilişkin tutumlarında anlamlı bir farklılaşma oluşturan bir değişken olmadığı görülmektedir. Öğretmen adaylarının eğitim araştırmalarına ilişkin tutumlarında öğrenim görülen bölüme göre anlamlı bir farklılık olmadığı belirlenmiştir. Araştırmadan elde edilen diğer bir sonuca göre bilimsel araştırma deneyimine göre öğretmen adaylarının tutum puanları ortalamalarında gözlenen farkın istatistiksel olarak anlamlı olmadığı tespit edilmiştir.”

2. 2. 3. Okul Yöneticilerinin ve Üst Kademe Yöneticilerin Görüşlerini İçeren Araştırmalar

Yavuz’un (2009) yaptığı “Eğitim Araştırmaları İle İlgili Öğretmen ve Yönetici Görüşlerinin Analizi” isimli çalışmaya göre ortaya çıkan sonuçlar şunlardır.

“Öğretmen ve yöneticilerde;

Erkekler, kadınlara göre; lisans mezunları, öğretmen lisesi-ön lisans ve lisansüstü mezunlarına göre; 46-55 yaş grubundakiler, diğer gruplara göre; okul öncesi, özel eğitim ve sınıf öğretmenliği branşındaki öğretmenler diğer branşlardakilere göre; ilköğretimde çalışanlar, ortaöğretimde çalışanlara göre eğitim araştırmalarına daha ilgili görünmektedirler.

Öğretmenler araştırmaları en çok internetten takip etmektedirler. Öğretmen ve yöneticileri sonuçları bakımından en çok etkilendikleri ve en çok araştırılmasını istedikleri araştırmalar; “etkili öğretim model, yaklaşım ve teknikleri, farklı zekâ alanı ve ilgiye sahip öğrenciler için etkili öğretim stratejileri” konulu araştırmalardır. Öğretmen ve yöneticilerde cinsiyete göre “Eğitim Araştırmasının Değeri” ölçeğinin “Araştırmanın Uygulanabilirliği” alt boyutunda kadın ve erkeklerin görüşleri farklılaşmaktadır. Araştırmanın diğer değişkenleri bakımından kadın ve erkek öğretmenlerin görüşleri arasında fark yoktur.

Bir diğer çalışmada Yasir’in (2012) yaptığı “Eğitim Araştırmaları Çerçevesinde Okul Müdürlerinin Görüşlerinin Değerlendirilmesi” isimli çalışmadır Bu çalışmadaki sonuçlar ise öğretmenlerden ziyade okul müdürlerinin eğitim çalışmaları üzerine görüşleridir. Sonuçlar on altı farklı başlık altında değerlendirilmiştir. Bu on altı başlığın bir kısmında şu şekilde sonuçlara ulaşılmıştır.

- Okul müdürlerinin çoğu bilimsel eğitim ile ilgili herhangi bir eğitim almamıştır. Azınlıkta olan eğitim alan kısım ise bu eğitimi lisans veya lisansüstü eğitim esnasında almıştır.
- Okul müdürleri kendilerini bilimsel bir araştırma yapma hususunda yetersiz görmektedirler. Bu durumun sebebi özellikle bilgi yetersizliğidir.
- Okul müdürlerinin büyük bir çoğunluğu herhangi bir eğitim araştırmasının içinde yer almamışlardır. Aynı zamanda yine büyük çoğunluğunun gazete, hakemli ve hakemsiz dergilerde yazıları ve çalışmaları çıkmamıştır.
- Araştırmaya katılan okul müdürlerinin büyük bir kısmı üniversite veya benzeri bir kurumdan araştırma desteği almamaktadırlar.
- Okul müdürlerinin düzenli olarak takip ettiği veya abone olduğu bir süreli yayın bulunmamaktadır. Ancak bu durumun aksine okul müdürlerinin büyük bir bölümü okudukları araştırmaların akademik dilinde herhangi bir problem yaşamamaktadırlar.
- Okul müdürlerinin büyük bir çoğunluğu yöneticilik görevine başlamadan önce veya başladıktan sonra herhangi bir konuda yapılmış bir eğitim araştırması, makale veya rapor okumuşlardır.
- Bu araştırmaya katılan okul müdürlerinin yarısından fazlası araştırmak istedikleri herhangi bir konuyla ilgili eğitim araştırmalarından yararlanmamaktadır.
- Okul müdürlerinin büyük bir çoğunluğu eğitim ile ilgili yayın ve araştırmaların okul müdürlerine yararı olduğu düşüncesini taşımaktadır.
- Bu araştırmaya katılan okul müdürlerinin yarısının yöneticilik görevinde dikkate aldığı en az bir araştırma varken diğer yarının yöneticilik görevlerinde dikkate aldığı herhangi bir araştırma yoktur.
- Araştırmaya katılan okul müdürlerinin çoğunluğu kendilerini etkileyen bir araştırma olmadığını ya da hatırlamadığını belirtirken daha az bir bölümünü etkileyen araştırma veya araştırmalar vardır.
- Okul müdürlerinin çoğunluğu yönetici olarak yaptığı işlerde düşüncelerini desteklemek amacıyla bir eğitim araştırmasını dayanak olarak göstermemektedir.
- Okul müdürlerinin çoğunluğu eğitim araştırmalarını değişen oranlarda olsa da güvenilir bulmaktadırlar.
- Araştırmaları kimlerin yapmaması hususundaki düşünceler araştırıldığında okul müdürlerinin çoğunun araştırmaları akademisyenlerin yapması gerektiği

görüşünü desteklediği görülürken, geri kalanlar araştırmaları uygulamanın içinde olanların ve diğer kişilerin yapması gerektiği görüşünü desteklemişlerdir.

- Araştırmada ki örneklem içerisinde okul müdürlerinin bilgiye ulaşmakta kullandıkları kaynak sorulduğunda verdikleri cevaplara göre sıralama şu şekildedir: internet, kitap, dergi, tecrübeli yöneticiler, öğretmenler ve son olarak yönetmelik ve genelge gibi resmi kaynaklar.

Köklü, Büyüköztürk ve Çokluk'un (1999) yaptığı çalışmada "Araştırmanın bulgularına göre ilköğretim müfettişlerinin araştırma yeterliklerine sahip olma derecelerine bakıldığında çoğu araştırma yeterliğinin, müfettişlerin ancak yarısı tarafından oldukça ve tam olarak kazanılmış olduğu görülmektedir. Bu durum, ilköğretim müfettişlerinin araştırma eğitimi konusunda yeterince bilgili olmadıklarını göstermektedir.

Türkiye'de son on yılda eğitim araştırmalarının sayısı özellikle 1997'deki eğitim fakültelerinin yeniden yapılandırılma sürecinden sonra artmıştır (Küçük ve Çepni, 2005; Sözbilir ve Kutu, 2008). Ülkemizde eğitim araştırmaları ile bunların pratikte uygulanması ve öğretmenlerin bu çalışmalarla ilişkilerini inceleyen araştırmalarda; öğretmenlerin büyük çoğunluğunun uygulamaları boyunca araştırma bulgularından hiç faydalanmadıklarını ya da çok az faydalandıklarını, bazı öğretmenlerin ise eğitim araştırmaları hakkında bilgi sahibi olmadıklarını ortaya koymuştur (Çepni ve Küçük, 2003; Ekiz, 2006). Yapılan araştırmalarda, genelde araştırmacılar araştırma yaparken öğretmenlerle veri toplanması sırasında işbirliği yapmaktadırlar. Öğretmenlerin araştırmacı olması araştırma bulgularının uygulamaya geçirilmesinde önemlidir (Sözbilir, 2007). Araştırmaların araştırmacılar tarafından planlanması ve öğretmenler tarafından uygulamaya geçirilmesinde bazı problemler olmasına sebep olabilir. Bu nedenle araştırma uygulama boşluğunun giderilmesinde öğretmenlerin de araştırmayı planlayarak uygulaması önemlidir.

Yapılan saha çalışmalarına baktığımızda öğretmenlerin, öğretmen adaylarının ve okul yöneticisi ile üst kademe yöneticilerin eğitim araştırmalarına karşı yeterlilikleri ile ilgili çeşitli bilgilere ulaşabilmekteyiz. Bu bilgilerden biri son yıllarda ülkede eğitim araştırmalarına yönelik çalışmaların arttığı ancak hâlihazırda çalışan öğretmenlerin genel bir değerlendirme ile eğitim araştırmaları hususunda yeterli olmamakla beraber eğitim araştırmalarının gerekliliğini kabul ettikleridir. Ancak buna rağmen öğretmenler eğitim araştırmalarını takip etme hususunda yeterince hassas davranmamaktadırlar. Eğitim araştırmalarının sonuçları öğretmenlerce kullanılmamakta aynı zamanda bu sonuçların bulunduğu akademik yayınlar öğretmenlerin okullarına ulaşmamaktadır. Henüz öğretmenlik eğitimi almaya devam eden öğrencilerle ilgili yapılan çalışmalarda bu kişilerin eğitim araştırmaları hususunda yeterliliklerinin tam olmadığını buna sebep olarak öğrencilerin lisans derslerinin içeriklerinin kendilerini eğitim araştırmalarına

yönlendirmediği görülmektedir. İncelenen araştırmalara göre okul müdürleri, müfettişler ve okul yöneticileri de eğitim araştırmaları hususunda yetersiz kalmaktadırlar. Genellikle eğitim araştırmaları konusunda herhangi bir eğitim almamış olup bugüne kadar herhangi bir eğitim araştırmasının içinde de yer almamışlardır. Tüm bu sonuçlar göstermektedir ki eğitim araştırmaları konusunda hem eğitimci hem de yöneticiler yetersizdir ve bu konuda çeşitli çalışmalar yapılmalıdır.

3. YÖNTEM

3. 1. Bilim ve Bilimsel Araştırma

Bilim kavramı için literatürde birçok farklı tanımla karşılaşılmaktadır. Bilim; -kâinatın ve olayların bir kısmını konu olarak seçen, deneye dayanan metotlarla ve gerçeklerden yararlanarak aklın ölçüleri çerçevesinde ortaya çıkan düzenli bilgi, ilim birinci anlam olarak verilirken bilim sözcüğünün ikinci anlamı tahsil ve deneyim ile elde edilen doğru bilgi olarak verilmiştir (MEB, 2006). Günlük hayatımızda karşılaştığımız araç ve gereçlerin, yaratılmış teknolojinin uygulamaları sonucu bulunmuş, işlerimizi kolaylaştıran, çevremizi daha iyi tanıyıp daha sağlıklı ve uzun ömürlü olmamız için olanaklar sağlayan uğraşların toplamıdır (Ortaş, 2002).

Genel çerçevede bilim, evren ve evrende olup bitenleri anlama çabasıdır. Olgusal dünya ile beklentilerimiz arasında uyum kurmaya yönelik bu çaba bir yandan gözlem, deney ve ölçme gibi işlemleri, öte yandan belirlenen olguları açıklayıcı hipotez ya da kuramları oluşturma ve yoklama yolunda yaratıcı ve eleştirel düşünme süreçlerini içerir. Özünde entelektüel ilgi vardır; bilme, öğrenme ve açıklama tutkusuna dayanır (Yıldırım, 1979). Gerçeğin bir kısmıyla kanıtlamaya dayalı bağ kurma süreci ve bu sürecin sonunda elde edilen dirik bilgiler bütünüdür (Sönmez, 2011). Aralarında mantıksal ve olgusal ilişkilerin bulunduğu bilgiler kümesi (Gökçe, 1988).

Yukarıdaki tanımlamalarda da görüldüğü üzere bilimin henüz yapılabilmemiş ortak bir tanımı bulunmamaktadır. Bilim sürekli değişen dinamik yapısıyla gittikçe daha fazla alanı içerisine almakta ve yapılan tanımların sürekli yetersiz kalmasına neden olmaktadır. Ancak bilimin gittikçe genişleyen etki alanı olsa da onun insanlığın ileriye gitmesindeki tek kaynak olduğu gerçeği değişmemektedir.

Bilimsel araştırma da literatürde farklı tanımlar ile karşımıza çıkmaktadır. Bunları şu şekilde sıralayabiliriz. Bilimsel araştırma bilim insanının bilimsel yöntemleri kullanarak belli bir sorunun çözümüne yanıt arama sürecidir. Bu süreç problemin tanımlanması ve çözüme yönelik yöntemlerin uygulanmasını kapsar. Çözüme yönelik yöntemler veri toplamadan verilerin değerlendirilmesi ve yorumlanmasına kadar uzanan geniş bir alanda incelenebilir (Uzbay, 2006).

Bilimsel araştırma, öğrenilmesi gerek görülen bir konunun probleme dönüştürülmesi ve cevabın bulunmaya çalışılması ve ortaya çıkartılan cevabın duyurulmak üzere yayımlanmasıdır (Üstdal, Vullaume, Gülbahar, Gülbahar, 2002). Belli

amaçlarla ve sistemli süreçler yoluyla veri toplama ve toplanan verilerin analizi (Balcı, 2009). Sosyal ve fiziksel fenomenler hakkında bilimsel bilgi etmek için sistematik, planlı ve bazen de kontrollü olarak yapılan bir çalışma (Ekiz,2003).

Tüm tanımları incelediğimizde yeni bir bilginin çeşitli süreçlerden geçerek ortaya çıkarılmasının bilimsel araştırma olarak nitelendirildiğini görmekteyiz. Bilimsel araştırma hem eğitim bilimine hem de eğitim sistemine ihtiyacı olan bilgiyi kazandıran bütünlüklü bir süreçtir. Bilimsel araştırmanın eğitim öğretimin her aşamasında aktif olarak kullanılması eğitimin kalıcılığını arttıracak önemli bir unsurdur.

3. 2. Nitel ve Nicel Araştırma

Bilimsel araştırma yöntemleri zaman içerisinde çeşitlenerek kendi içinde çeşitli alt gruplara ayrılmıştır. Nitel ve nicel araştırma yaklaşımları günümüzde araştırmacıların araştırma yöntemlerine göre seçerek kullandıkları birçok alt araştırma yöntemini içerisinde barındırmaktadır. Bu sebepten dolayı her iki kavramında net bir tanımı yoktur. Bu durumu Yıldırım şu şekilde yorumlamaktadır. Nitel araştırmanın herkes tarafından kabul edilen bir tanımını yapmak güçtür. Nitekim nitel araştırma literatüründe birçok yazar böyle bir tanım yapmaktan kaçınır (Yıldırım, 1999). Yine de Ergün'ün her iki kavram içinde yaptığı şu tanımlar karşımıza çıkmaktadır.

Psikoloji, sosyoloji, antropoloji, eğitim gibi sosyal bilim alanlarında insan ve toplum davranışları incelenmektedir. Bu davranışları sayılarla açıklamak zordur. Ölçümler bize kaç kişinin nasıl davrandığını gösterir, ama "niçin?" sorusuna cevap veremez. İnsan ve grup davranışlarının "niçin"ini anlamaya yönelik araştırmalara niteliksel araştırma denir (Ergün, 2005).

Biyoloji, kimya, fizik, mühendislik gibi doğa bilimleri alanlarında araştırmalar gözlem ve ölçmeye dayanır. Gözlem ve ölçmelerin tekrarlanabildiği ve objektif yapıldığı araştırmalara niceliksel ve sayısal araştırma denir (Ergün,2005).

Nitel araştırma yaklaşımında sosyal alanlarda sıklıkla kullanılan yöntemler şunlardır:

- Örnek olay
- Etnografik çalışma
- Tarihsel yöntem

Nitel araştırmayla ilgili veri toplama araçlarını incelediğimizde ise karşımıza üç farklı veri toplama aracı çıkmaktadır. Bunları şu şekilde sıralayabiliriz.

- Görüşme
- Gözlem

- Doküman İncelemesi

Nicel araştırma yöntemlerinde özellikle deney metodu ön plana çıkarken, survey (Tarama) metodu ise hem nitel hem de nicel alan için kullanılabilir. Survey yöntemi kendi içinde anketler, görüşme (mülakat), gözlem veri toplama araçlarının kullanılmasını sağlamaktadır. Survey yöntemi sosyal dünyanın nicel bilgilerini bize sağlayan bir araştırma yöntemidir. İnsanların ya da bir toplumun genel görünüşü hakkında bilgi edinilmesini sağlarlar. Cevaplayıcıların inançları, fikirleri, kişilikleri ve davranışları ile ilgili bilgilerin elde edilmesi için iyi bir araştırma yöntemidir.

3. 3. Veri Toplama Araçları

Karasar (2008:17) araştırmayı, temelde bir arama, öğrenme, bilinmeyi biliniyor yapma, karanlığa ışık tutma, kısaca aydınlanma sürecidir; mevcut durumdan özlenen duruma geçebilmek için gerekli kararları almada zorunlu olan verileri toplayıp değerlendirmedir” olarak açıklamaktadır.

3. 3. 1. Anket

İnsanların belli bir konu üzerinde ki düşüncelerini öğrenmek için geçmişten günümüze kullanılan en yaygın yöntemlerden biri olan anketin Çepni tarafından yapılan tanımı karşımıza şu şekilde çıkmaktadır. Araştırılan konu hakkında bireylerin düşüncelerini öğrenmek için sorulan sorulardan oluşan bir veri toplama aracıdır (Çepni, 2005: 86). Anketler açık uçlu ve kapalı uçlu sorular ile hazırlanabilirler. Anketlerin çeşitli avantajları olduğu gibi çeşitli sınırlılıkları da bulunmaktadır. Bu sınırlılıklar avantajlarından daha az olduğu içinde çok tercih edilen bir yöntemdir.

Anketin en kuvvetli yönü, uygun durumlarda, geniş bir gruptan, çok miktarda veriyi, kısa zamanda toplama olanağı yaratmasıdır. Bir başka kuvvetli yönü de, anket sorularının, herkese aynı şekilde sunularak bir örneğinin saklanabilmesidir. Özellikle kapalı uçlu sorularla yapılan anketlerde, cevapların belli sınırlar içinde toplanabilmesi mümkündür. Görüşmeye oranla, gizlilik garantisi daha inandırıcıdır. Kaynak kişiye cevaplamak için uygun bir süre verir (Karasar, 2003: 182). Anketin avantajlarını şu şekilde sıralayabiliriz:

- Uygulaması kolaydır. Zaman, enerji ve maliyeti açısından ekonomiktir.
- Araştırmaya katılan kişilerin kimliklerini açıklama mecburiyeti olmadığı için kişilerin araştırmaya iştirak oranı yüksektir.
- Uygulayıcı danışmanlık edebileceği gibi zaman sıkıntısı da yaşanmaz.
- Kısa süre de çok kişiye ulaştırılabilir. Basılı olarak uygulanabileceği gibi internet üzerinden çok sayıda katılımcıya da uygulanabilir.

Anketin önemli üstünlüklerine karşın, öyle zayıf yanları vardır ki, birçok durumda, bu tekniği kullanılmaz duruma sokabilir. Anketin en zayıf yanı, sorulara ayrı kişilerce ayrı anlamlar verilmesini önlemedeki güçlüğüdür. Özellikle, cevapların ne derece bilinçli ve içtenlikli verildiği bilinmediğinden, yazılanların geçerliğinden emin olma olasılığı azdır. Yazılı cevaplar, nelerin beyan edildiğinin bir anlatımı olup, gerçek durumun ne olduğunu belirtmeyebilir (Karasar, 2003: 183). Anket'in sınırlılıkları ise şunlardır:

- Anketten alınan bilgiler genellikle çok yüzeyseldir.
- Alınan cevaplar basittir.
- Anketlerin araştırmacıya geri dönüşü veya dönen anketleri doldurulma oranı düşük olabilir.
- Araştırma konusunu incelemekten ziyade betimlemeye imkân sağlar.

3. 3. 2. Görüşme (Mülakat)

Mülakat diğer bir adıyla görüşme, insanların düşüncelerini, duygularını, tutumlarını ve genel anlamda davranışlarını yönlendiren faktörleri ortaya çıkarmayı sağlayan bir veri toplama aracı olarak tanımlanabilir. Yapı bakımından; yapılandırılmış, yarı-yapılandırılmış ve yapılandırılmamış görüş metodu olarak üçe ayrılmaktadır (Ekiz, 2003: 61-62).

Araştırmacılar araştırma türlerine göre farklı şekilde görüşmeler yapabilirler. Mülakatlar kendi içinde üç farklı alt türe ayrılmaktadır. Robson ve McKernan mülakatları organizasyon ve içerik açısından farklı uyguladı; yapılandırılmış, yarı yapılandırılmış ve yapılandırılmamış röportajlar.

1) Yapılandırılmış mülakatlar; bu tarz bir mülakatta, hazırlanmış belli sorular cevap verecek kişiye sorulur ve yanıtlar standartları belirlenmiş listeye veya çizelgeye(bu iş için uygulanmış anket uygun olabilir) araştırmacı tarafından kayıt edilir.

2) Yarı yapılandırılmış mülakatlar; Bu tarz mülakatlarda, araştırmacının belirlenmiş kesin soruları vardır fakat onların sırasını değiştirebilir ve ihtiyaç duyulduğunda açıklamalar ve örnekler verebilir. Aynı zamanda mülakatın konusu ile alakalı açık uçlu sorularda kullanabilirler.

3) Yapılandırılmamış mülakatlar; bu tarz mülakatlarda, araştırmacı cevap veren kişiye problem veya konu verir ve onları konuyu genişletmesi için serbest bırakır fakat konuşmanın problem veya konu etrafında ilerlemesine müsaade eder. (Aksu, 2009; 203)

3. 4. Araştırmanın Yöntemi

Bu araştırmada betimsel tarama yöntemi kullanılmıştır. Betimsel tarama yönteminde hâlihazırda eldeki mevcut durumun ne olduğunun ortaya konulması

amaçlanmaktadır. Bu araştırmada bu yöntemin seçilme sebebi, araştırmacının amacı ve problem durumlarının aydınlatılması hususunda en uygun yöntemlerden birisi olmasıdır. Araştırma ile tarih öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına yönelik yeterliliklerinin ortaya konulması amaçlanmıştır. Bu doğrultuda hali hazırdaki durumun betimlenmesi ve bu durumla ilgili neler yapılabileceği ortaya konulmaya çalışılmıştır. Bu bağlam da en uygun yöntem; konu, amaç ve problem durumu doğrultusunda betimsel tarama yöntemidir.

3. 5. Araştırmanın Evreni

Araştırmanın evreni, 2016-2017 öğretim yılında Trabzon il merkezi ve tüm ilçelerinde bulunan ortaöğretim kurumlarında görev yapan tarih öğretmenleridir.

3. 6. Araştırmanın Örneklemi

Araştırmada kullanılan anketin bütün evrene uygulanması hedeflense de evreninin tamamına ulaşılmasına rağmen çalışmaya katılmayı reddeden katılımcılardan anket verisi elde etmek mümkün olmamıştır. Araştırmanın diğer veri toplama aracı olan mülakat ise araştırma evreni içerisinde rastgele ve gönüllülük esasına dayanarak seçilen 15 tarih öğretmenine uygulanmıştır. Böylece kimi katılımcılar hem anket hem mülakat uygulamasına katılmış. Kimi katılımcılar ise yalnızca anket uygulamasına katılmayı tercih etmişlerdir.

3. 7. Araştırmada Kullanılan Veri Toplama Araçlarının Geliştirilmesi

Araştırmada kullanılan veri toplama araçlarından anket, Yıldırım, Sözbilir, İlhan ve Şekerci (2010) tarafından geliştirilmiştir. Ölçme aracı "Fen ve Teknoloji Öğretmenlerinin Fen Eğitimi Araştırmalarını Takip Etme, Anlama ve Sonuçlarını Uygulamaya Yansıtma Durumlarının İncelenmesi" isimli kullanılmıştır. Anket ilgili araştırmacılardan izin alınarak bu araştırma için uyarlanmıştır.

3. 8. Araştırmanın Pilot Uygulaması

Araştırma da kullanılan anket ve mülakat formları uygulanmadan önce rastlantısal olarak seçilen 5 tarih öğretmeni ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir. Formların uygulanması sırasında öğretmenlerin belirttikleri anlaşılamayan noktalar düzeltilerek formlar revize edilmiştir.

3. 9. Anketin Uygulanması

Araştırmada kullanılan anket formunun uygulanması için öncelikle Trabzon İl Milli Eğitim Müdürlüğünden gerekli izinler alınmıştır. Daha sonra okul müdürlerinin uygun görmesine bağlı olarak gönüllük esasına dayanacak şekilde anket formları uygulanmıştır.

3. 10. Verilerin Analizi

Hem anket hem de mülakat formları ile oluşturulan veri toplamı analiz edilerek elde edilen bulgular bir araya getirilerek sonuçlar kısmında gösterilmiştir.

3. 10. 1. Anketin Analizi

Araştırmada, tarih öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına yönelik yeterliliklerini değerlendirmek amacıyla kullanılan anket, Trabzon ili ortaöğretim kurumlarında çalışan 100 tarih öğretmenine uygulanmıştır. Anketin ilk bölümü olan demografik bilgiler kısmında ki anket soruları ile katılımcıların cinsiyet, tecrübe, çalıştığı okul tipi, görev yaptığı yerleşim birimi, mezun olduğu bölüm ve öğretmenlik yaptığı bölüm hakkında bilgi sahibi olunmuştur.

Demografik bilgiler kısmı dışındaki bölümünde sorular yarı yapılandırılmış sorulardır. Sorulara verilen cevaplar öncelikle anlamlı ve anlamsız olarak sınıflandırılmıştır. Anlamlı olarak kabul edilen sınıftaki cevapların sorulan soru ile bağlantılı temaya uygunluk göstermesi baz alınmıştır. Katılımcıların soruyla ilgisiz cevaplar vermesi yahut verilen cevabın bir kısmının anlamsız olması durumunda cevapların bir kısmı veya tamamı anlamsız olarak sınıflandırılmıştır. Anlamsız olarak sınıflandırılan cevaplar veri analizine dâhil edilmemiştir. Veri analizine dâhil edilen cevaplarda cevapların benzerlikleri, farklılıkları ve cevaplanma sıklıklarına göre kategorilendirme sağlanmıştır. Kategorilendirme sonucunda sorulara cevap verilip verilmemesi, verilen cevapların anlam içerip içermediği ve anlamlı cevaplar sonucunda elde edilen kategoriler tablolar ile belirtilmiştir. Yüzde ve frekanslar tablolarda gösterilmiştir. Demografik bilgiler dışında yer alan 12 soru analiz edilerek bölüm bölüm verilmiştir. Veri analizi çalışma evreninin nasıl bir niteliğe sahip olduğunun görülmesi açısından demografik bilgiler kısmından elde edilen verilerin analizi ile başlamaktadır. Kimi yerlerde katılımcıların verdiği cevaplar direk olarak alıntılanmıştır. Elde edilen bulgular, ilgili literatür doğrultusunda yorumlanmıştır.

3. 10. 2. Mülakatın Analizi

Araştırmada anket uygulaması sonrası, tarih öğretmenlerinin eğitim araştırmaları ile ilgili görüşlerini daha derinlemesine öğrenmek ve anketten elde edilen verilerin güvenilirliğini karşılaştırmak amacıyla yarı yapılandırılmış mülakat formu uygulanmıştır. Böylece, katılımcılarla birebir iletişim kurulmuş, mimik ve tutumları gözlenmiş ve derinlemesine bilgi elde etmek imkânı bulunmuştur.

Sorulara verilen cevaplar, not tutularak kaydedilmiştir. Daha sonra yazılı doküman haline getirilen notlar, mülakat formundaki soruların sırasını takip edecek şekilde teker teker analiz edilmiştir. Verilen elde edilen kategoriler tablolar halinde yansıtılmıştır. Bu tablolar aracılığıyla yüzde ve frekans dağılımları yansıtılmıştır. Katılımcılar bazen birden fazla görüş bildirmiş olup bunlardan anlamlı olanların tamamı veri analizine dâhil edilmiştir. Mülakat formu 8 soru ve 3 bölümden oluşmaktadır. Bu sorular sırasıyla ve bölüm bölüm analiz edilmiştir. Her bölüm için kategori geliştirilmiştir. Veri analizine çalışma evreninin niteliğini yansıtan kişisel bilgilerin analiziyle başlanmıştır. Soruların analizinde, yer yer, katılımcı öğretmenlerin verdikleri cevaplardan aynen alıntılar yapılmıştır. Elde edilen bulgular, ilgili literatür doğrultusunda yorumlanmıştır.

4. BULGULAR

Bu bölümde anket ve mülakat aracılığı ile elde edilen veri seti analiz edilerek elde edilen bulgular ortaya konulmuştur. Hem anket hem de mülakat aracılığıyla elde edilen bulgular tablolar şeklinde gösterilerek ayrı başlıklar altında açıklanmıştır.

4. 1. Anketten Elde Edilen Bulgular

Anketin ilk kısmını oluşturan demografik bilgiler kısmında ki bilgiler frekans ve yüzde oranı gösteren tablolar aracılığıyla incelenmiştir. Daha sonra anketi oluşturan ikinci bölümdeki açık uçlu sorulara verilen cevapların kategorilendirilmesine oluşturulan tablolar ile değerlendirme yapılmıştır.

4. 1. 1. Demografik Bilgiler Bölümünden Elde Edilen Bulgular

Anketin ilk kısmında yer alan demografik bilgiler bölümünde; cinsiyet, öğretmenlik mesleğinde çalışma süresi, mezuniyet durumu, çalışılan kurum türüne yönelik bilgiler yer almaktadır. Bu bilgiler tablolar halinde aşağıdaki biçimdedir

Tablo 1. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Cinsiyetini Gösteren Tablo

Cinsiyet	Frekans	Yüzde (%)
Erkek	69	69
Kadın	31	31
Toplam	100	100

Araştırmanın evrenini 31 kadın, 69 erkek öğretmen olmak üzere toplam 100 öğretmen oluşturmaktadır. Tüm tarih öğretmenleriyle görüşülmesine rağmen tabloda görüldüğü üzere 31 kadın, 69 erkek öğretmen anket sorularına cevap vermeyi kabul etmiştir.

Tablo 2. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Deneyim Yılını Gösteren Tablo

Çalışma Süresi	Frekans	Yüzde (%)
1 – 5 Yıl	10	10
6 – 10 Yıl	11	11
11 – 15 Yıl	21	21
16 – 20 Yıl	21	21
21 – 25 Yıl	25	25
26 + Yıl	12	12
Toplam	100	100

Öğretmenlik mesleğinde 21 – 25 yıl arası deneyimi olan tarih öğretmenleri araştırma evreninde % 25 oranla en büyük paya sahipken öğretmenlik mesleğine yeni başlamış olan 1 - 5 yıl tecrübeye sahip öğretmenlerin, % 10 oranla evrende en küçük paya sahip olduğu söylenebilir. Bunlar dışında; çalışma süresi 6-10 yıl olan öğretmenlerin oranı % 11; 11-15 ve 16-20 yıl çalışma süresine sahip öğretmenlerin oranı % 21'er ile aynıdır. En tecrübeli olarak nitelendirebileceğimiz 26 yıldan fazla süredir görev yapmakta olan öğretmenlerin oranı ise % 12'dir.

Tablo 3. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Öğrenim Düzeyini Gösteren Tablo

Mezuniyet	Frekans	Yüzde (%)
Ön Lisans	0	-
Lisans	72	72
Yüksek Lisans	28	28
Doktora	0	-
Toplam	100	100

Tarih öğretmenlerinin eğitim durumlarını incelemek amacıyla sorulan bu soruda elde edilen verilere göre öğretmenlerin % 72'si lisans mezunu iken % 28'i yüksek lisans mezunudur. Anket'e katılan öğretmenler arasında ön lisans mezunu ve doktora mezunu öğretmen bulunmamaktadır.

Tablo 4. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Çalıştıkları Eğitim Kurumu Türünü Gösteren Tablo

Çalışılan Kurum Türü	Frekans	Yüzde (%)
Anadolu Lisesi	42	42
İmam Hatip Lisesi	26	26
Mesleki ve Teknik Lise	20	20
Fen Lisesi	5	5
Çok Programlı Lise	4	4
Sosyal Bilimler Lisesi	2	2
Güzel Sanatlar Lisesi	1	1
Toplam	100	100

Ankette yer alan demografik bilgiler bölümünden tarih öğretmenlerinin çalıştıkları kurum türlerine yönelik kısma verilen cevaplar aracılığı ile elde edilen bilgiler yukarıdaki tabloda görülmektedir. Buna göre; Anadolu Lisesi türünde 42, İmam Hatip Lisesi türünde 26, Mesleki ve Teknik Lise türünde 20, Fen Lisesi türünde 5, Çok Programlı Lise türünde 4, Sosyal Bilimler Lisesi türünde 2, Güzel Sanatlar Lisesi türünde 1 tarih öğretmeni görev yapmaktadır. Çalışılan kurum bazında tarih öğretmenlerinin en yüksek oran olan % 42 ile Anadolu Lisesi türündeki kurumlarda görev yaptıkları görülmektedir. Bunu % 26 ile İmam Hatip Lisesi, % 20 ile Mesleki ve Teknik Lise, % 5 ile Fen Lisesi, % 4 ile Çok Programlı Lise, % 2 ile Sosyal Bilimler Lisesi ve en düşük oran olan % 1 ile Güzel Sanatlar Lisesi izlemektedir.

Tablo 5. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Mezun Oldukları Bölümü Gösteren Tablo

Mezun Olunan Bölüm	Frekans	Yüzde (%)
Tarih Bölümü	56	56
Tarih Öğretmenliği Bölümü	44	44
Toplam	100	100

Ankette yer alan demografik bilgiler bölümünde öğretmenlere mezun oldukları bölümü öğrenmek amacıyla sorulan sorunun cevapları yukarıdaki tabloda yansıtılmıştır. Ankete katılan öğretmenlerden 56 kişi tarih bölümü, 44 kişi tarih öğretmenliği bölümü mezunu olarak görülmektedir. Mezun olunan bölüm bazında tarih öğretmenlerinin en

yüksek oran olan % 56 ile tarih bölümünden mezun oldukları görülmektedir. Bunu % 40 ile tarih öğretmenliği bölümü takip etmektedir.

Tablo 6. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Görev Yaptıkları Okulların Bulunduğu Yerleri Gösteren Tablo

Yer	Frekans	Yüzde (%)
İlçe Merkezi	62	62
İl Merkezi	35	35
Belde / Kasaba	3	3
Köy	0	-
Toplam	100	100

Ankette yer alan demografik bilgiler bölümünde tarih öğretmenlerinin görev yaptıkları okulların bulunduğu yerlerin öğrenilmesi amacıyla yöneltilen sorunun sonucunda ortaya çıkan yüzde ve frekansları gösteren tablo yukarıda gösterilmiştir. Bu tabloya göre ankete katılan 62 kişi ilçe merkezinde görev yaparken 35 kişi il merkezinde, 3 kişi de belde/kasaba da görev yapmaktadır. Bu soruya köyde görev yaptığını belirten hiçbir Tarih Öğretmeninin katılmamasının sebebi bölgemizde köyde lise düzeyinde okul bulunmamasıdır.

Demografik bilgiler bölümünden elde edilen verilere göre; erkek katılımcı sayısı 69 (%69), 21 – 25 yıl deneyimi olan katılımcıların sayısı 25 (%25), lisans mezunu katılımcıların sayısı 72 (%72), Anadolu Lisesinde görev yapan katılımcıların sayısı 42 (%42), tarih bölümü mezunlu katılımcıların sayısı 56 (%56), ilçe merkezinde görev yapan katılımcıların sayısı 62 (%62) ile en fazla sayı ve yüzdeye sahip olup çalışma grubunun niteliğinde öne çıkan unsurları göstermektedir. Çalışma grubunun en düşük paya sahip unsurları ise şu şekilde ön plana çıkmaktadır: kadın katılımcı sayısı 31 (%31), 1 – 5 yıl deneyimi olan katılımcı sayısı 10 (%10), yüksek lisans mezunu katılımcı sayısı 28 (%28), Güzel Sanatlar Lisesinde görev yapan katılımcı sayısı 1 (%1), sosyal bilgiler öğretmenliği mezunu katılımcı sayısı 2 (%2), belde/kasaba da görev yapan katılımcı sayısı 3 (%3)'tür. Demek ki; ilçelerdeki Anadolu Liselerinde görev yapmakta olan tarih öğretmenliği lisans bölümü mezunu erkek öğretmenler çalışma grubunun büyük bir kısmını oluşturmaktadır

4. 1. 2. Anket'in İkinci Bölümünden Elde Edilen Bulgular

Anketin ikinci bölümünde tarih öğretmenlerine 12 soru yöneltilmiştir. Bu sorular yarı-yapılandırılmış olup verilen tablolarda önce tarih öğretmenlerinin verdiği olumlu veya

olumsuz sonuçlar tablolaştırılmış, daha sonra yapılan kategorilendirmeler tablo haline getirilmiştir. Sorulardan elde edilen bulgular aşağıdaki şekilde değerlendirilmiştir.

Tablo 7. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Eğitim Bilimleriyle İlgili Yenilikleri, Gelişmeleri ve Araştırmaları Radyo, Televizyon ve Gazetelerden Takip Etme Düzeyini Gösteren Tablo

Cevap Türleri	Frekans	Yüzde (%)
Evet	68	68
Hayır	32	32
Toplam	100	100

Çalışma kapsamında hazırlanan anketin ikinci bölümünde ilk soru ile katılımcıların eğitim bilimleriyle ilgili yenilikleri, gelişmeleri ve araştırmaları radyo, televizyon ve gazetelerden takip etme ve eğer takip ediyorsa niteliğinin ne olduğunun öğrenilmesi amaçlanmıştır. Katılımcıların tamamı soruyu yanıtlamışlardır. Buna göre katılımcıların %68'i eğitim bilimleriyle ilgili yenilikleri, gelişmeleri ve araştırmaları radyo, televizyon ve gazetelerden takip ettiğini ifade ederken, %32'si eğitim bilimleriyle ilgili yenilikleri, gelişmeleri ve araştırmaları takip etmediğini belirtmiştir.

Tablo 8. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Eğitim Bilimleriyle İlgili Yenilikleri, Gelişmeleri ve Araştırmaları Radyo, Televizyon ve Gazetelerden Takip Eden Öğretmenlerin Takip Biçimlerini Gösteren Tablo

Takip Kategorisi	Frekans	Yüzde (%)
İnternet Siteleri	37	44,04
Televizyon Programları	26	30,95
Eğitim Dergileri	10	11,90
Cevapsız	11	13,09
Toplam	84	100

Eğitim bilimleriyle ilgili yenilikleri, gelişmeleri ve araştırmaları radyo, televizyon ve gazetelerden takip ettiğini belirten katılımcılardan 11'i (%13,09) nasıl takip ettikleriyle ilgili herhangi bir açıklama yapmamışlardır. Açıklamalı cevap veren katılımcıların 37'si (%44,04) yenilik ve gelişmeleri takip etmek için internet sitelerinden yararlandığını belirtmiştir. İnternet sitelerinden yararlandığını belirten 37 katılımcıdan 9'u Milli Eğitim Bakanlığı tarafından öğretmenler ve öğrenciler için eğitim materyallerinin sunulduğu EBA sitesini, 6'sı Milli Eğitim Bakanlığı'nın resmi internet sitesini, 4'ü memurlar için çeşitli

bilgilerin paylaşıldığı Memurlar Net sitesini takip ettiğini belirtirken 18 katılımcı ise spesifik herhangi bir adres vermemiş sadece internetten takip ettiğini belirtmiştir. Eğitim bilimleri ile ilgili yenilikleri, gelişmeleri ve araştırmaları takip etmek için televizyon programlarını takip ettiğini belirten katılımcılardan 5'i Tarihın Arka Odası isimli programı takip ettiğini belirtirken, 2'si Abbas Güçlü ile Genç Bakış isimli programı, 1'er katılımcı ise Günden Ötesi, Tarihın Penceresinden, Beyaz Tarih, Tarih ve Toplum isimli programları takip ettiklerini belirtmişlerdir. 15 katılımcı ise belli bir program ismi vermemiş sadece gelişmeleri ve yenilikleri televizyon programları aracılığı ile takip ettiklerini belirtmişlerdir. Eğitim bilimleri ile ilgili yenilikleri, gelişmeleri ve araştırmaları takip etmek için eğitim dergilerini takip ettiğini belirten katılımcılardan 3'ü Derin Tarih dergisini; 2'ser kişi NTV Tarih ve Atlas Tarih dergilerini; 1'er kişi ise Tarih ve Toplum dergisi, Türk Dünya Tarih dergisi ve Öteki Gündem dergisini takip ettiklerini belirtmişlerdir. Bahse konu dergiler eğitim araştırmalarına yönelik bilimsel içerikler içermemesine rağmen katılımcılar tarafından bu başlık atkında dile getirilmiştir. Bu durum katılımcıların eğitim araştırmalarına yönelik dergi kavramından haberdar olmadıklarını göstermektedir.

Tablo 9. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Eğitim Bilimleri ile İlgili Yeniliklerden, Gelişmelerden ve Araştırmalardan Resmi Yazışmalar Aracılığıyla Haberdar Olma Düzeyini Gösteren Tablo

Cevap Türleri	Frekans	Yüzde (%)
Evet	56	56
Hayır	44	44
Toplam	100	100

İkinci bölümün ikinci sorusu ile katılımcıların eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan resmi yazışmalar aracılığıyla haberdar olma ve eğer haberdar oluyorsa bunun nasıl olduğunun öğrenilmesi amaçlanmıştır. Katılımcıların tamamı soruyu yanıtlamışlardır. Buna göre katılımcıların %56'sı eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan resmi yazışmalar aracılığıyla haberdar olduğunu ifade ederken, %44'ü eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan resmi yazışmalar aracılığıyla haberdar olmadığını belirtmiştir.

Tablo 10. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Eğitim Bilimleriyle İlgili Yeniliklerden, Gelişmelerden ve Araştırmalardan Resmi Yazışmalar Aracılığıyla Haberdar Oldukları Kategorileri Gösteren Tablo

Takip Kategorisi	Frekans	Yüzde (%)
Yönetmelik Değişiklikleri	15	22,38
Hizmet İçi Eğitimler	10	14,92
Müfredat Değişiklikleri	8	11,94
Teknolojik Gelişmeler	4	5,97
Ölçme Değerlendirme Çalışmaları	3	4,47
Yarışmalar	3	4,47
Tübitak Projeleri	2	2,99
Toplantı Duyuruları	2	2,99
Kongre/Sempozyum Duyuruları	1	1,50
Araştırma Projeleri	1	1,50
Cevapsız	18	26,87
Toplam	67	100

Eğitim bilimleriyle ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan resmi yazışmalar aracılığıyla haberdar olduğunu belirten katılımcılardan 18'i (26,87) haberdar oldukları konulara dair herhangi bir açıklamada bulunmamışlardır. Açıklamalı cevap veren katılımcıların 15'i (%22,38) yönetmelik değişikliklerini, 10'u (%14,92) hizmet içi eğitimleri, 8'i (%11,94) müfredat değişikliklerini, 4'ü (%5,97) teknolojik gelişmeleri eğitim bilimleriyle ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan resmi yazışmalar aracılığıyla haberdar olduklarını belirtmişlerdir. Aynı zamanda 3'er kişi (%4,47) ölçme değerlendirme çalışmalarından ve yarışmalardan, 2'ser kişi (2,99) Tübitak projeleri ve toplantı duyurularından, 1'er kişi ise kongre/sempozyum duyurularından ve araştırma projelerinden resmi yazışmalar aracılığı ile haberdar olduklarını belirtmişlerdir.

Eğitim bilimleriyle ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan resmi yazışmalar aracılığıyla haberdar olduğunu belirten katılımcılardan 16-20 yıl deneyim yılına sahip, yüksek lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, erkek öğretmen K1, eğitim bilimleriyle ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan resmi yazışmalar aracılığıyla haberdar olduğunu şu ifadeyle belirtmiştir: *“Resmi kanaldan müfredat programımız, hizmet içi seminer ve kurslar hakkında bilgi edinirim.”* 16-20 yıl deneyim yılına sahip, yüksek lisans mezunu, il merkezinde görev yapmakta olan erkek öğretmen K12, resmi yazışmalar aracılığı ile haberdar olduğu konuları *“Resmi yazışmalar aracılığı*

ile ölçme değerlendirme konuları hakkında bilgi sahibi olurum.” şeklinde belirtmiştir. 11-15 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan kadın öğretmen K13, resmi yazışmalar aracılığı ile haberdar olduğu konuları *“Daha çok branşıyla ilgili yarışmaları, araştırma projeleri duyurularını ve müfredat değişikliklerini öğrenirim.”* şeklinde belirtmiştir.

Tablo 11. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Eğitim Bilimleriyle İlgili Yeniliklerden, Gelişmelerden ve Araştırmalardan Eğitim Bilimleri İle İlgili Ders ve Sınavlara Hazırlık Kitapları Aracılığıyla Haberdar Olma Düzeyini Gösteren Tablo

Cevap Türleri	Frekans	Yüzde (%)
Evet	43	43
Hayır	57	57
Toplam	100	100

İkinci bölümün üçüncü sorusu ile katılımcıların eğitim bilimleriyle ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan eğitim bilimleri ile ilgili ders ve sınavlara hazırlık kitapları aracılığıyla haberdar olma ve eğer haberdar oluyorsa bunun nasıl olduğunun öğrenilmesi amaçlanmıştır. Katılımcıların tamamı soruyu yanıtlamışlardır. Buna göre katılımcıların %43’ü eğitim bilimleri ile ilgili ders ve sınavlara hazırlık kitapları aracılığıyla haberdar olduğunu ifade ederken, %57’si eğitim bilimleriyle ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan haberdar olurken eğitim bilimleri ile ilgili ders ve sınavlara hazırlık kitaplarından faydalanmadıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 12. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Eğitim Bilimleriyle İlgili Yeniliklerden, Gelişmelerden ve Araştırmalardan Eğitim Bilimleri İle İlgili Ders ve Sınavlara Hazırlık Kitapları Aracılığıyla Haberdar Oldukları Kategorileri Gösteren Tablo

Takip Kategorisi	Frekans	Yüzde (%)
KPSS Hazırlık Kitapları	31	58,49
YGS/LYS Hazırlık Kitapları	7	13,20
Lisansüstü Eğitim Yayınları	3	5,67
Anadolu/Fen Lisesi Öğretmen Seçme Sınavı Hazırlık Kitapları	2	3,78
Alan Eğitimi/Pedagoji Kitapları	2	3,78
Kişisel Gelişim Kitapları	1	1,88
Anadolu Üniversitesi Yayınları	1	1,88
Cevapsız	6	11,32
Toplam	53	100

Eğitim bilimleriyle ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan eğitim bilimleri ile ilgili ders ve sınavlara hazırlık kitapları aracılığıyla haberdar olduğunu belirten katılımcılardan 6'sı (%11,32) kullandıkları eğitim bilimleri ile ilgili ders ve sınavlara hazırlık kitapları ile ilgili herhangi bir açıklamada bulunmamışlardır. Açıklamalı cevap veren katılımcıların 31'i (%58,49) KPSS hazırlık kitaplarını, 7'si (%13,20) YGS/LYS hazırlık kitaplarını, 3'ü Lisansüstünde eğitimde yayınlanan çeşitli kaynakları takip ettiklerini belirtmişlerdir. Katılımcılardan 2'ser kişi(%3,78) Anadolu/Fen Lisesi öğretmen seçme sınavı hazırlık kitapları ve alan eğitimi/pedagoji kitaplarından; 1'er kişi (%1,88) ise kişisel gelişim kitapları ve Anadolu Üniversitesi yayınlarından takip ettiklerini belirtmiştir.

16-20 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, il merkezinde görev yapmakta olan, erkek öğretmen K5, eğitim bilimleriyle ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan eğitim bilimleri ile ilgili ders ve sınavlara hazırlık kitapları aracılığıyla haberdar olduğunu, *"Pegem yayınları, ihtiyaç yayınları, yargı akademi, açığı yayınları gibi ulaşabildiğim tüm KPSS hazırlık yayınlarından faydalanırım."* ifadesi ile belirtmiştir. 21-25 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, il merkezinde görev yapmakta olan, erkek öğretmen K25, eğitim bilimine yönelik yenilik, gelişme ve araştırmalardan eğitim bilimleri ile ilgili ders ve sınavlara hazırlık kitapları ile haberdar olduğunu *"KPSS alanında var olan kaynaklar ve kişisel gelişim kitaplarınının eğitim ile ilgili olanlarını takip ederim."* diyerek belirtmiştir. 26 yıldan fazla deneyime sahip, lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, erkek

öğretmen K42 eğitim bilimlerine yönelik yenilik, gelişme ve araştırmalardan eğitim bilimleri ile ilgili ders ve sınavlara hazırlık kitapları ile haberdar olduğunu *“Anadolu Üniversitesi Yayınları ve eğitim ile ilgili çeşitli kitapları takip ederim”* ifadesi ile belirtmiştir. 16-20 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, il merkezinde görev yapmakta olan, kadın öğretmen K50, eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan eğitim bilimleri ile ilgili ders ve sınavlara hazırlık kitapları aracılığıyla haberdar olduğunu, *“Anadolu Liselerine Öğretmen Giriş Sınavı Hazırlık Kitabı ile eğitim bilimleri ile ilgili konu ve soru tiplerine sınav öncesi çalışarak yeni gelişmeleri öğrendim.”* ifadesi ile belirtmiştir. 1-5 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, kadın öğretmen K88, eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan eğitim bilimleri ile ilgili ders ve sınavlara hazırlık kitapları aracılığıyla haberdar olduğunu, *“İsmail Hakkı Demircioğlu'nun, Tarih Alan Eğitimi kitabı ve piyasa da bulunan pedagoji eğitimi kitaplarını fırsat buldukça okuyorum.”* ifadesi ile belirtmiştir.

Tablo 13. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Eğitim Bilimleriyle İlgili Yeniliklerden, Gelişmelerden ve Araştırmalardan Bilimsel İçerikli Magazin Dergileri Aracılığıyla Haberdar Olma Düzeyini Gösteren Tablo

Cevap Türleri	Frekans	Yüzde (%)
Evet	30	30
Hayır	70	70
Toplam	100	100

İkinci bölümün dördüncü sorusu aracılığıyla katılımcıların eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan bilimsel içerikli magazin dergileri aracılığıyla haberdar olma ve eğer haberdar oluyorsa bu dergilerin isim ve içeriklerinin neler olduğunun öğrenilmesi amaçlanmıştır. Katılımcıların tamamı soruyu yanıtlamışlardır. Buna göre katılımcıların 30'u (%30) eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan bilimsel içerikli magazin dergileri aracılığıyla haberdar olduğunu ifade ederken, 70'i (%70) eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan haberdar olurken bilimsel içerikli magazin dergilerinden faydalanmadıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 14. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Eğitim Bilimleriyle İlgili Yeniliklerden, Gelişmelerden ve Araştırmalardan Haberdar Olmak Amacıyla Takip Ettikleri Bilimsel İçerikli Magazin Dergilerini Gösteren Tablo

Dergi İsmi	Frekans	Yüzde (%)
Bilim ve Teknik Dergisi	12	27,90
Derin Tarih Dergisi	8	18,60
Atlas Tarih Dergisi	4	9,30
NTV Tarih Dergisi	2	4,65
Tarih ve Düşünce Dergisi	2	4,65
Eğitim ve Bilim Dergisi	2	4,65
Tarih Dergisi	1	2,33
TTK Belleten Dergisi	1	2,33
Popüler Tarih Dergisi	1	2,33
Genç Beyin Dergisi	1	2,33
Tarih ve Medeniyet Dergisi	1	2,33
National Geographic Dergisi	1	2,33
Tarih Eğitiminde Araştırmalar ve Eğilimler Dergisi	1	2,33
Cevapsız	6	13,94
Toplam	43	100

Eğitim bilimleriyle ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan haberdar olmak amacıyla bilimsel içerikli magazin dergilerini takip ettiğini belirten öğretmenlerden 6'sı (%13,94) takip ettikleri dergilerin isim veya içeriklerine yönelik herhangi bir bilgi vermemiştir. Takip ettikleri bilimsel içerikli magazin dergileri ile ilgili bilgi veren öğretmenler tarafından Bilim ve Teknik Dergisi 12 defa (%27,90), Derin Tarih Dergisini 8 defa (%18,60) Atlas Tarih Dergisi 4 defa (%9,30) belirtmişlerdir. Katılımcılar NTV Tarih Dergisi, Tarih ve Düşünce Dergisi, Eğitim ve Bilim Dergilerini takip ettiklerini 2'şer (%4,65) defa belirtirken; Tarih Dergisi, TTK Belleten Dergisi, Popüler Tarih Dergisi, Genç Beyin Dergisi, Tarih ve Medeniyet Dergisi, National Geographic Dergisi, Tarih Eğitiminde Araştırmalar ve Eğilimler Dergilerini 1'er defa (%2,33) belirtmişlerdir.

21-25 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, il merkezinde görev yapmakta olan, erkek öğretmen K37, eğitim bilimleriyle ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan haberdar olmak amacıyla bilimsel içerikli magazin dergilerini takip ettiğini

“Eğitim ve Bilim Dergisi ile Tarih Eğitiminde Araştırmalar ve Eğilimler dergisini takip ediyorum” şeklinde belirtmiştir. 21-25 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, il merkezinde görev yapmakta olan, kadın öğretmen K61, eğitim bilimleriyle ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan haberdar olmak amacıyla bilimsel içerikli magazin dergilerini takip ettiğini *“İnternette faydalanarak Bilim ve Teknik dergisini takip etmekteyim.”* şeklinde belirtmiştir. 1-5 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, ilęe merkezinde görev yapmakta olan, erkek öğretmen K64, eğitim bilimleriyle ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan haberdar olmak amacıyla bilimsel içerikli magazin dergilerini takip ettiğini *“Derin Tarih dergisini zaman zaman edinip gelişmelerden haberdar oluyorum. Ağıkçası önceden daha çok okuyordum şimdi bebeğim olduğundan pek zamanım olmuyor, hatta hiç olmuyor diyebilirim. Yoksa kayıtsız değilim.”* şeklinde belirtmiştir. 21-25 yıl deneyim yılına sahip, yüksek lisans mezunu, Belde/Kasaba merkezinde görev yapmakta olan, erkek öğretmen K69, eğitim bilimleriyle ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan haberdar olmak amacıyla bilimsel içerikli magazin dergilerini takip ettiğini *“Bilim ve Teknik Dergisi okullarımıza ücretsiz dağıtıldığından rahatlıkla ulaşabildiğimiz bir dergidir. Ayrıca zaman zaman kendi alanımla ilgili dergileri almaktayım.”* şeklinde belirtmiştir.

Katılımcıların eğitim bilimleriyle ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan haberdar olmak amacıyla takip ettiklerini belirttikleri dergilerin içinde tarih dergilerinin büyük oranda yer tuttuğu görölmektedir. Bu durum öğretmelerin eğitim araştırmalarını takip ettiklerini düşünerek sadece tarih ile ilgili çeşitli bilgiler edindiklerini göstermektedir.

Tablo 15. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Eğitim Bilimleriyle İlgili Yeniliklerden, Gelişmelerden ve Araştırmalardan Tezler, Bilimsel Dergilerde Yayımlanan Makaleler Aracılığıyla Haberdar Olma Düzeyini Gösteren Tablo

Cevap Türleri	Frekans	Yüzde (%)
Evet	30	30
Hayır	49	49
Bu tür ęalıřmaların/araştırmaların iğeriği hakkında bilgim yok	21	21
Toplam	100	100

İkinci bölümün beşinci sorusu aracılığıyla katılımcıların eğitim bilimleriyle ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan tezler, bilimsel dergilerde yayımlanan makaleler aracılığıyla haberdar olma ve eğer haberdar oluyorsa bu tez ve makalelerin

isim ve içeriklerinin neler olduğunun öğrenilmesi amaçlanmıştır. Katılımcıların tamamı soruyu yanıtlamışlardır. Buna göre katılımcıların 30'u (%30) eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan tez ve makaleler aracılığıyla haberdar olduğunu ifade ederken, 49'u (%49) eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan haberdar olurken tez ve makalelerden faydalanmadıklarını belirtmişlerdir. Katılımcıların 21'i (%21) ise bu tür çalışmaların/araştırmaların içeriği hakkında bilgi sahibi olmadıklarını belirtmişlerdir.

Eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan tezler, bilimsel dergilerde yayımlanan makaleler aracılığıyla haberdar olduğunu belirten 30 katılımcıdan 7'si (%23.33) konu ile ilgili herhangi bir açıklama yapmamışlardır. Diğer katılımcıların verdikleri cevaplardan bazıları şu şekildedir;

- 11-15 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, kadın öğretmen K13, eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan tezler, bilimsel dergilerde yayımlanan makaleler aracılığıyla haberdar olduğunu *"Tarih araştırmaları dergisinde ki çeşitli makaleleri okudum."* şeklinde belirtmiştir.
- 1-5 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, erkek öğretmen K18, eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan tezler, bilimsel dergilerde yayımlanan makaleler aracılığıyla haberdar olduğunu *"Gaziantep ve civarında 17. ve 18. yy'da kadınların kurduğu vakıflar ile Türk tarihinde atalar kültü ile ilgili birer makaleyi inceledim"* şeklinde ifade etmiştir.
- 11-15 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, erkek öğretmen K43, eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan tezler, bilimsel dergilerde yayımlanan makaleler aracılığıyla haberdar olduğunu *"İlber Ortaylı'nın Türk devlet geleneği ve yönetim sistemi üzerine kaleme aldığı bir yazısını okudum."* şeklinde ifade etmiştir.
- 11-15 yıl deneyim yılına sahip, yüksek lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, erkek öğretmen K47, eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan tezler, bilimsel dergilerde yayımlanan makaleler aracılığıyla haberdar olduğunu *"Tarih öğretiminin sorunları ve çözüm yollarında öğretmen aday ve öğretmen görüşlerinin karşılaştırılması ile ilgili bir makale okudum."* şeklinde ifade etmiştir.
- 16-20 yıl deneyim yılına sahip, yüksek lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, kadın öğretmen K48, eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan tezler, bilimsel dergilerde yayımlanan makaleler aracılığıyla haberdar olduğunu *"Mustafa Safran'ın editörlüğünü yaptığı 'Tarih nasıl*

öğretilir? Tarih öğretmenleri için özel öğretim yöntemleri kitabını inceledim.” şeklinde ifade etmiştir.

- 11-15 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, kadın öğretmen K65, eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan tezler, bilimsel dergilerde yayımlanan makaleler aracılığıyla haberdar olduğunu *“Harun Sönmez tarafından yazılmış olan ‘Üstün yeteneklilerin eğitimi’ makalesini okudum.*” şeklinde ifade etmiştir.
- 11-15 yıl deneyim yılına sahip, yüksek lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, erkek öğretmen K47, eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan tezler, bilimsel dergilerde yayımlanan makaleler aracılığıyla haberdar olduğunu *“Tarih öğretiminin sorunları ve çözüm yollarında öğretmen adayı ve öğretmen görüşlerinin karşılaştırılması ile ilgili bir makale okudum.*” şeklinde ifade etmiştir.
- 21-25 yıl deneyim yılına sahip, yüksek lisans mezunu, Belde/Kasaba merkezinde görev yapmakta olan, erkek öğretmen K69, eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan tezler, bilimsel dergilerde yayımlanan makaleler aracılığıyla haberdar olduğunu *“Alanımla ilgili tezlerin internet üzerindeki imkânlarla özet bölümlerini okumaya çalışıyorum. Bazen ilgimi çeken bir konuyla ilgili çalışmanın ulaşabildiğim bölümlerini okumaya çalışıyorum.*” şeklinde ifade etmiştir.
- 11-15 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, kadın öğretmen K72, eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan tezler, bilimsel dergilerde yayımlanan makaleler aracılığıyla haberdar olduğunu *“Üstün zekâlı çocukların eğitimi, tarih derslerinde etkinlik kullanımı , müze eğitimi ile ilgili makaleleri inceledim.*” şeklinde ifade etmiştir.
- 1-5 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, bayan öğretmen K88, eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan tezler, bilimsel dergilerde yayımlanan makaleler aracılığıyla haberdar olduğunu *“İsmail Hakkı Demircioğlu’nun ‘Tarih öğretmenlerinin tarihsel düşünme becerileri hakkındaki görüşleri’ adlı makaleyi okudum.*” şeklinde ifade etmiştir.
- 6-10 yıl deneyim yılına sahip, yüksek lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, erkek öğretmen K92, eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan tezler, bilimsel dergilerde yayımlanan makaleler aracılığıyla haberdar olduğunu *“Yüksek lisans tez konum ile ilgili araştırmalar yapıyorum bunun yanı sıra YÖK tez merkezinden eğitim bilimleri ile ilgili hoşuma giden makaleleri de okuyorum.*” şeklinde ifade etmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan tezler, bilimsel dergilerde yayımlanan makaleler aracılığıyla haberdar olma düzeyini öğrenmek amacıyla sorulan bu soruya katılımcıların verdiği cevaplar incelendiğinde verilen cevapların eğitim araştırmaları ile ilgili olmayan makaleler ve tezler ile ilgili olduğu görülmektedir. Bu durum katılımcıların bu konuda yeterli bilince sahip olmadıklarını göstermektedir.

Tablo 16. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Eğitim Bilimleri İle İlgili Yenilikleri, Gelişmeleri ve Araştırmaları İnternet Ortamında Yaptığı Gezintiler Sayesinde Takip Etme Düzeyini Gösteren Tablo

Cevap Türleri	Frekans	Yüzde (%)
Evet	89	89
Hayır	11	11
Toplam	100	100

İkinci bölümün altıncı sorusu aracılığıyla katılımcıların eğitim bilimleri ile ilgili yenilikleri, gelişmeleri ve araştırmaları internet ortamında yaptığı gezintiler sayesinde takip etme ve eğer takip ediyorlarsa bu takibi nasıl gerçekleştirdiklerinin öğrenilmesi amaçlanmıştır. Katılımcıların tamamı soruyu yanıtlamışlardır. Buna göre katılımcıların 89'u (%89) eğitim bilimleri ile ilgili yenilikleri, gelişmeleri ve araştırmaları internet ortamında yaptığı gezintiler sayesinde takip ettiğini ifade ederken, 11'i (%11) eğitim bilimleri ile ilgili yenilikleri, gelişmeleri ve araştırmaları takip ederken internet ortamında gezinti yapmadığını belirtmiştir.

Tablo 17. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Eğitim Bilimleri İle İlgili Yenilikleri, Gelişmeleri Ve Araştırmaları İnternet Ortamında Nasıl Takip Ettiğini Gösteren Tablo

Cevap Türleri	Frekans	Yüzde (%)
Ders materyallerine yönelik web sayfalarında gezinirim.	80	44,20
Google, Yahoo v.b arama motorlarından arama yaparım.	67	37,02
Hakemli online bilimsel dergilerin kendi web sayfalarını takip ederim	11	6,08
Bunların dışındaki ortamlardan bilgi edinirim.	23	12,70
Toplam	181	100

Araştırmaya katılan öğretmenlerden 91'i Tablo 17'de görülen seçeneklerden bir veya daha fazlasını belirterek eğitim bilimleri ile ilgili yenilikleri, gelişmeleri ve araştırmaları internet ortamında yaptığı gezintiler sayesinde takip ettiklerini ortaya koymuşlardır. Eğitim bilimleri ile ilgili yenilikleri, gelişmeleri ve araştırmaları internet ortamında yaptığı gezintiler sayesinde takip ettiğini belirten öğretmenler, ders materyallerine yönelik web sayfalarında gezindiklerini 80 (%87,9), Google, Yahoo v.b arama motorlarından arama yaptıklarını 67 (%73,6), hakemli online bilimsel dergilerin kendi web sayfalarını takip ettiklerini 11 (%12,1), bunların dışındaki ortamlardan bilgi edindiklerini ise 23 (%25,3) defa belirtmişlerdir.

Tablo 18. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Eğitim Bilimleri İle İlgili Yenilikleri, Gelişmeleri ve Araştırmaları İnternet Ortamında Takip Ettiği Platformları Gösteren Tablo

Platform İsmi	Frekans	Yüzde (%)
EBA (Eğitim Bilişim Ağı)	8	34,78
Tübitak Sayfaları	3	13,04
MEB Resmi Sayfası	3	13,04
Kişisel Blog Sayfaları	2	8,70
Yök Sayfaları	1	4,35
Morpa Kampüs	1	4,35
Sanal Müze Gezileri	1	4,35
Sosyal Medya Sayfaları	1	4,35
Cevapsız	3	13,04
Toplam	23	100

Eğitim bilimleri ile ilgili yenilikleri, gelişmeleri ve araştırmaları internet ortamında yaptığı gezintiler sayesinde takip ettiğini belirten öğretmenlerden verilen seçenekler dışındaki ortamlardan bilgi edindiğini belirten 23 öğretmenden 3'ü (%13,04) bu seçenek dışı ortamlar ile ilgili herhangi bir bilgi vermemişlerdir. Katılımcılar EBA (eğitim bilişim ağı) sistemini 8 defa belirtirken, Tübitak sayfalarını ve MEB Resmi sayfasını 3'er (%13,04) kez belirtmişlerdir. Kişisel Blog Sayfaları 2 (%8,70) defa belirtilmiştir. Yök sayfaları, Morpa Kampüs sitesi, sanal müze gezileri ve sosyal medya sayfaları ise 1'er (%4,35) kez belirtilmiştir.

26 yıl üzeri deneyim yılına sahip, lisans mezunu, il merkezinde görev yapmakta olan, erkek öğretmen K19, eğitim bilimleri ile ilgili yenilikleri, gelişmeleri ve araştırmaları internet ortamında yaptığı gezintiler sayesinde takip ettiğini *“Özgür Güvercin’in testlerini, MEB kazanım testlerini, öğretmen paylaşımlarını takip ederek fikir edinirim.”* şeklinde ifade etmiştir. 21-25 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, il merkezinde görev yapmakta olan, erkek öğretmen K21, eğitim bilimleri ile ilgili yenilikleri, gelişmeleri ve araştırmaları internet ortamında yaptığı gezintiler sayesinde takip ettiğini *“Facebook’tan eğitime ilgili kişisel sayfaları takip ediyorum.”* şeklinde ifade etmiştir. 26 yıl üzeri deneyim yılına sahip, yüksek lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, kadın öğretmen K39, eğitim bilimleri ile ilgili yenilikleri, gelişmeleri ve araştırmaları internet ortamında yaptığı gezintiler sayesinde takip ettiğini *“Araştırdığım konu ile ilgili sitelere ulaşıyorum. Örneğin Atatürk ile ilgili bir çalışmam varsa ilgili sitelere, atam.gov.tr. gibi ulaşmaya çalışırım.”* şeklinde ifade

etmiştir. 11-15 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, kadın öğretmen K65, eğitim bilimleri ile ilgili yenilikleri, gelişmeleri ve araştırmaları internet ortamında yaptığı gezintiler sayesinde takip ettiğini *“Eğitimle ilgili siteleri, MEB Bakanlık Birimleri sitelerini, Resmi gazete ve TTK sitesini takip ediyorum.”* şeklinde ifade etmiştir. 21-25 yıl deneyim yılına sahip, yüksek lisans mezunu, belde/kasaba merkezinde görev yapmakta olan, erkek öğretmen K69, eğitim bilimleri ile ilgili yenilikleri, gelişmeleri ve araştırmaları internet ortamında yaptığı gezintiler sayesinde takip ettiğini *“Meslektaşlarımla tecrübeleriyle verimi ve kullanılışlığı bizzat denenmiş yöntemleri zümre toplantılarında ya da birebir görüşmelerde öğrenme fırsatı buluyorum. Örneğin: sanal müze gezileri vb.”* şeklinde ifade etmiştir. 16-20 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, erkek öğretmen K77, eğitim bilimleri ile ilgili yenilikleri, gelişmeleri ve araştırmaları internet ortamında yaptığı gezintiler sayesinde takip ettiğini *“Memurlara ve öğretmenlere yönelik kişisel web sitelerini takip ediyorum.”* şeklinde ifade etmiştir. 6-10 yıl deneyim yılına sahip, yüksek lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, kadın öğretmen K87, eğitim bilimleri ile ilgili yenilikleri, gelişmeleri ve araştırmaları internet ortamında yaptığı gezintiler sayesinde takip ettiğini *“Yök tez merkezi, dergi park, ulakbim ve tübitak sayfasını çalışmalarım için takip ediyorum.”* şeklinde ifade etmiştir.

Tablo 19. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Eğitim Bilimleri ile İlgili Yeniliklerden, Gelişmelerden ve Araştırmalardan Katıldıkları Hizmet İçi Eğitimler Aracılığıyla Haberdar Olma Düzeyini Gösteren Tablo

Cevap Türleri	Frekans	Yüzde (%)
Evet	59	59
Hayır	41	41
Toplam	100	100

İkinci bölümün yedinci sorusu aracılığıyla katılımcıların eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan hizmet içi eğitimler aracılığıyla haberdar olma ve eğer haberdar oluyorsa bu hizmet içi eğitimlerin isim ve içeriklerinin neler olduğunun öğrenilmesi amaçlanmıştır. Katılımcıların tamamı soruyu yanıtlamışlardır. Buna göre katılımcıların 59'u (%59) eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan hizmet içi eğitimler aracılığıyla haberdar olduğunu ifade ederken, 41'i (%41) eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan haberdar olurken hizmet içi eğitimlerden faydalanmadıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 20. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Eğitim Bilimleriyle İlgili Yeniliklerden, Gelişmelerden ve Araştırmalardan Haberdar Olmak Amacıyla Katıldıkları Hizmet İçi Eğitim Çeşitlerini Gösteren Tablo

Hizmet İçi Eğitim İsmi	Frekans	Yüzde (%)
Fatih Projesi Semineri	23	31,51
Sınıf Yönetimi Semineri	12	16,44
Tarih Eğitiminde Geliştirilen Yeni Yaklaşımlar Semineri	9	12,33
İş Sağlığı ve Güvenliği Semineri	6	8,22
Ölçme Değerlendirme Semineri	5	6,85
Kadına Şiddetin Önlenmesine Yönelik Seminer	3	4,11
Ergenlik Semineri	3	4,11
Eğitim Koçluğu Semineri	2	2,74
Özel Öğretim Semineri	2	2,74
İlkyardım Semineri	2	2,74
Proje Hazırlama Semineri	1	1,37
Beden Dili ve İletişim Semineri	1	1,37
Cevapsız	4	5,47
Toplam	73	100

Eğitim bilimleri ile ilgili yenilikleri, gelişmeleri ve araştırmaları katıldıkları hizmet içi eğitimler aracılığıyla takip ettiğini belirten öğretmenlerden 4'ü (%5,47) katıldıkları hizmet içi eğitimler ile ilgili herhangi bir bilgi vermemişlerdir. Katılımcılar tarafından Fatih projesi semineri 23 (%31,51), sınıf yönetimi semineri 12 (%16,44), tarih eğitiminde geliştirilen yeni yaklaşımlar semineri 9(12,33), iş sağlığı ve güvenliği semineri 6 (%8,22), ölçme değerlendirme semineri 5 (% 6,85) defa belirtilmiştir. Ayrıca kadına şiddetin önlenmesine yönelik seminer ve ergenlik seminer 3'er (%4,11), eğitim koçluğu semineri, özel eğitim semineri, ilkyardım semineri 2'şer (%2,74), proje hazırlama semineri ve beden dili ve iletişim semineri 1'er (%1,37) defa belirtilen hizmet içi eğitimler olmuşlardır.

- 16-20 yıl deneyim yılına sahip, yüksek lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, kadın öğretmen K16, eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan hizmet içi eğitimler aracılığıyla haberdar olduğunu "Ölçme ve değerlendirme semineri, eğitimde yeni yaklaşımlar semineri, etkili iletişim semineri ve ergenlik semineri aldım." şeklinde ifade etmiştir. 1-5 yıl deneyim yılına sahip, lisans

mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, erkek öğretmen K18, eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan hizmet içi eğitimler aracılığıyla haberdar olduğunu *“Disiplin cezaları ve ders geçme semineri, tarih biliminin farklı şekilde anlatma ve açıklama ile ilgili seminer, akıllı tahta ve materyalleri etkin şekilde kullanma ile ilgili seminerler aldık.”* şeklinde ifade etmiştir.

- 21-25 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, il merkezinde görev yapmakta olan, erkek öğretmen K20, eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan hizmet içi eğitimler aracılığıyla haberdar olduğunu *“Fatih Projesi kapsamında açılan çeşitli hizmet içi eğitimlere katıldım.”* şeklinde ifade etmiştir. 21-25 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, il merkezinde görev yapmakta olan, erkek öğretmen K25, eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan hizmet içi eğitimler aracılığıyla haberdar olduğunu *“En son proje hazırlama seminerine katılmıştım.”* şeklinde ifade etmiştir. 6-10 yıl deneyim yılına sahip, yüksek lisans mezunu, il merkezinde görev yapmakta olan, kadın öğretmen K28, eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan hizmet içi eğitimler aracılığıyla haberdar olduğunu *“Tarih eğitiminde geliştirilen yeni yaklaşımlar üzerine hizmet içi eğitim aldım.”* şeklinde ifade etmiştir.

- 11-15 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, erkek öğretmen K43, eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan hizmet içi eğitimler aracılığıyla haberdar olduğunu *“Sınıf yönetimi, ergenlik semineri, yeni tarih anlayışı, akıllı tahta kullanımı ve eğitim yönetimi üzerine hizmet içi eğitimlere katılımımız sağlandı.”* şeklinde ifade etmiştir. 11-15 yıl deneyim yılına sahip, yüksek lisans mezunu, il merkezinde görev yapmakta olan, erkek öğretmen K59, eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan hizmet içi eğitimler aracılığıyla haberdar olduğunu *“Fatih projesi eğitimi, sınıf yönetimi semineri, ölçme değerlendirme semineri, yenilenen orta öğretim programlarını tanıma semineri, eğitim yönetimi semineri aldığım seminerlerden bir kısmı.”* şeklinde ifade etmiştir. 21-25 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, il merkezinde görev yapmakta olan, kadın öğretmen K62 eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan hizmet içi eğitimler aracılığıyla haberdar olduğunu *“Kadına şiddetin önlenmesi ile ilgili seminer ve iş güvenliği seminerini aldık.”* şeklinde ifade etmiştir. 16-20 yıl deneyim yılına sahip, yüksek lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, erkek öğretmen K66, eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan hizmet içi eğitimler aracılığıyla haberdar olduğunu *“Katıldığımız seminerler beden dili ve iletişim, EBA ve akıllı tahta semineri idi.”* şeklinde ifade etmiştir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan katıldıkları hizmet içi eğitim çeşitlerini gösteren tablo incelendiğinde öğretmenlerin katılmış olduklarını belirttikleri seminerlerin büyük bir çoğunluğunun eğitim araştırmalarından çok mesleki yeterliliklerini arttırmaya yönelik olduğu görülmektedir. Bu durum öğretmenlerin eğitim araştırmalarına yönelik hizmet içi eğitimlere katılmayı tercih etmemesinden kaynaklanabildiği gibi eğitim araştırmalarına yönelik yeterli sayıda hizmet içi eğitim olmamasından da kaynaklanmaktadır.

Tablo 21. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Eğitim Bilimleri ile İlgili Yeniliklerden, Gelişmelerden ve Araştırmalardan Katıldıkları Konferans, Sempozyum, Panel ve Çalıştaylar Aracılığıyla Haberdar Olma Düzeyini Gösteren Tablo

Cevap Türleri	Frekans	Yüzde (%)
Evet	29	29
Hayır	71	71
Toplam	100	100

İkinci bölümün sekizinci sorusu aracılığıyla katılımcıların eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan katıldıkları konferans, sempozyum, panel ve çalıştaylar aracılığıyla haberdar olma düzeyleri ve eğer haberdar oluyorsa bu konferans, sempozyum, panel ve çalıştayların isim ve içeriklerinin neler olduğunun öğrenilmesi amaçlanmıştır. Katılımcıların tamamı soruyu yanıtlamışlardır. Buna göre katılımcıların 29'u (%29) eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan konferans, sempozyum, panel ve çalıştaylar aracılığıyla haberdar olduğunu ifade ederken, 71'i (%71) eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan haberdar olurken konferans, sempozyum, panel ve çalıştaylardan faydalanmadıklarını belirtmişlerdir.

Eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan konferans, sempozyum, panel ve çalıştaylar aracılığıyla haberdar olduğunu ifade eden 29 katılımcıdan 10'u(%33,3) konu ile ilgili herhangi bir açıklama yapmamışlardır. Diğer katılımcıların verdikleri cevaplardan bazıları şu şekildedir;

- 16-20 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, il merkezinde görev yapmakta olan, erkek öğretmen K5, eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan konferans, sempozyum, panel ve çalıştaylar aracılığıyla haberdar olduğunu "Trabzon'da YGS ve LYS'de başarıyı artırma ile ilgili KTÜ ve Trabzon MEM'in ortaklaşa yaptığı çalıştay ile Okan Üniversitesi'nin sınav stresini yenme paneline katıldım." şeklinde ifade etmiştir.

- 1-5 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, erkek öğretmen K18, eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan konferans, sempozyum, panel ve çalıştaylar aracılığıyla haberdar olduğunu *“En son katıldığım çalıştay Azerbaycan tarihi ve Hocalı katliamı ile ilgili idi.”* şeklinde ifade etmiştir.
- 16-20 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, kadın öğretmen K75, eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan konferans, sempozyum, panel ve çalıştaylar aracılığıyla haberdar olduğunu *“Katıldığım son konferans eğitimde karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri üzerineydi.”* şeklinde ifade etmiştir.
- 16-20 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, erkek öğretmen K77, eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan konferans, sempozyum, panel ve çalıştaylar aracılığıyla haberdar olduğunu *“Milli eğitim müdürlüğünün düzenlediği YGS – LYS çalıştayında bu konularda görüşmelere katıldım.”* şeklinde ifade etmiştir.
- 6-10 yıl deneyim yılına sahip, yüksek lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, kadın öğretmen K87, eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan konferans, sempozyum, panel ve çalıştaylar aracılığıyla haberdar olduğunu *“Eğitim Bilimleri Kongresi ve USBES 2015 Sosyal Bilgiler Eğitimi Sempozyumuna katılım sağladım.”* şeklinde ifade etmiştir.
- 6-10 yıl deneyim yılına sahip, yüksek lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, erkek öğretmen K92, eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan konferans, sempozyum, panel ve çalıştaylar aracılığıyla haberdar olduğunu *“Tarih Eğitimi ve Sosyal Bilgiler Eğitimi ile ilgili SBE Kongresi KTÜ 2013 ile Tarih Eğitimi Sempozyumu ISHE Sakarya 2014’e katıldım.”* şeklinde ifade etmiştir.

Tablo 22. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Eğitim Bilimleri ile İlgili Yeniliklerden, Gelişmelerden ve Araştırmalardan Haberdar Olmak İçin Faydalandıkları Tezleri, Bilimsel Dergilerde Yayımlanan Makaleleri Okudukları Zaman Nitelikli ve Anlaşılır Bulma Düzeyini Gösteren Tablo

Cevap Türleri	Frekans	Yüzde (%)
Evet	22	22
Hayır	39	39
Bu tür çalışmaların/araştırmaların içeriği hakkında bilgim yok	39	39
Toplam	100	100

İkinci bölümün dokuzuncu sorusu aracılığıyla katılımcıların eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan haberdar olmak için faydalandıkları tezleri, bilimsel dergilerde yayımlanan makaleleri okudukları zaman nitelikli ve anlaşılır bulma düzeylerinin öğrenilmesi amaçlanmıştır. Aynı zamanda bu tez ve makaleleri okuduklarında nitelikli ve anlaşılır bulanların okudukları tez ve makalelerin içeriklerinin neler olduğu ile makale ve tezleri anlaşılır ve nitelikli bulmayanların bunun sebebini ne olarak gördüklerinin öğrenilmesi amaçlanmıştır. Katılımcıların tamamı soruyu yanıtlamışlardır. Buna göre katılımcıların 22'si (%22) eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan haberdar olmak için faydalandıkları tezleri, bilimsel dergilerde yayımlanan makaleleri okudukları zaman nitelikli ve anlaşılır bulurken, 39'u (%39) eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan haberdar olmak için faydalandıkları tezleri, bilimsel dergilerde yayımlanan makaleleri okudukları zaman nitelikli ve anlaşılır bulmamaktadırlar. Yine katılımcıların 39'u (%39) ise bu tür çalışmaların/araştırmaların içeriği hakkında bilgi sahibi olmadıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 23. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Eğitim Bilimleriyle İlgili Yeniliklerden, Gelişmelerden ve Araştırmalardan Haberdar Olmak İçin Faydalandıkları Tezleri, Bilimsel Dergilerde Yayımlanan Makaleleri Okudukları Zaman Nitelikli Bulmama Sebeplerini Gösteren Tablo

Cevap Türleri	Frekans	Yüzde (%)
Bilimsel Yazım Dili Anlaşılır ve Uygun		
Değil	18	64,33
Bilimsel Araştırma Yöntemleri Açık ve		
Anlaşılır Değil	11	39,3
Araştırmanın Konusu Açık ve Anlaşılır		
Değil	6	21,4
Toplam	35	100

Eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan haberdar olmak için faydalandıkları tezleri, bilimsel dergilerde yayımlanan makaleleri okudukları zaman nitelikli ve anlaşılır bulmadığını ifade eden katılımcıların bu çalışmalarını neden nitelikli ve anlaşılır bulmadıklarına yönelik sorulara verilen cevaplara bakıldığında öğretmenlerin 18 (%64,33) defa bilimsel yazım dilini anlaşılır ve uygun bulmadıklarını, 11 (%39,3) defa bilimsel araştırma yöntemleri açık ve anlaşılır bulmadıklarını, 6 (%21,4) defa araştırmaların konularının açık ve anlaşılır bulmadıklarını görmekteyiz.

Eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan haberdar olmak için faydalandıkları tezleri, bilimsel dergilerde yayımlanan makaleleri okudukları zaman nitelikli ve anlaşılır bulunduğunu ifade eden 22 katılımcıdan 7'si (%31,81) okudukları zaman nitelikli bulduklarını belirttikleri tez ve makalelerin içeriği ile ilgili herhangi bir açıklama yapmamışlardır. Diğer katılımcıların verdikleri cevaplardan bazıları şu şekildedir;

- 21-25 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, il merkezinde görev yapmakta olan, erkek öğretmen K8, eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan haberdar olmak için son zamanlarda okuduğunda nitelikli ve anlaşılır bulunduğu bir bilimsel çalışma ile ilgili *"Tarih öğretim yöntemleri ile ilgili bir çalışma okudum."* ifadesini kullanmıştır.

- 21-25 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, il merkezinde görev yapmakta olan, erkek öğretmen K8, eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan haberdar olmak için son zamanlarda okuduğunda nitelikli ve anlaşılır bulunduğu bir bilimsel çalışma ile ilgili *"Tarih öğretim yöntemleri ile ilgili bir çalışma okudum."* ifadesini kullanmıştır.

- 11-15 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan kadın öğretmen K13, eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan haberdar olmak için son zamanlarda okuduğunda nitelikli ve anlaşılır bulunduğu bir bilimsel çalışma ile ilgili *"Sinan Meydan'ın Kürt sorunu ile ilgili günümüzü de kapsayan bir makalesini okudum."* ifadesini kullanmıştır.

- 1-5 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, erkek öğretmen K18, eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan haberdar olmak için son zamanlarda okuduğunda nitelikli ve anlaşılır bulunduğu bir bilimsel çalışma ile ilgili *"Ermeni soykırımının belgelerle yalanlanması' isimli çalışma da bölgedeki kazılarda hiçbir Ermeni toplu mezarının bulunmamasını ve o dönemdeki Türk'lerle yapılan röportajların ve yazılan kitapların açıklanmasını içermekteydi."* ifadesini kullanmıştır.

- 21-25 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, il merkezinde görev yapmakta olan, erkek öğretmen K20, eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan haberdar olmak için son zamanlarda okuduğunda nitelikli ve anlaşılır bulunduğu bir bilimsel çalışma ile ilgili *"Dünyanın en şaşırtıcı eğitim sistemi: Finlandiya' Finlandiya'da çocukların okul yaşamı, öğretmenlerin uygulamaları, velilerin okula ve öğretmenlere yaklaşımı açıklanıyordu."* ifadesini kullanmıştır.

- 21-25 yıl deneyim yılına sahip, yüksek lisans mezunu, il merkezinde görev yapmakta olan, kadın öğretmen K38, eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan haberdar olmak için son zamanlarda okuduğunda nitelikli ve anlaşılır

bulduğu bir bilimsel çalışma ile ilgili *“İsmail Hakkı Demircioğlu'nun ‘Tarih Dersi Sınav Sorularının Bloom Taksonomisi'nin Bilişsel Alan Düzeyi Açısından Sınıflandırılması’ çalışmasını inceledim”* ifadesini kullanmıştır.

- 16-20 yıl deneyim yılına sahip, yüksek lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, kadın öğretmen K48, eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan haberdar olmak için son zamanlarda okuduğunda nitelikli ve anlaşılır bulduğu bir bilimsel çalışma ile ilgili *“Akif Pamuk, ‘Kimlik ve Tarih Öğretimi’ isimli makalesinde kolektif ve bireysel kimlik oluşumunda tarih öğretiminin rolü irdelenmektedir. Davranışçı ve yapılandırmacı tarih öğretim tekniklerinin bireysel ve kolektif kimlik oluşumundaki rolü tartışılıyor.”* ifadesini kullanmıştır.

- 11-15 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, kadın öğretmen K65, eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan haberdar olmak için son zamanlarda okuduğunda nitelikli ve anlaşılır bulduğu bir bilimsel çalışma ile ilgili *“Bilim sanat merkezlerindeki üstün yetenekli çocukların eğitimi konulu bir makale okudum.”* ifadesini kullanmıştır.

- 21-25 yıl deneyim yılına sahip, yüksek lisans mezunu, Belde/Kasaba merkezinde görev yapmakta olan, erkek öğretmen K69, eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan haberdar olmak için son zamanlarda okuduğunda nitelikli ve anlaşılır bulduğu bir bilimsel çalışma ile ilgili *“Etkileşimli tahta ile ilgili bir yazı idi. Çalışmalarda olumlu ve olumsuz yönleri ile ilgili değerlendirmeler içermekteydi. Dikkat çekici bir çalışma idi.”* ifadesini kullanmıştır.

- 11-15 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, kadın öğretmen K72, eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan haberdar olmak için son zamanlarda okuduğunda nitelikli ve anlaşılır bulduğu bir bilimsel çalışma ile ilgili *“Okuduğum son eser müze eğitiminden bahsediyordu.”* ifadesini kullanmıştır.

- 21-25 yıl deneyim yılına sahip, yüksek lisans mezunu, Belde/Kasaba merkezinde görev yapmakta olan, erkek öğretmen K69, eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan haberdar olmak için son zamanlarda okuduğunda nitelikli ve anlaşılır bulduğu bir bilimsel çalışma ile ilgili *“Etkileşimli tahta ile ilgili bir yazı idi. Çalışmalarda olumlu ve olumsuz yönleri ile ilgili değerlendirmeler içermekteydi. Dikkat çekici bir çalışma idi.”* ifadesini kullanmıştır.

- 1-5 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, kadın öğretmen K88, eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan haberdar olmak için son zamanlarda okuduğunda nitelikli ve anlaşılır bulduğu bir bilimsel çalışma ile ilgili *“İsmail Hakkı Demircioğlu'nun ‘Tarih Öğretmenlerinin*

Tarihsel Düşünme Becerileri Hakkındaki Görüşleri' adlı makaleyi okudum." ifadesini kullanmıştır.

- 11-15 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, kadın öğretmen K94, eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan haberdar olmak için son zamanlarda okuduğunda nitelikli ve anlaşılır bulunduğu bir bilimsel çalışma ile ilgili *"Dünya Okulu isimli makalede, AB ülkelerinde uygulanması planlanan bizdeki uygulaması da Fatih Projesi olan çalışma tanıtılıyor."* ifadesini kullanmıştır.

Tablo 24. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Eğitim Bilimleriyle İlgili Yeniliklerden, Gelişmelerden ve Araştırmalardan Haberdar Olmak İçin Faydalandıkları Tezleri, Bilimsel Dergilerde Yayımlanan Makaleleri Sınıf Ortamındaki Uygulamalarında Nasıl Kullandığını Gösteren Tablo

Cevap Türleri	Frekans	Yüzde (%)
Bu tür çalışmaların/araştırmaların içeriği hakkında bilgim yok.	28	28
Eğitim araştırması bulgularını kendime göre uyarlayarak sınıf ortamında kullanıyorum.	41	41
Eğitim araştırması bulgularını sınıf ortamında araştırmada önerilen şekilde kullanıyorum.	12	12
Sınıf ortamında eğitim araştırması bulgularından yararlanarak ders işleminde kullanıyorum.	19	19
Toplam	100	100

İkinci bölümün onuncu sorusu aracılığıyla katılımcıların eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan haberdar olmak için faydalandıkları tezleri, bilimsel dergilerde yayımlanan makaleleri sınıf ortamındaki uygulamalarında nasıl kullandığının öğrenilmesi amaçlanmıştır. Aynı zamanda bu tez ve makalelerin sağladığı bilimsel çalışma bulgularının sınıf ortamında uygulanabilirliği konusundaki kendi deneyimlerinin neler olduğunun öğrenilmesi amaçlanmıştır. Katılımcıların tamamı soruyu yanıtlamışlardır. Buna göre katılımcıların 28'si (%28) bu tür çalışmaların/araştırmaların içeriği hakkında bilgi sahibi olmadıklarını belirtmişlerdir. Katılımcıların 41'i (%41) eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan haberdar olmak için

faydalandıkları tezleri, bilimsel dergilerde yayımlanan makaleleri sınıf ortamındaki uygulamalarında kullanırken eğitim araştırması bulgularını kendilerine göre uyarlayarak sınıf ortamında kullandıklarını belirtmişlerdir. Katılımcıların 12'si (%12) eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan haberdar olmak için faydalandıkları tezleri, bilimsel dergilerde yayımlanan makaleleri sınıf ortamındaki uygulamalarında kullanırken eğitim araştırması bulgularını sınıf ortamında araştırmada önerilen şekilde kullandıklarını belirtmişlerdir. Katılımcıların 19'u (%19) ise sınıf ortamında eğitim araştırması bulgularından yararlanarak ders işlemediklerini belirtmişlerdir.

Tabloda görülmekte olan maddelerden farklı olarak bilimsel çalışma bulgularının sınıf ortamında uygulanabilirliği konusunda kendi deneyimleri ile ilgili bilgi veren öğretmenlerden bazılarının görüşleri şu şekildedir;

- 11-15 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, erkek öğretmen K9, bilimsel çalışma bulgularının sınıf ortamında uygulanabilirliği konusunda kendi deneyimleri ile ilgili *"Her öğretmen gibi, bilgisi, uygulamaları ve tecrübeleri ile farklı güncel ile bağlantı kurmaları için öğrencileri yönlendirmeye çalışırım. Akıcı bir anlatım dikkatlerini toplayabilmeleri için önemlidir."* ifadesini kullanmıştır.

- 6-10 yıl deneyim yılına sahip, yüksek lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, erkek öğretmen K10, bilimsel çalışma bulgularının sınıf ortamında uygulanabilirliği konusunda kendi deneyimleri ile ilgili *"Çoğu zaman bilimsel gelişmeleri ve bulguları sınıf ortamında uygulayamıyorum. Çünkü öğrencilerin hazır bulunuşluğu buna pek uygun olmuyor."* ifadesini kullanmıştır.

- 11-15 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan kadın öğretmen K13, bilimsel çalışma bulgularının sınıf ortamında uygulanabilirliği konusunda kendi deneyimleri ile ilgili *"Ders işleniş sırasında araştırmacının bakış açısını öğrencide farklı bir kapı aralamada kaynak olarak kullanıyorum. Ya da bilimsel araştırma nasıl yapılır konusunda örnek çalışma olarak kullanıyorum"* ifadesini kullanmıştır.

- 1-5 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, erkek öğretmen K18, bilimsel çalışma bulgularının sınıf ortamında uygulanabilirliği konusunda kendi deneyimleri ile ilgili *"İşlediğim konu, okuduğum tez veya makale ile ilişkiliyse güncel konulardan yola çıkarak ve bu makale veya tezleri kaynak göstererek öğrencilerimin doğru bilgiye ulaşmasını sağlarım."* ifadesini kullanmıştır.

- 26 yıl üzeri deneyim yılına sahip, yüksek lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, kadın öğretmen K39, bilimsel çalışma bulgularının sınıf ortamında uygulanabilirliği konusunda kendi deneyimleri ile ilgili *"Öğrenci seviyeleri çevresel faktörler dikkate alınarak konuyu işlemeye ve öğrencilere katkıda bulunmaya çalışıyorum. Bu noktada öğrenilmiş yöntemlerden faydalanırım."* ifadesini kullanmıştır.

- 21-25 yıl deneyim yılına sahip, yüksek lisans mezunu, il merkezinde görev yapmakta olan, kadın öğretmen K40, bilimsel çalışma bulgularının sınıf ortamında uygulanabilirliği konusunda kendi deneyimleri ile ilgili *“Bloom taksonomisine göre sınav sorusu hazırlıyorum. Üst düzey düşünme becerilerini geliştiriyor. Ancak benim okulum akademik düzeyi yüksek bir okul. Mesleki lise benzeri okullarda bu durum işe yaramayabilir.”* ifadesini kullanmıştır.
- 11-15 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, erkek öğretmen K41, bilimsel çalışma bulgularının sınıf ortamında uygulanabilirliği konusunda kendi deneyimleri ile ilgili *“Bilimsel çalışma bulguları doğru uygulandığı takdirde ve bulunduğumuz okul çevre şartlarını değerlendirerek uygulandığında verimli oluyor.”* ifadesini kullanmıştır.
- 16-20 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, il merkezinde görev yapmakta olan, kadın öğretmen K50, bilimsel çalışma bulgularının sınıf ortamında uygulanabilirliği konusunda kendi deneyimleri ile ilgili *“Özellikle öğrencilerimin hazır bulunuşluğunu ve konsantrasyonunu sağlamak için moral ve motivasyon tekniklerini, ödül yöntemini kullanıyorum.”* ifadesini kullanmıştır.
- 1-5 yıl deneyim yılına sahip, yüksek lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, kadın öğretmen K51, bilimsel çalışma bulgularının sınıf ortamında uygulanabilirliği konusunda kendi deneyimleri ile ilgili *“Örneğin; 10. Sınıf tarih dersinde bu konudaki tez ve makalelerde geçen bilgileri ‘en son yapılan çalışma da bunlarda var’ diyerek öğrencilerime anlatıyorum.”* ifadesini kullanmıştır.
- 21-25 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, erkek öğretmen K54, bilimsel çalışma bulgularının sınıf ortamında uygulanabilirliği konusunda kendi deneyimleri ile ilgili *“Tarih biliminin objektiflik özelliği ve konuların araştırılırken kaynaklardan azami miktarda faydalanılması gereği sınıf içindeki uygulamalarda kullanıyorum.”* ifadesini kullanmıştır.
- 16-20 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, il merkezinde görev yapmakta olan, erkek öğretmen K58, bilimsel çalışma bulgularının sınıf ortamında uygulanabilirliği konusunda kendi deneyimleri ile ilgili *“Bilimsel çalışma bulgularından elde edilmiş beyin fırtınası tekniğini derslerde etkin olarak kullanıyorum.”* ifadesini kullanmıştır.
- 16-20 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, erkek öğretmen K77, bilimsel çalışma bulgularının sınıf ortamında uygulanabilirliği konusunda kendi deneyimleri ile ilgili *“Ders anlatım teknikleri ile ilgili yöntemleri uygulamaya çalışıyorum.”* ifadesini kullanmıştır.
- 11-15 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, kadın öğretmen K80, bilimsel çalışma bulgularının sınıf ortamında uygulanabilirliği

konusunda kendi deneyimleri ile ilgili *“Yaklaşık sekiz yıldan bu yana meslek lisesinde görev yaptığım için konuyu ana hatları ile ancak verebiliyorum. Bilimsel çalışma bulgularını sınıfımda kullanma fırsatım olmuyor.”* ifadesini kullanmıştır.

- 11-15 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, erkek öğretmen K86, bilimsel çalışma bulgularının sınıf ortamında uygulanabilirliği konusunda kendi deneyimleri ile ilgili *“Sınıf seviyesi her yerde aynı olmadığı için bazı konularda öğrenci merkezli sistem yerine öğretmen merkezli modeli uyguladım.”* ifadesini kullanmıştır.

- 1-5 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, kadın öğretmen K88, bilimsel çalışma bulgularının sınıf ortamında uygulanabilirliği konusunda kendi deneyimleri ile ilgili *“Sınıf ortamında kendime uyarlayarak kullanmaya çalışıyorum ancak çalıştığım okulun mesleki lise olması ve öğrencilerimin tarih dersine karşı aşırı ilgisizliği nedeniyle zorlanmaktayım.”* ifadesini kullanmıştır.

- 21-25 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, erkek öğretmen K88, bilimsel çalışma bulgularının sınıf ortamında uygulanabilirliği konusunda kendi deneyimleri ile ilgili *“Öğrencilerime kavram bilgisi öğretme konusunda daha çok gayret ediyorum. Özellikle soru çözerken kavram eksikliği yaşamaları soru çözmelerini etkiliyor.”* ifadesini kullanmıştır.

- 11-15 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, kadın öğretmen K94, bilimsel çalışma bulgularının sınıf ortamında uygulanabilirliği konusunda kendi deneyimleri ile ilgili *“Bunları ilk birkaç hafta uygulamaya çalışıyorum. Ancak müfredatın ağırlığı, ders saatinin yetersizliği, aldığımız eğitimin yetersizliği nedeniyle sürdürüremiyorum.”* ifadesini kullanmıştır.

Tablo 25. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Eğitim Bilimleriyle İlgili Yeniliklerden, Gelişmelerden ve Araştırmalardan Haberdar Olmak İçin Faydalandıkları Hizmet İçi Eğitim Seminerlerinde Öğrendikleri Bilgileri Sınıf Ortamındaki Uygulamalarında Nasıl Kullandığını Gösteren Tablo

Cevap Türleri	Frekans	Yüzde (%)
Bu tür konularda hizmet içi eğitim seminerlerine katılmadım.	24	24
Hizmet içi eğitim seminerlerinde edindiğim bilgileri deneyimlerime göre uyarlayarak sınıf ortamında kullanıyorum.	67	67
Hizmet içi eğitim seminerlerinde edindiğim bilgileri seminerde anlatıldığı gibi sınıf ortamında kullanıyorum.	3	3
Hizmet içi eğitim seminerlerinde edindiğim bilgileri öğretmenlik uygulamalarımda kullanmıyorum.	6	6
Toplam	100	100

İkinci bölümün on birinci sorusu aracılığıyla katılımcıların eğitim bilimleriyle ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan haberdar olmak için faydalandıkları hizmet içi eğitim seminerlerindeki öğrendikleri bilgileri sınıf ortamındaki uygulamalarında nasıl kullandığının öğrenilmesi amaçlanmıştır. Aynı zamanda bu hizmet içi eğitim seminerlerinde edindikleri bilgilerin sınıf ortamında uygulanabilirliği konusundaki kendi deneyimlerinin neler olduğunun öğrenilmesi amaçlanmıştır. Katılımcıların tamamı soruyu yanıtlamışlardır. Buna göre katılımcıların 24'ü (%24) bu tür konularda hizmet içi eğitim seminerlerine katılmadıklarını belirtmişlerdir. Katılımcıların 67'si (%67) hizmet içi eğitim seminerlerinde edindikleri bilgileri deneyimlerime göre uyarlayarak sınıf ortamında kullandıklarını belirtmişlerdir. Katılımcıların 3'ü (%3) hizmet içi eğitim seminerlerinde edindikleri bilgileri seminerde anlatıldığı gibi sınıf ortamında kullandıklarını belirtmişlerdir. Katılımcıların 6'sı (%6) ise hizmet içi eğitim seminerlerinde edindikleri bilgileri öğretmenlik uygulamalarımda kullanmadıklarını belirtmiştir.

Tabloda görülmekte olan maddelerden farklı olarak hizmet içi eğitim seminerlerinde edindikleri bilgilerin sınıf ortamında uygulanabilirliği konusunda kendi deneyimleri ile ilgili bilgi veren öğretmenlerden bazılarının görüşleri şu şekildedir;

- 11-15 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan kadın öğretmen K13, hizmet içi eğitim seminerlerinde edindikleri bilgilerin sınıf ortamında uygulanabilirliği konusunda kendi deneyimleri ile ilgili *“Genellikle seminerlerde anlatılan yol ve yöntemler ya ideal öğrenci modeline ya da her imkânın olduğu, sınıf mevcudu az okullara göre. Çoğu fikri gerçek hayatta uygulanır bulmuyorum.”* ifadesini kullanmıştır.
- 1-5 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, erkek öğretmen K18, hizmet içi eğitim seminerlerinde edindikleri bilgilerin sınıf ortamında uygulanabilirliği konusunda kendi deneyimleri ile ilgili *“Müfredat ve konu çok olduğu için ve zaman kısıtlı olduğu için elimden geldiğince bütün yöntemleri kullanmaya çalışıyorum. Fakat zaman kısıtlı olduğu için bunu bütün derslerde uygulayamıyorum.”* ifadesini kullanmıştır.
- 21-25 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, il merkezinde görev yapmakta olan, erkek öğretmen K20, hizmet içi eğitim seminerlerinde edindikleri bilgilerin sınıf ortamında uygulanabilirliği konusunda kendi deneyimleri ile ilgili *“Seminerlerde çok ideal olandan bahsediliyor. Ancak uygulamaya gelince okullarımızda anlatılanları uygulamak için gereken ortamları bulmak zor oluyor.”* ifadesini kullanmıştır.
- 6-10 yıl deneyim yılına sahip, yüksek lisans mezunu, il merkezinde görev yapmakta olan, kadın öğretmen K28, hizmet içi eğitim seminerlerinde edindikleri bilgilerin sınıf ortamında uygulanabilirliği konusunda kendi deneyimleri ile ilgili *“Zamanın yetersizliği doğrultusunda uyarlayıp kullanıyorum.”* ifadesini kullanmıştır.
- 26 yıl üzeri deneyim yılına sahip, yüksek lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, kadın öğretmen K39, hizmet içi eğitim seminerlerinde edindikleri bilgilerin sınıf ortamında uygulanabilirliği konusunda kendi deneyimleri ile ilgili *“Edindiğim tecrübelerden faydalanırım. Aynı zamanda o anda sınıf ortamının getirdiği koşullar dersin işlenişi ve yöntemlerimi de etkileyebilir, sınıfın havasına göre yöntem değişikliği yaparım.”* ifadesini kullanmıştır.
- 26 yıl üzeri deneyim yılına sahip, yüksek lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, kadın öğretmen K39, hizmet içi eğitim seminerlerinde edindikleri bilgilerin sınıf ortamında uygulanabilirliği konusunda kendi deneyimleri ile ilgili *“Edindiğim tecrübelerden faydalanırım. Aynı zamanda o anda sınıf ortamının getirdiği koşullar dersin işlenişi ve yöntemlerimi de etkileyebilir, sınıfın havasına göre yöntem değişikliği yaparım.”* ifadesini kullanmıştır.
- 16-20 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, il merkezinde görev yapmakta olan, kadın öğretmen K50, hizmet içi eğitim seminerlerinde edindikleri bilgilerin sınıf ortamında uygulanabilirliği konusunda kendi deneyimleri ile ilgili *“Etkileşimli tahta eğitimi ve internet*

bağlantısı sayesinde derslerim öğretmen merkezli değil öğrenci merkezli, görsel zenginliğe sahip ve daha zevkle izlenir hale geldi.” ifadesini kullanmıştır.

- 1-5 yıl deneyim yılına sahip, yüksek lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, kadın öğretmen K51, hizmet içi eğitim seminerlerinde edindikleri bilgilerin sınıf ortamında uygulanabilirliği konusunda kendi deneyimleri ile ilgili *“Etkileşimli tahta eğitimi ve EBA uygulamaları ile sınıf ortamında kullanıyorum.”* ifadesini kullanmıştır.

- 21-25 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, erkek öğretmen K54, hizmet içi eğitim seminerlerinde edindikleri bilgilerin sınıf ortamında uygulanabilirliği konusunda kendi deneyimleri ile ilgili *“Her okul ve öğrenci profili değişik yöntemlerin uygulanmasına sebep olur hatta sınıflar arasında da farklılıklar oluşuyor. Bu nedenle deneyim – tecrübe, sosyal çevre, öğrencinin niteliği bu metotları belirlememde etken oluyor.”* ifadesini kullanmıştır.

- 1-5 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, erkek öğretmen K64, hizmet içi eğitim seminerlerinde edindikleri bilgilerin sınıf ortamında uygulanabilirliği konusunda kendi deneyimleri ile ilgili *“Hizmet içi eğitimlerden almış olduğumuz bilgiler doğrultusunda, öğrendiklerimi derslerde kullanmaya çalışıyorum. Derslerin açık, anlaşılır olması yönünde aktif öğrenme, görüntü, ses vb. yöntemleri elimden geldiğince kullanmaya özen gösteriyorum.”* ifadesini kullanmıştır.

- 21-25 yıl deneyim yılına sahip, yüksek lisans mezunu, Belde/Kasaba merkezinde görev yapmakta olan, erkek öğretmen K69, hizmet içi eğitim seminerlerinde edindikleri bilgilerin sınıf ortamında uygulanabilirliği konusunda kendi deneyimleri ile ilgili *“Verilen eğitimler tüm okullar ve tüm öğrenci profilleri için geçerli olmadığından mecburen kendimize göre uyarlayarak kullanmak zorunda kalıyorum ”* ifadesini kullanmıştır.

- 11-15 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, kadın öğretmen K72, hizmet içi eğitim seminerlerinde edindikleri bilgilerin sınıf ortamında uygulanabilirliği konusunda kendi deneyimleri ile ilgili *“Hizmet içi eğitimlerden edindiğim birçok bilgi sınıf ortamının niteliği göz ardı edilerek hazırlanmış durumda ama yine de edindiğim bilgiler etkinlikler için ilham kaynağı olabiliyor ”* ifadesini kullanmıştır.

- 16-20 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, erkek öğretmen K77, hizmet içi eğitim seminerlerinde edindikleri bilgilerin sınıf ortamında uygulanabilirliği konusunda kendi deneyimleri ile ilgili *“Öğrendiğim bilgilerin hepsini uygulayamıyorum. Öğrenci profiline göre uygulamalarım değişiyor.”* ifadesini kullanmıştır.

- 6-10 yıl deneyim yılına sahip, yüksek lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, kadın öğretmen K87, hizmet içi eğitim seminerlerinde edindikleri bilgilerin

sınıf ortamında uygulanabilirliği konusunda kendi deneyimleri ile ilgili “*Hizmet içi eğitimler yeterli olmuyor. Hizmet içi eğitimleri yeterliliği olan kişiler vermiyor.*” ifadesini kullanmıştır.

- 26 yıl üzeri deneyim yılına sahip, lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, erkek öğretmen K90, hizmet içi eğitim seminerlerinde edindikleri bilgilerin sınıf ortamında uygulanabilirliği konusunda kendi deneyimleri ile ilgili “*Anlatılanlarla sınıf ortamı uyuşmuyor. Anlatılanlar mesleki lise öğrencilerine yönelik değil, Fen lisesi öğrencilerine yönelik bilgiler oluyor.*” ifadesini kullanmıştır.

- 11-15 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, erkek öğretmen K99, hizmet içi eğitim seminerlerinde edindikleri bilgilerin sınıf ortamında uygulanabilirliği konusunda kendi deneyimleri ile ilgili “*Yöntem teknikteki farklı uygulamalar ve bilişim teknolojilerini kullanmada etkili öğretim sağlanabiliyor.*” ifadesini kullanmıştır.

Tablo 26. Araştırmaya Katılan Öğretmenlerin Eğitim Bilimleriyle İlgili Yeniliklerden, Gelişmelerden ve Araştırmalardan Haberdar Olmak Amacıyla Katıldıkları Konferans, Sempozyum, Panel ve Çalıştaylar Aracılığıyla Edindikleri Bilgileri Sınıf Ortamındaki Uygulamalarında Nasıl Kullandığını Gösteren Tablo

Cevap Türleri	Frekans	Yüzde (%)
Bu tür konularda konferans, sempozyum, panel ve çalıştaylara katılmadım.	38	38
Konferans, sempozyum, panel ve çalıştaylar aracılığı ile edindiğim bilgileri deneyimlerime göre uyarlayarak sınıf ortamında kullanıyorum.	56	56
Konferans, sempozyum, panel ve çalıştaylar aracılığı ile edindiğim bilgileri sunulduğu gibi sınıf ortamında kullanıyorum.	4	4
Konferans, sempozyum, panel ve çalıştaylar aracılığı ile edindiğim bilgileri öğretmenlik uygulamalarımda kullanmıyorum.	2	2
Toplam	100	100

İkinci bölümün on ikinci ve son sorusu aracılığıyla katılımcıların eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan haberdar olmak amacıyla katıldıkları konferans, sempozyum, panel ve çalıştaylar aracılığıyla edindikleri bilgileri sınıf ortamındaki uygulamalarında nasıl kullandığının öğrenilmesi amaçlanmıştır. Aynı zamanda bu konferans, sempozyum, panel ve çalıştaylar aracılığıyla edindikleri bilgilerin sınıf ortamında uygulanabilirliği konusundaki kendi deneyimlerinin neler olduğunun öğrenilmesi amaçlanmıştır. Katılımcıların tamamı soruyu yanıtlamışlardır. Buna göre katılımcıların 38'i (%38) bu tür konularda konferans, sempozyum, panel ve çalıştaylara katılmadıklarını belirtmişlerdir. Katılımcıların 56'sı (%56) konferans, sempozyum, panel ve çalıştaylar aracılığı ile edindikleri bilgileri deneyimlerine göre uyarlayarak sınıf ortamında kullandıklarını belirtmişlerdir. Katılımcıların 4'ü (%4) konferans, sempozyum, panel ve çalıştaylar aracılığı ile edindikleri bilgileri sunulduğu gibi sınıf ortamında kullandıklarını belirtmişlerdir. Katılımcıların 2'si (%2) ise konferans, sempozyum, panel ve çalıştaylar aracılığı ile edindiği bilgileri öğretmenlik uygulamalarında kullanmadığını belirtmiştir.

Tabloda görülmekte olan maddelerden farklı olarak konferans, sempozyum, panel ve çalıştaylar aracılığıyla edindikleri bilgileri sınıf ortamında uygulanabilirliği konusunda kendi deneyimleri ile ilgili bilgi veren öğretmenlerden bazılarının görüşleri şu şekildedir;

- 1-5 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, erkek öğretmen K18, konferans, sempozyum, panel ve çalıştaylar aracılığıyla edindikleri bilgilerin sınıf ortamında uygulanabilirliği konusunda kendi deneyimleri ile ilgili *"Ders saati kısıtlı olduğu için en kısa zamanda en iyi ve en kalıcı bilgiyi öğrenmede farklı yöntemler kullanıyorum. Ayrıca geçmişteki olayları günümüzle bağdaştırıp kalıcı olmasını sağlıyorum"* ifadesini kullanmıştır.

- 6-10 yıl deneyim yılına sahip, yüksek lisans mezunu, il merkezinde görev yapmakta olan, kadın öğretmen K28, konferans, sempozyum, panel ve çalıştaylar aracılığıyla edindikleri bilgilerin sınıf ortamında uygulanabilirliği konusunda kendi deneyimleri ile ilgili *"Özellikle buluş yoluyla öğrenme metodunu kullanıyorum. Ancak zamanın oldukça kısıtlı olması yapılandırmacı yaklaşımları uygulamamıza olanak vermiyor."* ifadesini kullanmıştır.

- 21-25 yıl deneyim yılına sahip, yüksek lisans mezunu, il merkezinde görev yapmakta olan, kadın öğretmen K38, konferans, sempozyum, panel ve çalıştaylar aracılığıyla edindikleri bilgilerin sınıf ortamında uygulanabilirliği konusunda kendi deneyimleri ile ilgili *"Sunulduğu gibi kullanan var mı? Müfredattan, sınav odaklılığından, öğrenci hazır bulunuşluğundan... O kadar çok değişik olumsuz eğişken var ki. Tüm bu ülke eğitim gerçekleri içinde branşımda aldığım eğitimlerle edindiğim bilgi ve becerileri beklentilere cevap verecek şekilde uygulamaya çalışıyorum."* ifadesini kullanmıştır.

- 1-5 yıl deneyim yılına sahip, yüksek lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, kadın öğretmen K49, konferans, sempozyum, panel ve çalıştaylar aracılığıyla edindikleri bilgilerin sınıf ortamında uygulanabilirliği konusunda kendi deneyimleri ile ilgili *“Milli Eğitim kitaplarında verilen bilgiler dışında sempozyum ve panellerde öğrendiğim yeni bilgileri aktarıyorum. Farklı ve alışılmış dışında olursa dikkatlerini çekiyor. Öğrenciler derse daha iyi katılıyorlar.”* ifadesini kullanmıştır.
- 16-20 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, il merkezinde görev yapmakta olan, kadın öğretmen K50, konferans, sempozyum, panel ve çalıştaylar aracılığıyla edindikleri bilgilerin sınıf ortamında uygulanabilirliği konusunda kendi deneyimleri ile ilgili *“Dersleri, öğrenci merkezli ve daha aktif olabilecekleri ortam sağlamak için etkinlikler hazırlayarak ezbercilikten kurtarıp yorum ve muhakeme yapabilmelerine imkân sağlamaya çalışıyorum.”* ifadesini kullanmıştır.
- 21-25 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, erkek öğretmen K54, konferans, sempozyum, panel ve çalıştaylar aracılığıyla edindikleri bilgilerin sınıf ortamında uygulanabilirliği konusunda kendi deneyimleri ile ilgili *“Öğretimde öğrenci merkezli ve araştırmaya yönelik metotlar, eğitimde sosyal çevre, günlük hayatımızda insani ilişkiler, davranışların düzgünlüğü ve olumlu iletişim konuları üzerinde duruyorum.”* ifadesini kullanmıştır.
- 6-10 yıl deneyim yılına sahip, yüksek lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, kadın öğretmen K87, konferans, sempozyum, panel ve çalıştaylar aracılığıyla edindikleri bilgilerin sınıf ortamında uygulanabilirliği konusunda kendi deneyimleri ile ilgili *“Sınıfların öğrenci sayılarının kalabalık oluşu, oturma düzenlerinin geleneksel sisteme göre düzenlenmesi ve eğitim sistemindeki işleyiş, öğrencilerin kültür derslerine önem vermeyişi (sadece meslek notlarıyla sınıfı geçebilmeleri) nedeniyle ders işlerken yeni eğitim tekniklerini uygulamak mümkün olmuyor.”* ifadesini kullanmıştır.
- 21-25 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, erkek öğretmen K91, konferans, sempozyum, panel ve çalıştaylar aracılığıyla edindikleri bilgilerin sınıf ortamında uygulanabilirliği konusunda kendi deneyimleri ile ilgili *“Okul, sınıf ortamına uyarlama konusunda gerekli hassasiyeti gösteriyorum. Tek tek bireylerle ilgilenerek ve bireysel soru çözümü ile başarıyı sağlamaya çalışıyorum.”* ifadesini kullanmıştır.

4. 1. 3. Anketin Tüm Bölümlerinden Elde Edilen Bulguların Özeti

2 bölüm ve 18 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış anketin Trabzon il merkezi ve tüm ilçelerindeki liselerde görev yapan tarih öğretmenlerinin tamamına uygulanması

hedeflenmişti. Araştırmanın evrenini oluşturan tüm öğretmenlere ulaşılmasına rağmen çalışmaya katılmayı kabul eden öğretmen sayısı 31 kadın, 69 erkek öğretmen olmak üzere 100 öğretmendir. Katılımcılardan ankete cevap verenlerin % 31'i kadın, % 68'i erkektir. Ankete katılanlara bakıldığında öğretmenlik mesleğinde 21 – 25 yıl deneyimi olan tarih öğretmenleri araştırma evreninde % 25 oranla en büyük paya sahipken öğretmenlik mesleğine yeni başlayan diye nitelendirebileceğimiz 1-5 yıl tecrübeye sahip öğretmenlerin, % 10 oranla evrende en küçük paya sahip olduğu söylenebilir. Ankete katılan tarih öğretmenlerinin % 72'si lisans mezunudur. Lisans mezunu tarih öğretmenleri, en büyük yüzde oranına sahiptir. Çalışılan kurum türü bazında tarih öğretmenlerinin en yüksek oran olan % 42 ile Anadolu Lisesi türündeki kurumlarda görev yaptığı görülmektedir.

Anketten elde edilen verilerin değerlendirilmesi sonucunda ulaşılan bulgular kısaca özetlendiğinde şu bilgiler ortaya çıkmaktadır:

Katılımcıların %68'i eğitim bilimleri ile ilgili yenilikler, gelişmeler ve araştırmalardan haberdar olmak amacıyla radyo, televizyon ve gazeteleri takip ettiğini belirtmiştir. Bu katılımcıların 37'si (%44,04) gelişmeleri takip etmek için interneti kullanırken, 10'u (%11,90) eğitim dergilerinin takip ettiğini belirtmektedir. Fakat cevaplarda geçen bahse konu dergiler eğitim araştırmalarına yönelik bilimsel içerikler içermemesine rağmen katılımcılar tarafından bu başlık altında dile getirilmiştir. Bu durum katılımcıların eğitim araştırmalarına yönelik dergi kavramından haberdar olmadıklarını göstermektedir. Katılımcıların %56'sı eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan resmi yazışmalar aracılığıyla haberdar olduğunu belirtmiştir. Öğretmenlerin resmi yazışmalar aracılığıyla takip ettikleri konulara bakıldığında yönetmelik değişikliklerinin %22,38 ile ön plana çıktığı görülmektedir. Katılımcıların %43'ü eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan eğitim bilimleri ile ilgili ders ve sınavlara hazırlık kitapları aracılığıyla haberdar olduğunu belirtmiştir. Öğretmenlerin %58,49'luk en büyük bölümü eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan haberdar olurken ile KPSS hazırlık kitaplarından faydalandığını belirtmiştir.

Katılımcıların %30'u eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan bilimsel içerikli magazin dergileri aracılığıyla haberdar olduğunu belirtmiştir. Bilim ve Teknik Dergisi %27,90, Derin Tarih Dergisi % 18,60 oran ile öğretmenlerin en çok takip ettiği iki bilimsel içerikli magazin dergisidir. Ancak bu sorudan elde edilen veriler incelendiğinde katılımcıların eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan haberdar olmak amacıyla takip ettiklerini belirttikleri dergilerin içinde tarih dergilerinin büyük oranda yer tuttuğu görülmektedir. Bu durum öğretmenlerin eğitim araştırmalarını takip ettiklerini düşünerek sadece tarih ile ilgili çeşitli

bilgiler edindiklerini göstermektedir. Katılımcıların yine %30'u eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan tezler, bilimsel dergilerde yayımlanan makaleler aracılığıyla haberdar olduğunu belirtirken %49'u tezler ve bilimsel dergilerde yayımlanan makaleleri takip etmediğini belirtmektedir. Katılımcıların %21'inin ise bu tarz çalışmalar hakkında bilgi sahibi olmadığı görülmektedir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan tezler, bilimsel dergilerde yayımlanan makaleler aracılığıyla haberdar olma düzeyini öğrenmek amacıyla sorulan bu soruya katılımcıların verdiği cevaplar incelendiğinde verilen cevapların eğitim araştırmaları ile ilgili olmayan makaleler ve tezler ile ilgili olduğu görülmektedir. Bu durum katılımcıların bu konuda yeterli bilince sahip olmadıklarını göstermektedir. Katılımcıların %89'u eğitim bilimleri ile ilgili yenilikleri, gelişmeleri ve araştırmaları internet ortamında yaptığı gezintiler sayesinde takip ettiğini belirtmiştir.

Katılımcılar %87,9 ile en çok ders materyallerine yönelik web sayfalarında gezindiklerini belirtmişlerdir. Aynı zamanda eğitim bilimleri ile ilgili yenilikleri, gelişmeleri ve araştırmaları internet ortamında yaptığı gezintiler sayesinde takip eden öğretmenlerin %34,78'i en fazla EBA sistemini takip ettiğini belirtmiştir. Katılımcıların %59'u eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan hizmet içi eğitimler aracılığıyla haberdar olduğunu belirtmiştir. Öğretmenler en fazla %31,51 ile son zamanlarda aldıkları hizmet içi eğitimin Fatih Projesi Semineri olduğunu söylemişlerdir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan katıldıkları hizmet içi eğitim çeşitlerini gösteren tablo incelendiğinde öğretmenlerin katılmış olduklarını belirttikleri seminerlerin büyük bir çoğunluğunun eğitim araştırmalarından çok mesleki yeterliliklerini arttırmaya yönelik olduğu görülmektedir. Bu durum öğretmenlerin eğitim araştırmalarına yönelik hizmet içi eğitimlere katılmayı tercih etmemesinden kaynaklanabildiği gibi eğitim araştırmalarına yönelik yeterli sayıda hizmet içi eğitim olmamasından da kaynaklanmaktadır. Katılımcıların 29'u eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan katıldıkları konferans, sempozyum, panel ve çalıştaylar aracılığıyla haberdar olduklarını belirtmişlerdir. Bu durum ülkemizde Tarih öğretmenlerin eğitim bilimlerine yönelik yenilik ve gelişmeler ile ilgili yapılan konferans, sempozyum ve çalıştaylara yeterince iştirak etmediklerini göstermektedir. Katılımcıların, %22'si eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan haberdar olmak için faydalandıkları tezleri, bilimsel dergilerde yayımlanan makaleleri okudukları zaman nitelikli ve anlaşılır bulduğunu belirtirken %39'u tezleri, bilimsel dergilerde yayımlanan makaleleri okudukları zaman nitelikli ve anlaşılır bulmadığını belirtmektedir. Katılımcıların %39'unun ise bu tarz çalışmalar hakkında bilgi sahibi olmadığını görülmektedir. Katılımcıların eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve

araştırmalardan haberdar olmak için faydalandıkları tezleri, bilimsel dergilerde yayımlanan makaleleri sınıf ortamındaki uygulamalarında nasıl kullandıklarına bakıldığında öğretmenlerin %41'i eğitim araştırması bulgularını kendilerine göre uyarlayarak sınıf ortamında kullanmaktadırlar. %19'u sınıf ortamında eğitim araştırması bulgularından yararlanarak ders işlemezen, %12'si eğitim araştırması bulgularını sınıf ortamında araştırmada önerilen şekilde kullanmaktadırlar.

Öğretmenlerin %28'inin bu tür çalışmaların/araştırmaların içeriği hakkında bilgisi yoktur. Katılımcıların eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan haberdar olmak için faydalandıkları hizmet içi eğitim seminerlerindeki öğrendikleri bilgileri sınıf ortamındaki uygulamalarında nasıl kullandıklarına dair ortaya çıkan sonuçlar şu şekildedir: Öğretmenlerin %67'si hizmet içi eğitim seminerlerinde edindikleri bilgileri deneyimlerine göre uyarlayarak sınıf ortamında kullanmaktadırlar. Öğretmenlerin %6'si hizmet içi eğitim seminerlerinde edindikleri bilgileri öğretmenlik uygulamalarında kullanmazken, %3'ü hizmet içi eğitim seminerlerinde edindikleri bilgileri seminerde anlatıldığı gibi sınıf ortamında kullandıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin %24'ü ise bu tür konularda hizmet içi eğitim seminerlerine katılmamaktadırlar

Katılımcıların eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan haberdar olmak amacıyla katıldıkları konferans, sempozyum, panel ve çalıştaylar aracılığıyla edindikleri bilgileri sınıf ortamındaki uygulamalarında nasıl kullandıkları ile ilgili ortaya çıkan sonuçlara bakıldığında öğretmenlerin %56'sı konferans, sempozyum, panel ve çalıştaylar aracılığı ile edindikleri bilgileri deneyimlerine göre uyarlayarak sınıf ortamında kullandıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin %2'si konferans, sempozyum, panel ve çalıştaylar aracılığı ile edindikleri bilgileri öğretmenlik uygulamalarında kullanmazken, %4'ü konferans, sempozyum, panel ve çalıştaylar aracılığı ile edindikleri bilgileri sunulduğu gibi sınıf ortamında kullandıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin %38'i ise bu tür konularda konferans, sempozyum, panel ve çalıştaylara katılmamaktadırlar.

Genel olarak ele alındığında; oluşturulan anket aracılığıyla tarih öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına yönelik yeterlilikleri, eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden haberdar olmak için radyo, televizyon ve gazeteleri takip etme düzeyleri, resmi yazışmalar aracılığıyla haberdar olma düzeyleri, eğitim bilimleri ile ilgili ders ve sınavlara hazırlık kitapları aracılığıyla haberdar olma düzeyleri, bilimsel içerikli magazin dergileri aracılığıyla haberdar olma düzeyleri, tezler, bilimsel dergilerde yayımlanan makaleler aracılığıyla haberdar olma düzeyleri, internet ortamında yaptığı gezintiler sayesinde takip etme düzeyleri, hizmet içi eğitimler aracılığıyla haberdar olma düzeyler, katıldıkları konferans, sempozyum, panel ve çalıştaylar aracılığıyla haberdar olma düzeyleri, haberdar olmak için

faýdalandyklary tezleri, bilimsel dergilerde yayımlanan makaleleri sınıf ortamındaki uygulamalarında nasıl kullandıkları, haberdar olmak için faydalandyklary hizmet içi eğitim seminerlerinde öğrendikleri bilgileri sınıf ortamındaki uygulamalarında nasıl kullandıkları, haberdar olmak amacıyla katıldıkları konferans, sempozyum, panel ve çalıştaylar aracılığıyla edindikleri bilgileri sınıf ortamındaki uygulamalarında nasıl kullandıkları öğrenilmeye çalışılmıştır. 100 tarih öğretmenine uygulanan anketten elde edilen bulgular sıklık ve benzerliklerine göre kategorilendirilerek ve bazı öğretmenlerin görüşleri aynen alınıp gösterilerek kullanılmıştır.

4. 2. Mülakat Formundan Elde Edilen Sonuçlar

Çalışma kapsamında; yarı yapılandırılmış mülakat uygulanmıştır. Trabzon ili merkezi ve ilçelerindeki ortaokullarda görev yapan 15 tarih öğretmeni ile yarı yapılandırılmış mülakat formu aracılığıyla görüşülmüştür. Mülakat formunda 8 soru bulunmakla birlikte katılımcıların ayrıntılı cevaplar vermeleri amacıyla zaman zaman kendilerine ek sorular yöneltilmiştir.

Mülakatta katılımcılara yöneltilen sorularla tarih öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına yönelik görüşlerinin öğrenilmesi amaçlanmıştır. Bu amaçla mülakatın ilk bölümündeki 4 soru tarih öğretmenlerinin eğitim araştırmalarını takip yöntemlerini ve düzeylerini, ikinci bölümündeki 2 soru tarih öğretmenlerinin eğitim araştırmalarından elde ettikleri bilgileri kullanma düzeylerini, üçüncü bölümdeki 2 soru tarih öğretmenlerinin eğitim araştırmaları sonuçlarını kullanma sıklıklarını ve kullanırken dikkat ettikleri durumları öğrenmek amacıyla sorulmuştur.

Mülakat başlamadan önce katılımcılara; öğretmenlik mesleklerindeki çalışma sürelerinin, mezuniyet durumlarının, çalıştıkları kurum türünün öğrenilmesi amacıyla sorular yöneltilmiştir. Bu sorulara verilen cevaplardan elde edilen bilgiler frekans ve yüzde oranı içeren tablolar halinde gösterilerek incelenmiştir. Ardından mülakatı oluşturan 3 bölümdeki sorulara verilen cevaplar için kategoriler oluşturularak yine tablolar halinde gösterilerek değerlendirilmiştir.

4. 2. 1. Demografik Bilgiler Bölümünden Elde Edilen Sonuçlar

Demografik bilgiler kısmında katılımcıların cinsiyet, öğretmenlik mesleklerindeki çalışma süresi, mezuniyet durumu, çalışılan kurum türüne yönelik bilgiler yer almaktadır. Bu bilgiler aşağıda gösterilmiştir.

Araştırmanın evrenini; 31 kadın, 69 erkek olmak üzere toplam 100 öğretmen oluşturmaktadır. Bunlardan 15'i ile yarı yapılandırılmış mülakat formu kullanılarak yüz

yüze görüşülmüştür. Mülakatı kabul eden öğretmen sayısı 7 kadın, 8 erkek öğretmen olmak üzere toplam 15 tarih öğretmenidir.

Öğretmenlik mesleğinde 11 – 15 yıl arası deneyimi olan tarih öğretmenleri araştırma evreninde 3 kişi ile en büyük paya sahipken öğretmenlik mesleğinde en fazla deneyim yılına sahip 21 - 25 yıl tecrübeye sahip öğretmenlerin, 1 kişi ile evrende en küçük paya sahip olduğu söylenebilir. Bunlar dışında; çalışma süresi 1 - 5 yıl olan öğretmenlerin sayısı 2; 6 - 10 ve yıl çalışma süresine sahip öğretmenlerin sayısı 4; 16 – 20 yıl deneyim yılına sahip öğretmenlerin sayısı 3'tür.

Tarih öğretmenlerinin eğitim durumlarını incelendiğinde elde edilen verilere göre öğretmenlerin 13 kişi ile çok büyük bir bölümü lisans mezunu iken yalnız 2 kişi yüksek lisans mezunudur.

Tarih öğretmenlerinin çalıştıkları eğitim kurumlarını incelendiğinde elde edilen verilere göre öğretmenlerin 9 kişi ile büyük bölümü Anadolu lisesinde, 4 kişi İmam hatip lisesinde ve 2 kişi Mesleki ve teknik lisede görev yapmaktadır.

Mülakata katılan katılımcıların demografik bilgilerine bakıldığında; erkek katılımcı sayısı 8, 11 – 15 yıl deneyim yılına sahip olan katılımcıların sayısı 5, lisans mezunu katılımcıların sayısı 13 ve Anadolu Lisesinde çalışan katılımcıların sayısı 9 ile en fazla sayı ve katılıma sahip olup çalışma grubunun niteliğinde öne çıkan unsurlardır. Çalışma grubunda en düşük paya sahip unsurlar ise şu şekildedirler: Kadın katılımcı sayısı 7, 21-25 yıl arası hizmet süresi olan katılımcı sayısı 1, yüksek lisans mezunu katılımcı sayısı 2, mesleki ve teknik lisede çalışan katılımcı sayısı 2'dir. O halde; diğer lise türlerinde ve genel liselerde çalışan Eğitim Fakültesi ve Fen-Edebiyat Fakültesi mezunu, 21 yıl ve üzeri hizmet süresine sahip deneyimli erkek öğretmenlerin çalışma grubunun profilinde ağırlıklı bir görüntüye sahip olduğu söylenebilir.

4. 2. 2. Mülakatın Birinci Bölümünden Elde Edilen Sonuçlar

Mülakatın ilk bölümündeki 4 soru ile tarih öğretmenlerinin eğitim araştırmalarını takip yöntemlerinin ve düzeylerinin öğrenilmesi amaçlanmıştır. Sorulardan elde edilen bulgular aşağıdaki tablolarda ve yorumlardaki şekilde değerlendirilmiştir.

Çalışma kapsamında hazırlanan mülakat formunun birinci bölümünün ilk sorusu ile katılımcıların eğitim araştırmaları ile ilgili yenilik ve gelişmeleri takip etme düzeyinin öğrenilmesi amaçlanmıştır. Katılımcıların tamamı soruyu yanıtlamışlardır. Buna göre katılımcıların 12'si eğitim araştırmaları ile ilgili yenilik ve gelişmeleri takip ettiğini ifade ederken, 2'si eğitim araştırmaları ile ilgili yenilik ve gelişmeleri kısmen takip ettiğini, bir katılımcı ise eğitim araştırmaları ile ilgili yenilik ve gelişmeleri takip etmediğini belirtmişlerdir.

Eğitim araştırmaları ile ilgili yenilik ve gelişmeleri takip ettiğini belirten öğretmenlerden 7'si bu yenilik ve gelişmeleri sosyal medya aracılığı ile takip ettiğini belirtirken, 4'ü eğitim materyali okuyarak, 2'si ise internette web siteleri aracılığı ile takip ettiğini belirtmiştir. 1'er öğretmen ise yenilik ve gelişmeleri arkadaşları aracılığı ile ve yazılı basın aracılığı ile takip ettiğini belirtmiştir.

Çalışma kapsamında hazırlanan mülakat formunun birinci bölümünün ikinci sorusu ile katılımcıların eğitim araştırmalarına yönelik herhangi bir eğitim alma düzeylerinin öğrenilmesi ve aldılarsa bu eğitimlerin içeriklerinin ne olduğunun öğrenilmesi amaçlanmıştır. Katılımcıların tamamı soruyu yanıtlamışlardır. Buna göre katılımcıların 3'ü eğitim araştırmaları ile ilgili eğitim aldığını ifade ederken, 12'si eğitim araştırmaları ile ilgili herhangi bir eğitim almadığını belirtmişlerdir.

Eğitim araştırmalarına yönelik herhangi bir eğitim aldığını belirten üç katılımcının soruya verdikleri cevaplar şu şekildedir;

- 11-15 yıl deneyim yılına sahip, yüksek lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, erkek öğretmen MK8, eğitim araştırmalarına yönelik aldığı eğitim ile ilgili *"Bu esnada yüksek lisans yaptım ve şeriye sicillerini çalıştım. Hem kendim hem de kurumumun düzenlediği çeşitli eğitimler ile alanda kendimi geliştirdiğimi düşünüyorum."* ifadesini kullanmıştır.
- 16-20 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, il merkezinde görev yapmakta olan, erkek öğretmen MK9, eğitim araştırmalarına yönelik aldığı eğitim ile ilgili *"Evet eğitim araştırmalarına yönelik eğitim aldım. Yenilikçi tarih anlayışı ile ilgili Talim Terbiye Kurulu'nun hizmet içi eğitimlerine 5 yıl boyunca katıldım."* ifadesini kullanmıştır.
- 6-10 yıl deneyim yılına sahip, yüksek lisans mezunu, il merkezinde görev yapmakta olan, bayan öğretmen MK11, eğitim araştırmalarına yönelik aldığı eğitim ile ilgili *"Milli Eğitim Bakanlığı'nın hizmet içi seminerlerinden ve kurslarından bazılarına katıldım. Üniversitede kimi hocaların verdiği seminerleri ve konferansları takip etmeye çalıştım. Eğitimde yeni yöntem ve tekniklerin kullanılması, sınıf yönetimi, yeni eğitim anlayışına dair yaklaşımlar gibi."* ifadesini kullanmıştır.

Çalışma kapsamında hazırlanan mülakat formunun birinci bölümünün üçüncü sorusu ile katılımcıların eğitim araştırmalarına yönelik yenilik ve gelişmeleri takip etmek için makale ve akademik çalışmaları takip etme düzeylerinin ve eğer ediyorlarsa bu çalışmalardan elde ettikleri bilgileri derslerine ne şekilde yansıttıklarının öğrenilmesi amaçlanmıştır. Katılımcıların tamamı soruyu yanıtlamışlardır. Buna göre katılımcıların 7'si eğitim araştırmalarına yönelik yenilik ve gelişmeleri takip etmek için makale ve akademik çalışmaları takip ettiğini ifade ederken, 5'i eğitim araştırmalarına yönelik yenilik ve gelişmeleri takip etmek için makale ve akademik çalışmaları kısmen takip ettiğini, 3'ü ise

eğitim araştırmalarına yönelik yenilik ve gelişmeleri takip etmek için makale ve akademik çalışmaları takip etmediğini belirtmişlerdir.

Eğitim araştırmalarına yönelik yenilik ve gelişmeleri takip etmek için makale ve akademik çalışmaları takip ettiğini belirten 12 katılımcının 10'u makale ve akademik çalışmalardan elde ettikleri bulguları sınıflarına göre uyarlayarak, 2'si ise bu bulguları makale ve akademik çalışmalarda belirtildiği şekilde kullandıklarını belirtmişlerdir. Eğitim araştırmalarına yönelik yenilik ve gelişmeleri takip etmek için makale ve akademik çalışmaları takip ettiğini belirten katılımcıların verdikleri cevapların bazıları şu şekildedir;

- 1-5 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, il merkezinde görev yapmakta olan, kadın öğretmen MK8, eğitim araştırmalarına yönelik yenilik ve gelişmeleri takip etmek için makale ve akademik çalışmaları takip ederek elde ettiği bulguları sınıf ortamında nasıl kullandığı ile ilgili *"Ders işleyişimi yeni öğrendiklerime uygun olarak şekillendiriyorum. Ayrıca yeni tarz sistemi ve teknolojik gelişmeleri mümkün olduğunca öğrenci seviyesine göre şekillendirip uyguluyorum."* ifadesini kullanmıştır.

- 6-10 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, il merkezinde görev yapmakta olan, kadın öğretmen MK3, eğitim araştırmalarına yönelik yenilik ve gelişmeleri takip etmek için makale ve akademik çalışmaları takip ederek elde ettiği bulguları sınıf ortamında nasıl kullandığı ile ilgili *"Çok sık olmamakla birlikte yapılmış çalışmaları takip ederim. Hatta bir akademik dergiye de aboneyim. Branşıma uygun olduğu takdirde öğrencilerin konuyu anlaması bakımından yeni teknikleri dersimde uygulamaya çalışırım. Tarih dersinin ezberlenmesine karşıyım."* ifadesini kullanmıştır.

- 1-5 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, il merkezinde görev yapmakta olan, erkek öğretmen MK5, eğitim araştırmalarına yönelik yenilik ve gelişmeleri takip etmek için makale ve akademik çalışmaları takip ederek elde ettiği bulguları sınıf ortamında nasıl kullandığı ile ilgili *"Makale ve akademik çalışmaları fırsat bulduğuça takip etmeye çalışıyorum. İlgimi çeken ve eğitim öğretim faaliyeti içerisinde etkin kullanabileceğim çalışmaları öğrencinin çalışmaya katılabilecek yeterlilikte olması konunun çalışmaya uygunluğu vb. özellikleri dikkate alarak uygulamaya çalışıyorum."* ifadesini kullanmıştır.

- 11-15 yıl deneyim yılına sahip, yüksek lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, erkek öğretmen MK8, eğitim araştırmalarına yönelik yenilik ve gelişmeleri takip etmek için makale ve akademik çalışmaları takip ederek elde ettiği bulguları sınıf ortamında nasıl kullandığı ile ilgili *"Evet takip etmeye çalışıyorum bu bilgileri tavsiye edildiği şekilde derslerimde kullanıyorum. Çoğu zaman faydalı oluyor."* ifadesini kullanmıştır.

- 11-15 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, il merkezinde görev yapmakta olan, erkek öğretmen MK9, eğitim araştırmalarına yönelik yenilik ve gelişmeleri takip etmek için

makale ve akademik çalışmaları takip ederek elde ettiği bulguları sınıf ortamında nasıl kullandığı ile ilgili *“Az da olsa takip etmeye çalışıyorum. Yöntem ve teknikleri de uygulamaya çalışıyorum ancak mezuniyetin üzerinden çok geçtiği için artık zor oluyor yenilikleri uygulamak.”* ifadesini kullanmıştır.

Çalışma kapsamında hazırlanan mülakat formunun birinci bölümünün dördüncü sorusu ile katılımcıların eğitim araştırmalarını takip etmek amacıyla panel, konferans ve sempozyumlara katılma düzeylerinin ve eğer katılıyorsa bu panel, konferans ve sempozyumlardan elde ettikleri bilgileri derslerine ne şekilde yansıttıklarının öğrenilmesi amaçlanmıştır. Katılımcıların tamamı soruyu yanıtlamışlardır. Buna göre katılımcıların 12’si eğitim araştırmalarını takip etmek amacıyla panel, konferans ve sempozyumlara katılmadığını ifade ederken, 2’si eğitim araştırmalarını takip etmek amacıyla panel, konferans ve sempozyumlara katıldığını, bir katılımcı ise eğitim araştırmalarını takip etmek amacıyla panel, konferans ve sempozyumlara kısmen katıldıklarını belirtmişlerdir.

Eğitim araştırmalarını takip etmek amacıyla panel, konferans ve sempozyumlara katılan öğretmenlerin bu toplantılardan elde ettikleri bilgileri derslerinde kullanma şekillerini anlattıkları cevaplar şu şekildedir;

- 1-5 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, il merkezinde görev yapmakta olan, kadın öğretmen MK1, eğitim araştırmalarını takip etmek amacıyla panel, konferans ve sempozyumlara katıldığını ve bu bilgileri sınıfında nasıl kullandığı ile ilgili *“Nadiren olsa da katılırım. Önce kendim bilgilerimi şekillendiririm. Öğrencilerimin seviyesine uygun yapabileceklerim olursa uygularım. Panellerden duyduğum ilginç bilgileri önce değerlendiririm sonra da öğrencilerimle paylaşıyorum.”* şeklinde ifade etmiştir.

- 11-15 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, il merkezinde görev yapmakta olan, erkek öğretmen MK9, eğitim araştırmalarını takip etmek amacıyla panel, konferans ve sempozyumlara katıldığını ve bu bilgileri sınıfında nasıl kullandığı ile ilgili *“Bu tarz toplantılara katılmaya çalışıyorum. Elde ettiğim bilgileri kullanarak ders işleme şeklimde değişikliğe gitmeye çalışıyorum. Öğrencilerim yeni yöntemleri genelde memnuniyetle karşılıyorlar.”* şeklinde ifade etmiştir.

- 6-10 yıl deneyim yılına sahip, yüksek lisans mezunu, il merkezinde görev yapmakta olan, bayan öğretmen MK11, eğitim araştırmalarını takip etmek amacıyla panel, konferans ve sempozyumlara katıldığını ve bu bilgileri sınıfında nasıl kullandığı ile ilgili *“Evet katılıyorum. Klasik eğitim anlayışı sona erdi. Öğrenci her açıdan ileri düzeyde yetişiyor. Öğrencinin gerisinde kaldığın zaman sistem seni dışlıyor. İster istemez gelişmeleri takip edip sınıf ortamına taşımak, uygulamak zorunda kalıyorsun. Hangi bilgilere nasıl ulaşılacağı konusunda bilgilendirme yapıyorum. Buralarda öğrendiğim bilgileri sınıfta uygulamaya, öğrenci ile paylaşmaya çalışıyorum.”* şeklinde ifade etmiştir.

4. 2. 3. Mülakatın İkinci Bölümünden Elde Edilen Sonuçlar

Mülakatın ikinci bölümündeki 2 soru ile tarih öğretmenlerinin eğitim araştırmaları sonuçlarında elde edilen bilgilerin kullanımı konusundaki düşüncelerinin ve ders işleme yöntem ve stratejilerini revize etme ihtiyaçlarının sebeplerinin öğrenilmesi amaçlanmıştır. Sorulardan elde edilen bulgular aşağıdaki tablolarda ve yorumlarda ki şekilde değerlendirilmiştir.

Çalışma kapsamında hazırlanan mülakat formunun ikinci bölümünün ilk sorusu ile araştırmaya katılan öğretmenlerin eğitim araştırmalarından elde edilen sonuçların öğretim etkinliklerinde kullanılması gerekliliğine yönelik düşüncelerinin öğrenilmesi amaçlanmıştır. Katılımcıların tamamı soruyu yanıtlamışlardır. Buna göre katılımcıların 10'u eğitim araştırmalarından elde edilen sonuçların öğretim etkinliklerinde kullanılması gerektiğini düşünürken, 5'i eğitim araştırmalarından elde edilen sonuçların öğretim etkinliklerinde kullanılması gerektiğini düşündüklerini belirtmişlerdir.

Eğitim araştırmalarından elde edilen sonuçların eğitim öğretim etkinliklerinde kullanılmasını gerektiğini belirten öğretmenlerin cevaplarından alınmış örnekler şu şekildedir;

- 1-5 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, il merkezinde görev yapmakta olan, kadın öğretmen MK1, eğitim araştırmalarından elde edilen sonuçların eğitim öğretim etkinliklerinde kullanılmasını gerektiğini *“Yapılan araştırmalar ile eğitim eksiklerinin değerlendirilerek giderilip, zamana ve şartlara göre daha modern olarak düzenlenmesi gerektiğine inanıyorum.”* şeklinde belirtmiştir.
- 11-15 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, erkek öğretmen MK2, eğitim araştırmalarından elde edilen sonuçların eğitim öğretim etkinliklerinde kullanılmasını gerektiğini *“Eğitim araştırmalarından elde edilen sonuçların eğitim öğretim etkinliklerinde kullanılmasının gerekli olduğunu düşünüyorum. Çünkü sürekli olarak değişim içerisinde olan dünyaya ancak eğitim araştırmalarından elde edilen sonuçların eğitim öğretim etkinliklerinde kullanılması ile yetişebiliriz.”* şeklinde belirtmiştir.
- 11-15 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, kadın öğretmen MK4, eğitim araştırmalarından elde edilen sonuçların eğitim öğretim etkinliklerinde kullanılmasını gerektiğini *“Kesinlikle uygulanması taraftarıyım. Özellikle tarih öğretmenlerinin yeniliklere açık olması gerektiğini düşünüyorum. Çünkü durağan olduğu düşünülse de tarih her zaman yenilikler içeren bir bilim dalıdır.”* şeklinde belirtmiştir.
- 1-5 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, il merkezinde görev yapmakta olan, erkek öğretmen MK5, eğitim araştırmalarından elde edilen sonuçların eğitim öğretim

etkinliklerinde kullanılmasını gerektiğini *“Eğitim araştırmaları sonuçlarının eğitim öğretim etkinliklerinde kullanılması gerektiğini düşünüyorum. Burada önemli olan bu sonuçların her yönüyle doğru bir şekilde uygulanmasıdır. Eğitim faaliyetlerini geliştirmeye yönelik etkinliklerin doğru bir şekilde uygulanmadığı takdirde olumlu sonuçlar elde edilmesinin zor olduğunu düşünüyorum.”* şeklinde belirtmiştir.

- 16-20 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, il merkezinde görev yapmakta olan, erkek öğretmen MK9, eğitim araştırmalarından elde edilen sonuçların eğitim öğretim etkinliklerinde kullanılmasını gerektiğini *“Bence kullanılmalı, tarihi ezberden kurtarabilmek, klasik öğretmenleri hayata döndürebilmek ve tarihsel düşünme becerisini kazandırabilmek için gerekli.”* şeklinde belirtmiştir.

- 11-15 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, erkek öğretmen MK10, eğitim araştırmalarından elde edilen sonuçların eğitim öğretim etkinliklerinde kullanılmasını gerektiğini *“Kesinlikle kullanılmalı. Değişen dünyada artık eğitim sistemi de kendini yenilemek, güncellemek durumunda. Artık klasik yöntemler öğrenci ihtiyaçlarını karşılamıyor. Çünkü bilgiye bir telefon uzaklığındaız. Öğrencilerin kendilerine yol gösterecek ve yeniliklere kapı aralayacak rehberlere ihtiyaçları var.”* şeklinde belirtmiştir.

- 6-10 yıl deneyim yılına sahip, yüksek lisans mezunu, il merkezinde görev yapmakta olan, bayan öğretmen MK11, eğitim araştırmalarından elde edilen sonuçların eğitim öğretim etkinliklerinde kullanılmasını gerektiğini *“Eğitimde yapılan her araştırma bir sorunun cevabını aramaya yöneliktir. Soruna çözüm bulmaya yöneliktir. Şu anda Türkiye’de eğitimi ele aldığımızda en başarısız olunan alandır. Çok okuması gereken eğitimciler bu görevlerini yerine getirmemektedirler. Eğitim siyasallaşmamalıdır. Liyakat sahibi hak eden insanlar göreve getirilmelidir. Bu ortamda yeni araştırma sonuçlarını kullandığınızda sistem adamı değilseniz olumlu sonuç alamıyorsunuz. Eğitim alanındaki gelişmeler takip edilmeli yenilikler öğrencilerle paylaşılmalıdır. Tabi bununda bedeli çok çalışmaktır. Bu bedeli ödemeyi göze almalıyız. Başarı ancak böyle gelir.”* şeklinde belirtmiştir.

Çalışma kapsamında hazırlanan mülakat formunun ikinci bölümünün ilk sorusu ile araştırmaya katılan öğretmenlerin eğitim araştırmalarından elde edilmiş sonuçlara göre ders işleme yöntem ve stratejilerini revize etme düzeylerinin ve revize etmeye ihtiyaç duyma sebeplerinin öğrenilmesi amaçlanmıştır. Katılımcıların tamamı soruyu yanıtlamışlardır. Buna göre katılımcıların 9’u eğitim araştırmalarından elde edilmiş sonuçlara göre ders işleme yöntem ve stratejilerini revize ettiğini belirtirken, 6’sı eğitim araştırmalarından elde edilmiş sonuçlara göre ders işleme yöntem ve stratejilerini revize etmediklerini belirtmişlerdir.

Eğitim araştırmalarından elde edilmiş sonuçlara göre ders işleme yöntem ve stratejilerini revize ettiklerini belirten öğretmenlerin cevaplarından alınmış örnekler şu Şekildedir;

- 11-15 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, erkek ğretmen MK2, araştırmalarından elde edilmiş sonuçlara göre ders işleme yöntem ve stratejilerini revize ettiğini *“Evet, eğitim araştırmalarından elde edilmiş sonuçlara göre ders işleme yöntem ve stratejilerimi revize etme ihtiyacı duyuyorum. Çünkü hayat statik değil dinamiktir ve sürekli değişim içindedir. Buna bağlı olarak benim de yöntem ve stratejilerimi revize etmem gerekiyor.”* Şeklinde belirtmiştir.

- 6-10 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, il merkezinde görev yapmakta olan, kadın ğretmen MK3, araştırmalarından elde edilmiş sonuçlara göre ders işleme yöntem ve stratejilerini revize ettiğini *“Kesinlikle revize edilmesi gerek. Ben mümkün olduğunca buna uymaya çalışıyorum. Ancak salt olarak öğretmenlerle alakalı bir durum değil. Sistemin revize edilmesi lazım diye düşünüyorum. Burada da yapılan çalışmalar yol rehberi olacaktır.”* Şeklinde belirtmiştir.

- 11-15 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, kadın ğretmen MK4, araştırmalarından elde edilmiş sonuçlara göre ders işleme yöntem ve stratejilerini revize ettiğini *“ağımız çok hızlı değişen, gelişen bir teknoloji ağı ve gençlere yetişmek gerçekten çok zor. Bu sebeple araştırmaların sonuçları bence çok önemli. İster istemez revize etmek zorundayız. Bu durumdan da gayet memnunum.”* Şeklinde belirtmiştir.

- 1-5 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, il merkezinde görev yapmakta olan, erkek ğretmen MK5, araştırmalarından elde edilmiş sonuçlara göre ders işleme yöntem ve stratejilerini revize ettiğini *“Ders işleme yöntem ve stratejilerinin araştırmalar ışığında değişime tabi tutulmasında bir sakınca görmüyorum. Etkili bir öğrenme için öğrenciye, konuya göre farklı stratejilerin uygulanması için yöntem ve tekniklerin değişime açık olması gerekmektedir.”* Şeklinde belirtmiştir.

- 11-15 yıl deneyim yılına sahip, yüksek lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, erkek ğretmen MK8, araştırmalarından elde edilmiş sonuçlara göre ders işleme yöntem ve stratejilerini revize ettiğini *“Mutlaka revize ediyorum ancak sadece biz öğretmenler değil eğitim sisteminin diğer öğeleri de revize edilmeli. Örneğin tarih ders kitapları hazırlanırken en az her ilden beşer ğrenci ve beşer öğretmene incelenmeli, eksik ve yanlışlıkları tespit edilmeli ve kitaplar yeniden yazılmalı. Daha fazla bilgi içeren ğlenceli ve görselleri fazla olan kitaplar olmalı.”* Şeklinde belirtmiştir.

- 16-20 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, il merkezinde görev yapmakta olan, erkek ğretmen MK9, araştırmalarından elde edilmiş sonuçlara göre ders işleme yöntem

ve stratejilerini revize ettiğini *“Revize etmemiz gerekir ve bende etmeye çalışıyorum. Klasik öğretmenler var ve hala bu çağda sınıfta vakit doldurmak için konuları dümdüz bir şekilde yazdırmayı tercih ediyorlar.”* şeklinde belirtmiştir.

- 11-15 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, erkek öğretmen MK10, araştırmalarından elde edilmiş sonuçlara göre ders işleme yöntem ve stratejilerini revize ettiğini *“Mesleğe başladığımdan beri merkeze yapılandırmacı yaklaşımı alarak yaparak-yaşayarak öğrenme – öğretme, öğrenciyi işin merkezine alıp öğrenmeyi cazibe merkezi haline getirmeyi amaç edindim ama yine de her daim yeni şeyler öğrenme, kendimi geliştirme hedefi içerisindeyim. Eğer öğrencilerime daha faydalı olacak stratejiler varsa tabii ki revizeye açtım.”* şeklinde belirtmiştir.

- 6-10 yıl deneyim yılına sahip, yüksek lisans mezunu, il merkezinde görev yapmakta olan, bayan öğretmen MK11, araştırmalarından elde edilmiş sonuçlara göre ders işleme yöntem ve stratejilerini revize ettiğini *“Evet eğitimci iseniz her dakika kendinizi güncelleme ihtiyacı duyuyorsunuz. Bazı bilgiler geçerliliğini yitiriyor. Sürekli yeni yayınlar ve kaynaklar ortaya çıkıyor. Eğitim kendini geliştirmeye dayalı bir sistemdir. Daha önce söylediğim gibi artık öğrencinin kendini yetiştirmesi daha hızlı geliyor. Çağın gerisinde kaldığını hisseden öğrenci artık seni dinlemiyor. Bazıları kütür kütür okuyor. Sana bir iki soru sorar. Öğrencinin karşısında projektör görmüş tavşan gibi kaldın mı, onu kaybettin demektir. Öğrenci çok iyi bir müfettiştir. Denetimden başarıyla çıkmalısın ki seni dinlemeye başlasın.”* şeklinde belirtmiştir.

4. 2. 4. Mülakatın Üçüncü Bölümünden Elde Edilen Sonuçlar

Mülakatın üçüncü ve son bölümündeki 2 soru ile tarih öğretmenlerinin eğitim araştırmaları sonuçlarında elde edilen bilgileri kullanım sıklıkları ve bu bilgileri kullanırken dikkat ettikleri hususların öğrenilmesi amaçlanmıştır. Sorulardan elde edilen bulgular aşağıdaki tablolarda ve yorumlardaki şekilde değerlendirilmiştir.

Çalışma kapsamında hazırlanan mülakat formunun üçüncü bölümünün ilk sorusu ile araştırmaya katılan öğretmenlerin eğitim araştırmalarından elde edilen sonuçları derslerinde kullanım sıklıklarının düzeyinin öğrenilmesi amaçlanmıştır. Katılımcıların tamamı soruyu yanıtlamışlardır. Buna göre katılımcıların 9'u eğitim araştırmalarından elde edilen sonuçları derslerinde kısmen kullandığını belirtirken, 3'ü eğitim araştırmalarından elde edilen sonuçları derslerinde sıklıkla kullandığını belirtmiştir. Yine 3 katılımcı eğitim araştırmalarından elde edilen sonuçları derslerinde hiç kullanmadığını belirtmiştir.

Eğitim araştırmalarından elde edilmiş sonuçları derslerinde kısmen ve sıklıkla kullandıklarını belirten öğretmenlerin cevaplarından alınmış örnekler şu şekildedir;

- 1-5 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, il merkezinde görev yapmakta olan, kadın öğretmen MK1, eğitim araştırmalarından elde edilmiş sonuçları derslerinden kullanma sıklığı ile ilgili olarak görüşlerini *“Araştırmaları çok sık takip etmem ama yeni bir araştırmayı okuduğumda ve incelediğimde uygularım. Ancak bunu çok sık değil kısmen gerekleştirmekteyim.”* şeklinde belirtmiştir.
- 11-15 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, erkek öğretmen MK2, eğitim araştırmalarından elde edilmiş sonuçları derslerinden kullanma sıklığı ile ilgili olarak görüşlerini *“Eğitim araştırmalarından elde edilmiş sonuçlardan elde ettiğim bilgileri ara sıra kullanıyorum. Bu bilgileri yere, zamana ve konunun özelliğine göre kullanıyorum. Kimi konularda yeni bilgiler çok faydalı olabiliyor.”* şeklinde belirtmiştir.
- 6-10 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, il merkezinde görev yapmakta olan, kadın öğretmen MK3, eğitim araştırmalarından elde edilmiş sonuçları derslerinden kullanma sıklığı ile ilgili olarak görüşlerini *“Eğitim araştırmalarından elde edilmiş bilgileri okul şartlarının, öğrencilerin ve diğer meslektaşlarımın verdiği imkân ölçüsünde kullanmaya çalışıyorum. Malum, tek başına bir şey yapılmıyor. Zümre de zaman zaman bu araştırmalardan elde edilmiş bilgilere yer vermeye çalışıyoruz.”* şeklinde belirtmiştir.
- 11-15 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, kadın öğretmen MK4, eğitim araştırmalarından elde edilmiş sonuçları derslerinden kullanma sıklığı ile ilgili olarak görüşlerini *“Eğitim araştırmalarından elde edilmiş bilgileri derslerimde kimi zamanlarda kullanmaya çalışıyorum. Ancak müfredat sıkıntısı nedeniyle istediğim kadarıyla kullanamamaktayım. Mevcut müfredattaki kazanım sayılarının azaltılması durumunda bu tarz çalışma sonuçlarına derslerimizde daha fazla yer verebileceğimizi düşünüyorum.”* şeklinde belirtmiştir.
- 1-5 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, il merkezinde görev yapmakta olan, erkek öğretmen MK5, eğitim araştırmalarından elde edilmiş sonuçları derslerinden kullanma sıklığı ile ilgili olarak görüşlerini *“Eğitim araştırmalarından elde edilmiş sonuçlardan el ettiğim bilgileri ihtiyaç duyduğumda, gerekli gördüğümde ya da öğrenmeye etkisini ölçmek istediğimde kullanmaktayım.”* şeklinde belirtmiştir.
- 6-10 yıl deneyim yılına sahip, yüksek lisans mezunu, il merkezinde görev yapmakta olan, bayan öğretmen MK11, eğitim araştırmalarından elde edilmiş sonuçları derslerinden kullanma sıklığı ile ilgili olarak görüşlerini *“Öğrencimi ilgilendirdiği sürece ulaştıığım her bilgiyi, yeniliği sınıf ortamına taşımaya çalışırım. Bu alanda uzmanların fikirlerini almaya, açıklamalarını takip etmeye, yapabildiğim ölçüde de uygulamaya çalışırım. Böylece daha etkili bir öğrenme ortamı yaratabiliyorum.”* şeklinde belirtmiştir.

Çalışma kapsamında hazırlanan mülakat formunun üçüncü bölümünün ikinci sorusu ile araştırmaya katılan öğretmenlerin eğitim araştırmalarından elde edilen sonuçları derslerinde kullanırken dikkat ettikleri hususların öğrenilmesi amaçlanmıştır. Katılımcıların tamamı soruyu yanıtlamışlardır. Buna göre katılımcıların 6'sı eğitim araştırmalarından elde edilen sonuçları derslerinde kullanırken öğrenci seviyesine uygunluğuna dikkat ettiklerini belirtirken, 3'ü eğitim araştırmalarından elde edilen sonuçları derslerinde kullanırken bu öğrencilerin derse katılması hususuna dikkat ettiğini belirtmiştir. Öğretmenlerin 2'si bu sonuçların öğrencilerin sosyo-ekonomik durumlarına uygun olmasına dikkat ettiklerini belirtmişlerdir. 1'er katılımcı ile 4'er farklı kategoride ortaya çıkan sonuçlar ise şöyle sıralanabilir; Kazanımlara uygun olması, fiziki ortama uygun olması, YGS – LYS sorularına uygun olması, okul kültürü – idare tutumuna uygun olması.

Eğitim araştırmalarından elde edilmiş sonuçları derslerinde kullanırken dikkat ettikleri hususları belirten öğretmenlerin cevaplarından alınmış örnekler şu şekildedir;

- 1-5 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, il merkezinde görev yapmakta olan, kadın öğretmen MK1, eğitim araştırmalarından elde edilen sonuçları derslerinde kullanırken dikkat ettiği hususlar ile ilgili görüşlerini *“Ben en çok öğrencilerimin seviyelerini ve ilgilerini dikkate alırım. Onların seviyelerine ve ilgilendikleri konulara göre çalışmalarımı düzenlerim. Böylece onları derse çok daha fazla katarak daha başarılı sonuçlar alırım.”* şeklinde belirtmiştir.

- 11-15 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, erkek öğretmen MK2, eğitim araştırmalarından elde edilen sonuçları derslerinde kullanırken dikkat ettiği hususlar ile ilgili görüşlerini *“Eğitim araştırmalarından elde edilmiş sonuçlardan elde ettiğim bu bilgileri derslerimde kullanırken öğrenci seviyesine, öğrencilerin hazır bulunuşluk seviyelerine ve ihtiyaçlarına göre yeniden düzenliyorum.”* şeklinde belirtmiştir.

- 11-15 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, kadın öğretmen MK4, eğitim araştırmalarından elde edilen sonuçları derslerinde kullanırken dikkat ettiği hususlar ile ilgili görüşlerini *“Öncelikle dersin işleyişini planlayıp öğrencilerimle paylaşıyorum. İşleyiş esnasında sınıf içinde planlamanın dışına çıkılmasına izin veriyorum çünkü bazen öğrencilerimden değişik fikirler ortaya çıkabiliyor ve onların fikirleri ile daha verimli olabiliyor. Sonuç değerlendirmesi çok önemli çünkü öğrencilerimin kazanımları hakkında geri dönüt almak bir sonraki dersi hem benim hem de öğrencilerimin daha heyecanla ve sabırsızlıkla beklememize sebep oluyor.”* şeklinde belirtmiştir.

- 1-5 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, il merkezinde görev yapmakta olan, erkek öğretmen MK5, eğitim araştırmalarından elde edilen sonuçları derslerinde kullanırken dikkat ettiği hususlar ile ilgili görüşlerini *“Dikkat ettiklerim bu sonuçların*

öğrencilerime, konuya, hedef – kazanımlara, sınıfın fiziki koşullarına uygun olmasıdır.” şeklinde belirtmiştir.

- 11-15 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, kadın öğretmen MK6, eğitim araştırmalarından elde edilen sonuçları derslerinde kullanırken dikkat ettiği hususlar ile ilgili görüşlerini *“Okulun bulunduğu bölgenin sosyo-ekonomik durumu kültürel yapısı, müfredat ve en çok da üniversite giriş sınavlarında en çok soru çıkan noktalara dikkat çekmeye dikkat ediyorum”* şeklinde belirtmiştir.

- 16-20 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, il merkezinde görev yapmakta olan, erkek öğretmen MK9, eğitim araştırmalarından elde edilen sonuçları derslerinde kullanırken dikkat ettiği hususlar ile ilgili görüşlerini *“Okul kültürü, öğrenci seviyesi, idarenin tutumu, çevre şartları eğitim araştırmalarından elde edilmiş sonuçlardan elde ettiğim bilgileri derslerimde kullanırken dikkat ettiğim hususlarıdır.”* şeklinde belirtmiştir.

- 11-15 yıl deneyim yılına sahip, lisans mezunu, ilçe merkezinde görev yapmakta olan, erkek öğretmen MK10, eğitim araştırmalarından elde edilen sonuçları derslerinde kullanırken dikkat ettiği hususlar ile ilgili görüşlerini *“Öncelikle bu sonuçları kendi zihnimde hazmedip derslerimde kullanıyorum. Çünkü kimi zaman maalesef ortaya çıkan sonuçlar ülkemizin her köşesinde aynı şekilde karşılık bulmuyor. Dikkat edilmesi gereken ana unsur bence öğrencilerini tanıyan öğretmenin bu sonuçları öğrencilerine tam yeri ve tam zamanı geldiğinde kullanmasıdır.”* şeklinde belirtmiştir.

- 6-10 yıl deneyim yılına sahip, yüksek lisans mezunu, il merkezinde görev yapmakta olan, bayan öğretmen MK11, eğitim araştırmalarından elde edilen sonuçları derslerinde kullanırken dikkat ettiği hususlar ile ilgili görüşlerini *“Bilgileri kullanırken öğrencilerin ortalama seviyesinde gerçekleştirmeye çalışırım. Öğrencinin seviyesine inilmesi ve kavrayacağı şekilde verilmesi gerekir. Burada dikkat edilmesi gereken şey neyi nasıl öğreteceğindir. Bu açıdan çoklu zekâ kuramını uygulamak gerekir. Mümkün olduğu ölçüde her öğrenciye ulaşmak gerekir. Okullarda sınıflar genellikle kalabalıktır. Bunu yapmak zor ama bir yolunu bulmak gerekir. Bu açıdan bakıldığında öğretmenlikte zaman geçtikçe tecrübe kazanıyoruz. Her geçen gün yeni bir sorunla karşılaşıyoruz. Bu durum biz araştırmaya ve yeni arayışlara itiyor. Her yeni sorun yeni bir araştırma konusudur. Bunların birikimi de tecrübe olarak geri dönüyor bize.”* şeklinde belirtmiştir.

5. TARTIŞMA

Bu bölümde, çalışmada elde edilen bulgular, araştırmanın alt problemleri dikkate alınarak tartışılmıştır.

3 bölüm ve 8 sorudan oluşan yarı yapılandırılmış mülakat formu ile Trabzon İl Merkezi ve tüm ilçelerindeki ortaokullarda görev yapan tarih öğretmenlerinden anket uygulanan 100 tarih öğretmeni arasından seçilen 15 tarih öğretmeni ile mülakat yapılmıştır. Mülakata katılan tarih öğretmenlerinin 7'si kadın, 8'i erkektir. Mülakata katılan öğretmenler bakıldığında öğretmenlik mesleğinde 11-15 yıl deneyim yılına sahip tarih öğretmenleri 5 kişi ile en büyük paya sahiptir. Mülakat katılan tarih öğretmenlerinin 13'ü çok büyük bir oranla lisans mezunudur. Çalışılan kurum türü bazında mülakata katılan tarih öğretmenlerinin en yüksek rakam olan 9 kişi ile Anadolu lisesi türünde, ardından 4 kişi ile imam hatip lisesi ve 2 kişi ile mesleki ve teknik lise türündeki kurumlarda görev yaptığı görülmektedir. Mülakattan elde edilen verilerin değerlendirilmesi sonucunda ulaşılan bulguları şu şekildedir:

Katılımcıların 10'u eğitim araştırmaları ile ilgili yenilik ve gelişmeleri takip ettiğini belirtmiştir. Eğitim araştırmaları ile ilgili yenilik ve gelişmeleri takip ettiğini belirten öğretmenlerin 7'si bu takibi sosyal medya aracılığı ile gerçekleştirdiklerini belirtmişlerdir. Çalışmanın ikinci sorusunda katılımcıların eğitim araştırmalarına yönelik herhangi bir eğitim alma düzeylerinin öğrenilmesi amaçlanmış öğrencilerin yalnızca 3'ü eğitim araştırmalarına yönelik eğitim aldığını belirtmiştir. Bu konuda eğitim aldığını belirten öğretmenlerden sadece biri lisans mezunudur. Katılımcıların 12 kişilik kısmı eğitim araştırmalarına yönelik yenilik ve gelişmeleri takip etmek için makale ve akademik çalışmaları takip ettiğini ve kısmen takip ettiklerini belirtmektedirler. Katılımcıların 10'u eğitim araştırmalarına yönelik yenilik ve gelişmeleri takip etmek için makale ve akademik çalışmalardan elde ettikleri bulguları sınıflarına göre uyarladıklarını belirtmişlerdir. Katılımcılar bu bilgileri kullanırken öğrencilerinin seviyelerine dikkat ettiklerini belirtmişlerdir. Eğitim araştırmalarını takip etmek amacıyla panel, konferans ve sempozyumlara katılma düzeylerinin öğrenilmesi amacıyla yöneltilen soruya katılımcıların 12'si katılmadığını belirtmiştir. Katılan az sayıda öğretmenin bu toplantılardan elde ettikleri bilgileri öğrencileri ile paylaşarak onların modern bilime ve derse olan ilgilerini yukarı seviyelere çekmeye çalıştıkları görülmektedir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin eğitim araştırmalarından elde edilen sonuçların öğretim etkinliklerinde kullanılması gerekliliğine yönelik düşüncelerinin öğrenilmesi amacıyla sorulan bu soruya göre öğretmenlerin 10'u eğitim araştırmalarından elde edilen

sonuçların öğretim etkinliklerinde kullanılması gerektiğini düşünmektedir. Öğretmenler böylece gelişmiş toplumların seviyelerine daha etkin bir şekilde ulaşabileceğini, tarih eğitiminin ezberci bir eğitim olmasının önüne geçilebileceğini düşünmektedirler. Katılımcıların eğitim araştırmalarından elde edilmiş sonuçlara göre ders işleme yöntem ve stratejilerini revize etme düzeylerinin öğrenilmesi amacıyla sorulan soruya verdikleri cevaplara bakıldığında öğretmenlerin 9'u yöntem ve stratejilerini revize ederken 6'sı yöntem ve stratejilerini revize etmediğini belirtmiştir. Öğretmenlerin çalışmalarını öğrencilerine daha etkili öğretim metotları ile aktarmayı amaçlayarak revize düşüncesini belirttikleri görülmektedir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin eğitim araştırmalarından elde edilen sonuçları derslerinde kullanım sıklıklarının düzeyinin ne olduğuna yönelik soruya katılımcıların verdiği cevaplar sonucunda 9 öğretmenin bu sonuçları derslerinde kısmen kullandığı, 3 öğretmenin de bu sonuçları sıklıkla kullandığı görülmüştür. Öğretmenlerin büyük bir kısmının bu sonuçları derslerine yansıtma çabası içinde olduğu görülmektedir. Katılımcı öğretmenlerin eğitim araştırmalarından elde edilen sonuçları derslerinde kullanırken dikkat ettikleri hususların öğrenilmesi amacıyla sorulan soruda öğretmenlerin en fazla 6 kişi ile bu sonuçların öğrenci seviyesine uygun olması ve 3 kişi ile bu sonuçların öğrencileri derse katmasına dikkat ettikleri görülmektedir.

Genel olarak ele alındığında; oluşturulan yarı yapılandırılmış mülakat formu aracılığıyla tarih öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına yönelik bilgi düzeyleri, tutumları, eğitim araştırmaların uygulama düzeyleri ve sıklıkları, eğitim araştırmalarının sonuçlarına bağlı olarak yöntem ve stratejilerini revize etme ihtiyacı duyup duymadıkları, eğitim araştırmalarının sonuçlarını uygularken dikkat ettikleri hususlar öğrenilmeye çalışılmıştır. 15 tarih öğretmeniyle yapılan mülakatlardan elde edilen bulgular sıklık ve benzerliklerine göre kategorilendirilerek ve bazı öğretmenlerin görüşleri aynen alınıp gösterilerek kullanılmıştır

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölüm de tarih öğretmenlerinin eğitim araştırmalarını takip etme ve bunları kullanmaları ile ilgili elde edilen bulgular doğrultusunda ulaşılan sonuçların sunumu ve değerlendirilmesi yapılacaktır.

6. 1. Sonuçlar

6. 1. 1. Birinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Tarih öğretmenlerinin çoğunluğunun, eğitim bilimleriyle ilgili yenilikleri, gelişmeleri ve araştırmaları radyo, televizyon ve gazetelerden takip ettikleri sonucuna ulaşılmıştır. Eğitim bilimleriyle ilgili yenilikleri, gelişmeleri ve araştırmaları radyo, televizyon ve gazetelerden takip ettiğini ifade eden katılımcıların bu takibi daha çok internet siteleri ve televizyon programları aracılığıyla gerçekleştirdikleri görölmektedir. Eğitim bilimleriyle ilgili yenilikleri, gelişmeleri ve araştırmaları radyo, televizyon ve gazetelerden takip ettiğini belirten katılımcıların verdiği cevaplardan anlaşıldığı üzere söz konusu programlarda Tarihin Arka Odası isimli program ön plana çıkarken, söz konusu sitelerden Milli Eğitim Bakanlığı tarafından öğretmenler ve öğrenciler için eğitim materyallerinin sunulduğu EBA sitesi ön plana çıkmaktadır. Ancak tarih üzerine magazinsel sohbetlerin edildiği bu programın eğitim bilimleri araştırmalarıyla herhangi bir ilgisi olmamasına rağmen katılımcılar tarafından çok sayıda dile getirilmesi öğretmenlerin eğitim araştırmalarına yönelik yeterli bilince sahip olmadıklarının bir göstergesidir.

Katılımcıların eğitim araştırmaları ile ilgili yenilik ve gelişmeleri takip etme düzeyinin öğrenilmesi amacıyla mülakat formunun ilk sorusundan elde edilen sonuçlara göre katılımcıların büyük çoğunluğu bu araştırmaları takip etmektedir. Öğretmenlerin yarısı takibi sosyal medya aracılığı ile gerçekleştirmektedir. Sosyal medyanın kolay ulaşılabilir olması ve her an öğretmenlerin ellerinin altındaki imkânlar ile bilgiye ulaşabileceği bir imkân olmasının etkili olduğu görölmektedir.

Mülakat formunda bir diğer soru ile katılımcıların eğitim araştırmalarına yönelik herhangi bir eğitim alma düzeylerinin öğrenilmesi ve alınan bu eğitimlerin içeriklerinin ne olduğunun öğrenilmesi amaçlanmıştır. Katılımcıların büyük çoğunluğu bu konuda herhangi bir eğitim almadığını belirtmiştir. Eğitim araştırmalarına yönelik eğitim aldığını

belirten katılımcıların verdikleri açıklamalı cevaplar incelendiğinde aldıkları eğitimlerin Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde tertip edilen eğitimler olduğu görülmektedir. Katılımcıların cevaplarından ortaya çıkan bir diğer sonuç bu tarz eğitimlerden yeterince haberdar olamadıkları olarak görülmektedir.

Tarih öğretmenlerinin büyük bir fark olmamakla birlikte yarıya yakını eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan resmi yazışmalar aracılığıyla haberdar oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan resmi yazışmalar aracılığıyla haberdar olduğunu belirten öğretmenlerin çoğunlukla bu resmi yazışmalar aracılığı ile yönetmelik değişikliklerini, hizmet içi eğitimleri ve müfredat değişikliklerini öğrendiklerini belirtmişlerdir. Öğretmenlerin açıklamalı cevaplarını incelediğimizde özellikle bu yazışmaların okul idaresi tarafından tebliğ edildiği görülmektedir.

Tarih öğretmenlerinin arada büyük bir fark olmamakla beraber yarısından azı eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan eğitim bilimleri ile ilgili ders ve sınavlara hazırlık kitapları aracılığıyla haberdar olduklarını belirtmişlerdir. Eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan eğitim bilimleri ile ilgili ders ve sınavlara hazırlık kitapları aracılığıyla haberdar olduğunu belirten öğretmenlerin yarısından fazlası KPSS hazırlık kitaplarından faydalandığını belirtmiştir. Öğretmenlerin bu konu ile ilgili açıklamalı cevaplarına bakıldığında öğretmenlerin KPSS kitaplarının her sene güncellenmesi sebebi ile tercih ettiği görülmektedir. Yine öğretmenlerin pedagoji alanındaki kitaplardan nadir de olsa faydalandıkları görülmektedir.

Katılımcıların yarısından azı eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan bilimsel içerikli magazin dergileri aracılığıyla haberdar oldukları sonucu ortaya çıkmıştır. Eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan bilimsel içerikli magazin dergileri aracılığıyla haberdar olduğunu belirten öğretmenlerin takip ettikleri dergiler içerisinde Bilim ve Teknik dergisi, Derin tarih dergisi ve Atlas Tarih dergisi ön plana çıkmaktadır. Eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan bilimsel içerikli magazin dergileri aracılığıyla haberdar olduklarını belirten öğretmenlerin bir kısmı hangi dergileri takip ettikleriyle ilgili bir cevap vermemişlerdir. Eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan bilimsel içerikli magazin dergileri aracılığıyla haberdar olduklarını belirten öğretmenlerin açıklamalı cevapları dikkate alındığında özellikle Bilim ve Teknik dergisinin okullarda ücretsiz olarak dağıtılmasının öğretmenleri bu dergiyi takip etme konusunda teşvik ettiği görülmektedir.

Katılımcıların eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan tezler, bilimsel dergilerde yayımlanan makaleler aracılığıyla haberdar olma düzeyinin çok düşük olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Katılımcıların yarısı eğitim

bilimleriyle ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan tezler, bilimsel dergilerde yayımlanan makaleler aracılığıyla haberdar olmazken, az miktarda katılımcının ise tez ve bilimsel dergilerde yayımlanan makalelerin içeriği hakkında bilgisinin olmadığı görülmektedir. Eğitim bilimleriyle ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan tezler, bilimsel dergilerde yayımlanan makaleler aracılığıyla haberdar olduğunu belirten öğretmenlerin açıklamaalı cevapları dikkate alındığında öğretmenlerin genel olarak tarih eğitimi alanında çalışmalar yapan akademik isimlerin çalışmalarını takip edildiği görülmüştür.

Katılımcılar eğitim bilimleri ile ilgili yenilikleri, gelişmeleri ve araştırmaları en fazla internet ortamında yaptığı gezintiler sayesinde takip etmektedirler. Çok büyük miktarda katılımcı eğitim bilimleri ile ilgili yenilikleri, gelişmeleri ve araştırmaları internet ortamında yaptığı gezintiler sayesinde takip ettiğini belirtmektedir. Öğretmenler eğitim bilimleri ile ilgili yenilikleri, gelişmeleri ve araştırmaları internet ortamında yaptığı gezintiler sayesinde takip ederken daha çok ders materyallerine yönelik web sayfalarında gezindiklerini belirtmişlerdir. Öğretmenler ders materyallerine yönelik web sayfalarında gezindiklerini 80 defa belirtmişlerdir. Öğretmenlerin eğitim bilimleri ile ilgili yenilikleri, gelişmeleri ve araştırmaları takip etmek amacıyla internet ortamında yaptıkları gezintilerde web sayfaları gezintilerini, en fazla Google, Yahoo v.b arama motorlarından arama yapma ve devamında bunların dışındaki ortamlardan bilgi edinme aktiviteleri izlemektedir. Öğretmenlerin çok az bir kısmı hakemli online bilimsel dergilerin kendi web sayfalarını takip ettiğini belirtmiştir. Eğitim bilimleri ile ilgili yenilikleri, gelişmeleri ve araştırmaları en fazla internet ortamında yaptığı gezintiler sayesinde takip ettiğini belirten öğretmenlerin en az tercih ettikleri seçenekler ise Milli Eğitim Bakanlığı tarafından sağlanan EBA sayfası ve TÜBİTAK sayfaları ile Milli Eğitim Bakanlığının resmi sayfası olduğu görülmektedir.

Katılımcıların eğitim bilimleriyle ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan hizmet içi eğitimler aracılığıyla haberdar olma düzeylerinin öğrenilmesi amacıyla sorulan soruya katılımcıların yarısından fazlası eğitim bilimleriyle ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan hizmet içi eğitimler aracılığıyla haberdar olduğunu belirtmiştir. Katılımcıların eğitim bilimleriyle ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan hizmet içi eğitimler aracılığıyla haberdar olma düzeylerinin öğrenilmesi amacıyla katıldıkları hizmet içi eğitimlerin neler olduğu sorulduğunda ön plana çıkan üç hizmet içi eğitim şunlardır; fatih projesi semineri, sınıf yönetimi semineri ve tarih eğitiminde geliştirilen yeni yaklaşımlar semineri. Eğitim bilimleriyle ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan hizmet içi eğitimler aracılığıyla haberdar olduğunu belirten öğretmenlerin açıklamaalı cevapları incelendiğinde bu katılımcıların hizmet içi eğitimlere kurumlarında ve genellikle isteğe bağlı olarak katıldıkları görülmektedir.

Katılımcıların eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan katıldıkları konferans, sempozyum, panel ve çalıştaylar aracılığıyla haberdar olma düzeylerinin öğrenilmesi amacıyla sorulan soru incelendiğinde öğretmenlerin bu tarz çalışmalara katılma eğilimi göstermedikleri görülmektedir. Eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan konferans, sempozyum, panel ve çalıştaylar aracılığıyla haberdar olduğunu ifade eden katılımcılardan bir kısmı konu ile ilgili herhangi bir açıklama yapmamışlardır. Eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan konferans, sempozyum, panel ve çalıştaylar aracılığıyla haberdar olduğunu ifade eden katılımcıların açıklamalı cevaplarına bakıldığında katılımcıların Milli Eğitim Bakanlığının üniversiteler ile ortak düzenlediği çalışmalara katılım gösterdikleri görülmektedir.

Katılımcıların eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan haberdar olmak için faydalandıkları tezleri, bilimsel dergilerde yayımlanan makaleleri okudukları zaman nitelikli ve anlaşılır bulma düzeylerinin öğrenilmesi amacıyla sorulan soru incelendiğinde katılımcıların büyük çoğunluğunun bu çalışmaları nitelikli ve anlaşılır bulmadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan haberdar olmak için faydalandıkları tezleri, bilimsel dergilerde yayımlanan makaleleri okudukları zaman nitelikli ve anlaşılır bulmayan katılımcıların bu çalışmaları nitelikli ve anlaşılır bulmama sebepleri ile ilgili sonuçlar şu şekildedir; katılımcılar daha çok çalışmaların bilimsel yazım dilini anlaşılır ve uygun bulmamakta, daha sonra ise çalışmaların bilimsel araştırma yöntemlerini açık ve anlaşılır bulmayan katılımcılar ile araştırmaların konusunu açık ve anlaşılır bulmayan katılımcılar gelmektedir. Eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan haberdar olmak için faydalandıkları tezleri, bilimsel dergilerde yayımlanan makaleleri okudukları zaman nitelikli ve anlaşılır bulduğunu belirten katılımcıların açıklamalı cevapları incelendiğinde bu öğretmenlerin son dönemlerde inceledikleri çalışmaların güncel çalışmalar olduğu görülmektedir. Bu durum konuyu takip eden öğretmenlerin bu konuya önem verdiklerini göstermektedir.

6. 1. 2. İkinci Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Katılımcıların eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan haberdar olmak için faydalandıkları tezleri, bilimsel dergilerde yayımlanan makaleleri sınıf ortamındaki uygulamalarında nasıl kullandığının öğrenilmesi amacıyla sorulan soru incelendiğinde katılımcıların yarıya yakınının eğitim araştırması bulgularını kendilerine göre uyarlayarak sınıf ortamında kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin yaklaşık dörtte birinin bu tür çalışmaların/araştırmaların içeriği hakkında

bilgisi olmadığı sonucu da çalışma sonucunda ortaya çıkmıştır. Eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan haberdar olmak için faydalandıkları tezleri, bilimsel dergilerde yayımlanan makaleleri sınıf ortamındaki uygulamalarında kullandığını belirten katılımcıların açıklamalı cevaplarına bakıldığında öğretmenlerin bu çalışmalar sonucunda elde edilen bilgileri kullanarak öğrencilerinin dikkatlerini derslerine yöneltmek, daha etkin bir öğretim ortamı yaratmak gibi amaçları olduğu görülmektedir. Ancak öğretmenlerin birçoğu okullarının mevcut durumlarının bu çalışmaların sonuçlarının uygulanması için uygun ortamlarının olmamasından şikâyetçi oldukları görülmektedir.

Katılımcıların eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan haberdar olmak için faydalandıkları hizmet içi eğitim seminerlerindeki öğrendikleri bilgileri sınıf ortamındaki uygulamalarında nasıl kullandığının öğrenilmesi amacıyla sorulan sorunun sonuçlarından ortaya çıkan bulgular incelendiğinde öğretmenlerin yarısından fazlasının hizmet içi eğitim seminerlerinde edindikleri bilgileri deneyimlerine göre uyarlayarak sınıf ortamında kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Öğretmenlerin çok az bir kısmının hizmet içi eğitim seminerlerinde edindikleri bilgileri öğretmenlik uygulamalarında kullanmadıkları görülmektedir. Eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan haberdar olmak için faydalandıkları hizmet içi eğitim seminerlerindeki öğrendikleri bilgileri sınıf ortamındaki uygulamalarında kullandığını belirten öğretmenlerin verdikleri açıklamalı cevaplar incelendiğinde genellikle bu hizmet içi eğitim bilgilerini öğrencilere göre uyarladıkları, ancak özellikle hizmet içi eğitimlerin çok teorik verildiği ve olması gereken okullar için verildiği mevcut duruma uygun eğitimlerin olmadığı öğretmenlerin şikâyetleri arasındadır.

Katılımcıların eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan haberdar olmak amacıyla katıldıkları konferans, sempozyum, panel ve çalıştaylar aracılığıyla edindikleri bilgileri sınıf ortamındaki uygulamalarında nasıl kullandığının öğrenilmesi amacıyla sorudan elde edilen bulgular şu şekildedir; Öğretmenlerin yarısından fazlası konferans, sempozyum, panel ve çalıştaylar aracılığı ile edindikleri bilgileri deneyimlerine göre uyarlayarak sınıf ortamında kullandıklarını belirtmişlerdir. Ancak öğretmenlerin geriye kalan bölümünün yarısından fazlası bu tür konularda konferans, sempozyum, panel ve çalıştaylara katılmadığını belirtmektedirler. eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan haberdar olmak amacıyla katıldıkları konferans, sempozyum, panel ve çalıştaylar aracılığıyla edindikleri bilgileri sınıf ortamındaki uygulamalarında kullanma ile ilgili açıklamalı cevap veren öğretmenlerin cevapları incelendiğinde öğretmenlerin en büyük sorununun bu tarz çalışmalara katılımın Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yeterince desteklenmemesi ve çalışma saatleri ile bu tarz toplantı tarihlerinin çakışması sebebiyle katılım

sağlayamadıkları olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin bu tarz toplantılarda elde ettikleri bilgiler ile öğrencilerin dikkatlerini derse çekmek ve onları tarih dersine karşı güdülemeye çalıştıkları görülmektedir.

Katılımcıların eğitim araştırmalarına yönelik yenilik ve gelişmeleri takip etmek için makale ve akademik çalışmaları takip etme düzeylerinin ve eğer ediyorsa bu çalışmalardan elde ettikleri bilgileri derslerine ne şekilde yansıttıklarının öğrenilmesi amacıyla mülakat formunda sorulan soruya katılımcıların tamamı cevap verirken öğretmenlerin büyük çoğunluğunun eğitim araştırmalarına yönelik yenilik ve gelişmeleri takip etmek için makale ve akademik çalışmaları takip ettiği sonucuna ulaşılmıştır. Katılımcıların büyük kısmı eğitim araştırmalarına yönelik yenilik ve gelişmeleri takip etmek için makale ve akademik çalışmaları takip etmekte veya kısmen takip etmektedir. Makale ve akademik çalışmaları takip ettiğini belirten öğretmenlerin bu çalışmaların sonuçlarını sınıflarında nasıl kullandığına dair sonuçlar incelendiğinde katılımcıların büyük bir kısmının çalışmaları sınıflarına göre uyarlayarak çalıştığını ortaya çıkarmıştır. Öğretmenlerin çok az bir kısmı ise bu çalışmaların sonuçlarını makale ve akademik çalışmalarda belirtildiği şekilde kullandığını belirtmiştir. Öğretmenlerin açıklamalı cevapları incelendiğinde çalışmalardan elde edilen sonuçların öğrenci seviyelerine uygun şekilde getirilmek amacıyla sınıflara göre uyarlandığı görülmektedir. Aynı zamanda öğretmenlerin sıkışık müfredat programı içerisinde çalışma sonuçlarını birebir kullanamadıkları da görülmektedir.

Katılımcıların eğitim araştırmalarını takip etmek amacıyla panel, konferans ve sempozyumlara katılma düzeylerinin ve eğer katılıyorsa bu panel, konferans ve sempozyumlardan elde ettikleri bilgileri derslerine ne şekilde yansıttıklarının öğrenilmesi amacıyla mülakat formunda sorulan soru sonunda öğretmenlerin çok küçük bir kısmının bu tarz organizasyonlara katılabildiği sonucu ortaya çıkmıştır. Öğretmenlerin çoğunluğu panel, sempozyum ve çalıştaylara katılmadığını belirtmektedir. Katılımcıların açıklamalı cevapları incelendiğinde panel, sempozyum ve çalıştaylara katılan öğretmenlerin buradan elde ettikleri bilgileri sınıf ortamlarında kullandıkları, böylece kendilerini yenileyerek daha etkin ders işleyebildikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin eğitim araştırmalarından elde edilen sonuçların öğretim etkinliklerinde kullanılması gerekliliğine yönelik düşüncelerinin öğrenilmesi amacıyla mülakat formunda sorulan soru sonucunda ulaşılan istatistiklere göre öğretmenlerin büyük kısmının eğitim araştırmalarından elde edilen sonuçların öğretim etkinliklerinde kullanılması gerektiğini belirtirken, daha az miktarda öğretmen bu sonuçların öğretim etkinliklerinde kullanılması gerektiği fikrine olumsuz bakmıştır. Katılımcıların açıklamalı cevapları incelendiğinde gelişen ülkeler ile birlikte aynı paydada

yer almak için eğitim araştırmalarından elde edilmiş sonuçların kullanılması gerektiği üzerinde durdukları sonucu çıkmaktadır. Yine bu tarz eğitim araştırmalarının sonuçlarının öğrenim etkinliklerinde kullanılması ile tarih dersinin durağan yapısında kurtarılması katılımcıların üstünde durduğu bir diğer nokta olarak ön plana çıkmaktadır.

Katılımcıların öğretmenlerin eğitim araştırmalarından elde edilmiş sonuçlara göre ders işleme yöntem ve stratejilerini revize etme düzeylerinin ve revize etmeye ihtiyaç duyma sebeplerinin öğrenilmesi amacıyla mülakat formunda sorulan bir diğer soruya katılımcıların daha fazla sayıda kısmı ders işleme yöntem ve stratejilerini revize ettiği yönünde cevap vermiştir. Öğretmenlerin açıklamalı cevapları incelendiğinde revize ihtiyacı duyan öğretmenlerin özellikle çağın getirdiği yeniliklerin gerisinde kalmama amacı taşıdıkları görülmüştür. Öğrencilerin derse katılımının artırılması da öğretmenlerin yöntem ve stratejilerini revize etme sebeplerinin başlıcalarındandır.

6. 1. 3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Sonuçlar

Öğretmenlerin eğitim araştırmalarından elde edilen sonuçları derslerinde kullanım sıklıklarının düzeyinin öğrenilmesi amacıyla sorulan sorudan elde edilen sonuçlara göre öğretmenlerin daha fazla kısmı bu sonuçları derslerinde kısmen kullanırken geri kalan katılımcıların yarısı sıklıkla ve diğer yarısı hiç kullanmadığını belirtmiştir. Öğretmenlerin verdiği açıklamalı cevaplara göre özellikle müfredat programlarının yoğunluğu öğretmenlerin bu sonuçları derslerinde kullanmasına engel olmaktadır. Yine okulun fiziksel ve sosyo-ekonomik durumlarının öğretmenlerin bu sonuçları derslerinde kullanmasına engel olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Mülakat formunun son sorusu ile araştırmaya katılan öğretmenlerin eğitim araştırmalarından elde edilen sonuçları derslerinde kullanırken dikkat ettikleri hususların öğrenilmesi amaçlanmıştır. Öğretmenlerin büyük kısmı bu sonuçları derslerinde kullanırken öğrenci seviyesine uygun olmasına, daha az bir kısmı ise bu sonuçların öğrencilerin derse katılması konusunda etki etmesine dikkat ettiklerini belirtmişlerdir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin eğitim araştırmalarından elde edilen sonuçları derslerinde kullanırken dikkat ettikleri hususların öğrenilmesi amacıyla sorulan soruya verdikleri açıklamalı cevaplar incelendiğinde öğretmenlerin öğrencilerini bu sonuçları kullanarak derse kattığı takdirde daha etkin bir öğretim sağladığı ve öğretmenlerin bu sebeple bu duruma dikkat ettiği sonucuna ulaşılmıştır.

6. 2. Öneriler

Bu bölümde verilerden elde edilen sonuçlara bağlı olarak çeşitli öneriler sunulacaktır.

6. 2. 1. Araştırma Sonucuna Dayalı Öneriler

Genel olarak özetlenirse tarih öğretmenlerinin eğitim araştırmalarını takip ettiği ancak bu takibin yeterli düzeyde olmadığı, eğitim araştırmalarına yönelik tutumlarının olumlu olduğu ancak eğitim araştırmalarına yönelik yeterliliklerinin olmadığı ve eğitim araştırmalarına yönelik sonuçları derslerinde kullanırken çeşitli güçlüklerle karşılaştıkları sonuçlarına ulaşılmıştır. Sonuçlardan elde edilen verilere dayanarak bu çalışmada aşağıdaki önerilerde bulunmaktadır.

Tarih öğretmenlerin eğitim araştırmalarının ne olduğuna ve derslerindeki uygulamalarında nasıl kullanacaklarına dair hizmet-içi eğitim verilmelidir. Öğretmenlerin eğitim araştırmalarının ne olduğuna ve nasıl kullanacaklarına dair aldıkları eğitim ile eğitim araştırmaları okur-yazarı olması sağlanmalıdır. Araştırmacı öğretmen modelinin ne olduğu ve derslerde nasıl uygulanacağı konusunda öğretmenlere hizmet-içi eğitimler verilmelidir.

Eğitim araştırmalarına, hem lisans eğitimi esnasında hem de lisansüstü eğitimlerde ayrıntılı olarak yer verilmedi. Aktif olarak öğretmenlik mesleğini icra edenler için eğitim araştırmalarının takibi ve sonuçlarının kullanılması ile ilgili hizmet içi eğitim yapılmalıdır.

Eğitim araştırmaların değişik boyutları hakkında olan süreli yayınlar artırılmalı ve bu yayınların liselerde görev yapmakta olan tarih öğretmenlerine ulaştırılması sağlanmalıdır. Eğitim araştırmalarında uygulanan yöntemleri, teknikleri ve etkinlikleri teoride kalmayarak somut uygulamalarla nasıl pratikleştirilebileceğine yönelik kitap ve benzeri yayınlarla ilgili eksikliklerin de giderilmesi gerekmektedir.

Eğitim araştırmalarının sonuçlarının sadece liselerde ki tarih derslerinde değil önceki kademelerde de kullanılmalıdır. Böylece öğrencilerin eğitim araştırmalarının sonuçlarına yabancı olmalarının ve bir kısmı bundan kaynaklanan isteksizliklerinin ortadan kaldırılması sağlanabilecektir.

Tarih derslerine ayrılan haftalık ders saatinin artırılması, eğitim araştırmalarının sonuçlarının derslerde kullanılmasında ortaya çıkan zaman sıkıntısı ve müfredatı yetiştirme telaşının önüne geçmeye yardımcı olacaktır. Bunun yanı sıra mevcut müfredat değişikliği öncesinde tarih ders kazanımlarının azaltılarak eğitim araştırmalarından elde edilmiş sonuçların derslerde kullanılmasına yönelik katkı sağlanabilir.

Eğitim araştırmalarından elde edilmiş sonuçların tarih derslerinde kullanılmasına yönelik yeterliliklerin artırılması için Milli Eğitim bakanlığı ile üniversitelerin beraber hareket ederek oluşturacakları hizmet içi eğitimler ile öğretmenlerin yeterlilikleri artırılabilir. Üniversitelerde görev yapmakta olan alanında uzman kişilerin sağlayacakları

katkılar ile öğretmenlerin bu bilgileri sadece teoride değil pratikte de kullanması sağlanabilir.

Tarih öğretmenleri, eğitim araştırmalarının sonuçlarının kazandıracığı becerilerin güncel hayatlarında sağlayacağı faydaları belirterek öğrencileri motive etmelidir. Böylece öğrencilerin eğitim araştırmalarının kullanıldığı derslere yönelik ilgisi artacak ve daha etkin bir öğretim ortamının oluşması sağlanacaktır.

6. 2. 2. İleride Yapılabilecek Araştırmalara Yönelik Öneriler

Alana katkı sağlamak amacıyla takip eden çalışmalarda eğitim araştırmaları ile ilgili aday tarih öğretmenlerin tutumları, ilgi düzeyleri ve benzeri görüşler ele alınabilir. Ayrıca eğitim araştırmalarının sonuçlarının, öğrenme düzeyine etkisi, öğrenci başarısına etkisi konulu çalışmalar yapılabilir.

7. KAYNAKLAR

- Aksu H, H. (2009). Questionnaires and interviews in educational researches. Atatürk Üniversitesi *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 200, 203.
- Andrew P, J. (2005). A short guide to action research. United States of America: *Pearson Education*.
- Armağan Y. (2012). Eğitim araştırmaları çerçevesinde okul müdürlerinin görüşlerinin değerlendirilmesi. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Gazi Osman Paşa Üniversitesi, Tokat.
- Ary, D., Jacobs, L.C. and Sorensen, C. (2010). *Introduction to research in education*, (8. Basım). Belmont, CA: Wadsworth.
- Atay, D. Y. (2003). *Öğretmen eğitiminin değişen yüzü*. İstanbul: Nobel Yayınevi.
- Azar, A. (Ed.). (2008), *Bilimsel araştırma yöntemleri, bilim ve araştırma*. İstanbul: Lisans Yayıncılık.
- Balcı, A. (2009). *Sosyal bilimlerde araştırma: yöntem, teknik ve ilkeler* (4.Baskı). Ankara: Pegema Yayıncılık.
- Balcı, A. (2010). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntem, teknik ve ilkeler*. (Genişletilmiş 8. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Bassey, M. (1999). *Case study research in educational settings*. Buckingham and Philadelphia: Open University Press.
- Bayındır, N. (2007). Eğitimde anlamak ve anlaşılma, *İlköğretmen Eğitimci Dergisi*, 9, 50-51.
- Bektur T., Yaşar H., Küçükkaragöz H. ve Titiz T. (1997, Nisan). *Ezbersiz eğitim. Nasıl bir eğitim sistemi: güncel uygulamalar ve geleceğe ilişkin öneriler*. Eğitim Sempozyumu'nda sunulan bildiri, Ege Üniversitesi, İzmir.
- Bıçer, N., Bozkırlı, K., Er, O. (2003). Türkçe öğretmeni adaylarının bilimsel araştırmaya yönelik tutumlarının değerlendirilmesi. *A. Ü Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, 327-341.
- Bilhan, S. (1991). Eğitim felsefesi:kavram çözümülemesi. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimler Fakültesi Yayınları*, 164.
- Büyüköztürk, Ş. (1996). Türk yüksek öğretiminde araştırma eğitimi. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Ankara.
- Büyüköztürk, Ş. (1999). İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin Araştırma Yeterlikleri. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 18, 257-69.

- Çepni, S. (2005). *Araştırma ve proje çalışmalarına giriş*. Trabzon: Üçyol Kültür Merkezi Yayıncılık.
- Çepni, S. ve Küçük, M. (2002, Eylül). *Fen bilgisi öğretmenlerinin eğitim araştırmaları hakkındaki düşünceleri*. V. Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi'nde sunulan sözlü bildiri, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara.
- Çepni, S., Küçük, M. ve Gökdere, M. (2002, Eylül). *Hizmet öncesi öğretmen eğitimi programlarındaki araştırmalara yönelik derslerin incelenmesi*. V. Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi'nde sunulan sözlü bildiri, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara.
- Çepni, S. ve Küçük, M. (2003). Eğitim araştırmalarının fen bilgisi öğretmenlerinin uygulamaları üzerindeki etkilerinin belirlenmesi: bir örnek olay çalışması. *Eğitim Araştırmaları*, 4(2), 75-84.
- De Jong, O. (2004). Mind your step: bridging the research-practice gap. *Australian Journal of Education in Chemistry*, 17, 125.
- Demircioğlu, İ.H. (2003). Tarih uygulama öğrencilerinin uygulama öğretmenleri ve uygulama okulları hakkındaki görüşleri: Ktü Fatih eğitim fakültesi örneği, *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt: 13, Sayı: 1, Sayfa: 185-192.
- Demircioğlu, İ. H. (2010). *Tarih öğretiminde öğrenci merkezli yaklaşımlar*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Ekiz, D. (2003). *Eğitimde araştırma yöntem ve metodlarına giriş. nitel, nicel ve eleştirel kuram metodolojileri*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Ekiz, D. (2006). Sınıf öğretmenlerinin eğitim araştırmalarına karşı tutumları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri Dergisi*, Mayıs 2006, s.56.
- Ekiz, D. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- Ergün, M. (2005). Bilimsel araştırma yöntemleri, nitel araştırma. <http://www.egitim.aku.edu.tr/nitelarastirma.ppt#256.1>.
- Erözkan, A. (Ed.). (2007). *Bilimsel araştırmalarda yöntemler, bilimsel araştırma yöntemleri*. İstanbul: Lisan Yayıncılık.
- Everton, T., Galton, M. and Pell, T. (2000). Teachers' perspectives on educational research: knowledge and context. *Journal of Education for Teaching*, 26 (2), 167-182.
- Ferrance, E. (2000). *Themes in education action research*. Providence, RI: LAB at Brown University
- Ghaye, T. (1997). Some reflection on the nature of educational action research. *School Libraries Worldwide*, 3(2), 1-10.
- Gökçe, B. (1988). *Toplumsal bilimlerde araştırma*. Ankara: Savaş Yayınları.
- Hammersley, M. (1993). On the teacher as researcher. *Educational Action Research*, 1 (3), 425-445.

- Hemsley-Brown, J. and Sharp, C. (2003). The use of research to improve Professional practice: A systematic review of the literature. *Oxford Review of Education*, 29(4), 449-471.
- Hensen, K. T. (Ed.). (1996). *Handbook of research on teacher education*. New York: Macmillan.
- Hoshmand, L. L. (1991). Clinical inquiry as scientific training. *Journal of Counseling-Psychologist*, 19 (3), 431-453.
- Güvenç, B. (1997, Nisan). *Eğitim, sistem ve eğitim sistemi üzerine nasıl bir eğitim sistemi: güncel uygulamalar ve geleceğe ilişkin öneriler*. Eğitim Sempozyumu'nda sunulan bildiri, Ege Üniversitesi, İzmir.
- Johnson, A. P. (2005). *A short guide to action research*. Boston: Allyn and Bacon.
- Kaptan, S. (1998). *Bilimsel araştırma ve istatistik teknikleri*. Ankara: Tekışık Yayıncılık.
- Karacaoğlu, Ö. (2008). Öğretmenlerin yeterlilik algıları. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Dergisi*. Cilt:V, Sayı:1, 70-97.
- Karagül, T. (1996). Yükseköğretim programları için gerekli öğrenci yeterlikleri ve yükseköğrenime geçiş süreci. Yayınlanmamış doktora tezi, Ankara Üniversitesi. Ankara
- Karasar, N. (1984). Türk üniversitelerinde araştırma eğitimi. Yayınlanmamış Araştırma. TÜBİTAK SAYG-E - 49 Projesi.
- Karasar, N. (1993). Araştırma kültürü: Türk araştırma bilim, teknoloji ve eğitim politikalarının kanayan yarası. 1.Eğitim Bilimleri Ulusal Kongresi Bildiriler II, s. 69-78 . Ankara.
- Karasar, N. (2003). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Karasar, N. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel Yayıncılık.
- Kemmis, S. and Mc Taggart, R. (1988). *The action research planner* (third edition), Sidney: Deakin University Press.
- Keskin, H. (1994). Almanya'da eğitim ve yüksek öğretim. *Anadolu Üniversitesi Bülteni: Akademi*, 2, 10.
- Konokman G., Tanrıseven I. ve Karasolak K. (2013). Öğretmen adaylarının eğitim araştırmalarına ilişkin tutumlarının çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt 14, Sayı 1, 141-158.
- Korkmaz Ö., Şahin A. ve Yeşil R. (2011). Öğretmenlerin bilimsel araştırmalara ve araştırmacılara ilişkin düşünceleri. *Afyon Kocatepe Üniversitesi Kuramsal Eğitim Bilim Dergisi*, 8, 75-78.
- Köklü N., Büyüköztürk Ş. ve Çokluk Ö. (1999). İlköğretim müfettişlerinin araştırma yeterlikleri ve araştırma eğitimine ilişkin görüşler, *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 12, 45-49.

- Kuzu, A. (2005). Oluşturmacılığa dayalı çevrimiçi destekli öğretim: bir eylem araştırması. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Anadolu Üniversitesi, Eskişehir.
- Küçük, M. ve Çepni, S. (2005). Implementation of an action research course program for science teachers: a case for Turkey, *The Qualitative Report*, 10(2), 190-207.
- Küçükoğlu A., Taşgın A. ve Çelik N. (2013). Öğretmen adaylarının bilimsel araştırma sürecine ilişkin görüşleri üzerine bir inceleme, *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 7, 25-27.
- McMillan, J. H. and Schumacher, S. (2006). *Research in education: evidence based inquiry*. Boston: Pearson Education.
- McNiff, J. and Whitehead, J. (2006). *All you need to know about action research*. London: Sage.
- MEB, (2006). *İlköğretim fen ve teknoloji dersi öğretim programı ve kılavuzu (6.7.8.Sınıflar)*, Ankara: MEB Yayınları.
- Milli Eğitim Bakanlığı, (1990). *Ortaöğretimde yeniden düzenleme ve reform semineri*, Ankara: MEB Yayınları.
- Mills, G. E. (2003). *Action research a guide for the teacher researcher*. (Second Edition). New Jersey: Merrill Prentice Hall.
- Mortimore, P. (2000). Does educational research matter?. *British Educational Research Journal*, 26 (1), 5-24.
- OECD, (1995). *Research training: present and future*. Paris.
- Ortaş, İ. (2002). Bilim, bilim insanı ve bilimsel etik. *Bilim, Eğitim ve Düşünce Dergisi*, 2 (2), 12-14.
- Özdamar, K. (2003). *Modern bilimsel araştırma yöntemleri*. Eskişehir: Kaan Kitabevi.
- Öztürk, Ç. (2004). Ortaöğretim coğrafya öğretmenlerinin öğretim yöntem ve teknikleri kullanabilme yeterlilikleri. *Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi, Cilt 5, Sayı 2*, 75-80.
- Saracaloğlu, A. S., Varol, S. R. ve Ercan, İ. E. (2005). Lisansüstü eğitim öğrencilerinin araştırma kaygıları, araştırma ve istatistiğe yönelik tutumları ile araştırma yeterlikleri arasındaki ilişki, *Buca Eğitim Fakültesi Dergisi, Özel Sayı. No.17*, 187-199.
- Sarı, M. (2006). Araştırmacı öğretmen: öğretmenlerin bilimsel araştırmaya ilişkin görüşlerinin incelenmesi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 6(3), 847-887.
- Schoen, S. (2007). Action research: A development model of professional socialization. *The Clearing House*, 80(5), 211-216.
- Sönmez, V. (2011). *Öğretim ilke ve yöntemleri*. Ankara: Anı Yayıncılık.

Sözbilir M., İlhan N., Şekerci A. R. ve Yıldırım A. (2010). Fen ve teknoloji öğretmenlerinin fen eğitimi araştırmalarını takip etme, anlama ve sonuçlarını uygulamaya yansıtma durumlarının incelenmesi. 9. Ulusal Fen Bilimleri ve Matematik Eğitimi Kongresi'nde sunulan sözlü bildiri, Ege Üniversitesi, İzmir.

Sözbilir, M. ve Kutu, H. (2008). Development and current status of science education research in Turkey. *Essays in Education, Special Issue*, 1-22. Online <http://www.usca.edu/essays> adresinden 05.12.2016 tarihinde erişilmiştir.

Stringer, E. T. (2007). *Action research (3rd edition)*. London: Sage Publications.

Şimşek, H. (2005). Orta öğretim alan öğretmenliği tezsiz yüksek lisans programına devam eden öğrencilerin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Elektronik Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2 (1), 2-26.

Şimşek, A. ve Pamuk, A. (2011). *Tarih yazıcılığının dünü, bugünü ve yarını üzerine kısa bir bakış. Tarih nasıl öğretilir? Tarih öğretmenleri için özel öğretim yöntemleri*. Ankara: Yeni İnsan Yayınları.

Uzday, İ. (2006). *Bilimsel araştırma etiği*, Ankara: Sağlık Bilimlerinde Süreli Yayıncılık

Ünal, S. ve Ada, S. (2007). *Eğitim Bilimine Giriş*, Ankara: Nobel Yayınları.

Üstüdal, M., Vullaume, R., Gülbahar, K. ve Gülbahar, Y. (2004). *Bilimsel araştırma kılavuzu*. İstanbul: Pelikan Yayınları.

9

Uzunoğlu, S. (1997, Nisan). Bilgi çağındaki eğitimin temel özellikleri. Nasıl bir eğitim sistemi: güncel uygulamalar ve geleceğe ilişkin öneriler. Eğitim Sempozyumu'nda sunulan sözlü bildiri, Ege Üniversitesi, İzmir.

Van Lier, L. (1994). *Action research*. London: Monterey Institute of International Studies.

Yavuz, M. (2009). Eğitim araştırmaları ile ilgili öğretmen ve yönetici görüşlerinin analizi. *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 27, 143 -158.

Yıldırım, A (1999). *Nitel araştırma yöntemlerinin temel özellikleri ve eğitim araştırmalarındaki yeri ve önemi* <http://egitimvebilim.ted.org.tr/index.php/EB/article/view/5326> adresinden 05.12.2016 tarihinde erişilmiştir.

Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2006). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. (6. baskı)* Ankara: Seçkin Yayıncılık.

Yıldırım, C. (1979). *Bilim felsefesi*. İstanbul: Remzi Kitabevi Yayınları.

8. EKLER

Ek 1. Anket Formu

TARİH ÖĞRETMENLERİNİN EĞİTİM ARAŞTIRMALARINI TAKİP ETME VE SONUÇLARINI UYGULAMAYA YANSITMA DÜZEYLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ ANKET FORMU

Sayın Tarih Öğretmenim,

Çarşıbaşı Kadıköy Ortaokulu Sosyal Bilgiler Öğretmeni olarak bir meslektaşınız durumundayım. Aynı zamanda Karadeniz Teknik Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Orta Öğretim Sosyal Alanlar Eğitimi Anabilim Dalı, Tarih Eğitimi bölümünde yüksek lisans yapmaktayım.

Bu araştırmada siz kıymetli Tarih Öğretmenlerimin eğitim araştırmalarını takip etme, anlama ve sonuçlarını uygulamalarına yansıtma düzeylerini incelemeyi amaçlamaktayım. Bu amaçla hazırlanmış olan anket iki temel bölümden oluşmaktadır.

Birinci bölümde sizlere ait kimi demografik (kişisel) bilgiler sorulmaktadır ancak bu bilgiler sadece araştırmada kullanılacak olup hiçbir koşulda başka kimse ile paylaşılmayacak ve araştırma raporlarında kimliğinizi açığa çıkaracak hiçbir bilgiye yer verilmeyecektir. Ankete katılımınız gönüllülük esasına bağlı olarak gerçekleşecektir.

İkinci bölümde siz meslektaşlarımda eğitim araştırmalarını takip etme, anlama ve uygulamaya yansıtma durumlarına ilişkin 12 soru vardır. Bu soruları okuduktan sonra size uyan cevapları seçmenizi rica ederim. Açıklama yapmanız gerekir ise bunu mümkün olduğunca anlaşılır bir şekilde yazmanız sizlerin bu konudaki düşüncelerinizi daha iyi anlamamı sağlayacaktır.

Araştırmanın güvenilirliği vereceğiniz cevaplarla doğrudan ilgilidir. Bu konuda göstereceğiniz hassasiyet ve katılımınız için teşekkür ederim.

Ragıp Yusuf Savlet
Karadeniz Teknik Üniversitesi
OSAE Tarih Eğitimi ABD
Yüksek Lisans Öğrencisi

Bölüm 1: Demografik Bilgiler

Aşağıda sizlere ait bazı demografik (kişisel) bilgiler sorulmaktadır. Bu bilgiler araştırma amaçlı olarak kullanılacak olup hiçbir şekilde başka kimselerle paylaşılmayacak ve araştırma raporlarında sizlerin tanınmasına yol açacak hiçbir bilgiye yer verilmeyecektir. Lütfen ilgili seçenekleri doldurunuz.

1. Cinsiyetiniz

( ) Bayan ( ) Bay

2. Deneyim Yılınız

( ) 1-5 Yıl ( ) 6-10 Yıl ( ) 11-15 Yıl ( ) 16-20 Yıl ( ) 21-25 Yıl ( ) 26 üzeri

3. Öğrenim Durumunuz

( ) Ön Lisans ( ) Lisans ( ) Yüksek Lisans ( ) Doktora

4. Mezun Olduğunuz Bölüm/Anabilim Dalı

.....

5. Öğretmenlik Yaptığınız Alan

.....

6. Görev Yaptığınız Okulun Bulunduğu Yer

( ) İl Merkezi ( ) İlçe Merkezi ( ) Belde/Kasaba ( ) Köy

Bölüm 2: Anket Soruları

Soru 1. Eğitim bilimleri ile ilgili yenilikleri, gelişmeleri ve araştırmaları radyo, televizyon ve gazetelerden takip ediyorum.

( ) Evet ( ) Hayır

Üstteki sorunuzun cevabı evet ise lütfen aşağıdaki boşluğa takip ettiğiniz programların isimlerini ya da içeriği hakkında açıklayıcı bilgi veriniz.

.....
 .....
 .....

Soru 2. Eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan resmi yazışmalar aracılığıyla haberdar oluyorum.

( ) Evet   ( ) Hayır

Üstteki sorunuzun cevabı evet ise lütfen aşağıdaki boşluğa resmi yazışmalarla haberdar olduğunuz konular hakkında açıklayıcı bilgi veriniz

.....
 .....
 .....
 .....

Soru 3. Eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan eğitim bilimleri ile ilgili ders ve sınavlara hazırlık kitapları (lisanstaki eğitim bilimleri kitapları, KPSS hazırlık kitapları, vb.) aracılığıyla haberdar oluyorum.

( ) Evet   ( ) Hayır

Üstteki sorunuzun cevabı evet ise lütfen aşağıdaki boşluğa yararlandığınız kitap isimleri ve konuları hakkında açıklayıcı bilgi veriniz.

.....
 .....
 .....
 .....

Soru 4. Eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan haberdar olmak için bilimsel içerikli magazin dergilerini (Genç Bilim, Bilim Teknik v.b) takip ediyorum.

( ) Evet   ( ) Hayır

Üstteki sorunuzun cevabı evet ise lütfen aşağıdaki boşluğa takip ettiğiniz bilimsel içerikli magazin dergilerinin isimleri ve içeriği hakkında açıklayıcı bilgi veriniz.

.....
 .....
 .....
 .....

Soru 5. Eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan tezler, bilimsel dergilerde yayımlanan makaleler (MEB Eğitim ve Sosyal Bilimler Dergisi, Fakülte Dergileri vb.) aracılığıyla haberdar oluyorum.

( ) Evet   ( ) Hayır   ( ) Bu tür çalışmaların / araştırmaların içeriği hakkında bilgim yok.

Üstteki sorunuzun cevabı evet ise lütfen aşağıdaki boşluğa son zamanlarda okuduğunuz tez yada makalenin konusu hakkında açıklayıcı bilgi veriniz.

.....

.....

.....

.....

.....

Soru 6. Eğitim bilimleri ile ilgili yenilikleri, gelişmeleri ve araştırmaları İnternet ortamında yaptığım gezintiler (web sayfaları) sayesinde takip ediyorum.

( ) Evet   ( ) Hayır

Üstteki sorunuzun cevabı evet ise eğitim ile ilgili takip ettiğiniz web sayfaları hakkında aşağıdaki seçeneklerde size uygun olanları işaretleyiniz (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.)

( ) Ders materyallerine yönelik web sayfalarında gezinirim.

( ) Google, Yahoo v.b arama motorlarından arama yaparım.

( ) Hakemli online bilimsel dergilerin kendi web sayfalarını takip ederim.

( ) Bunların dışındaki ortamlardan bilgi edinirim.

Üstteki sorunuzun cevabı "Bunların dışındaki ortamlardan bilgi edinirim" ise lütfen aşağıdaki boşluğa bu ortamlar hakkında açıklayıcı bilgi veriniz.

.....

.....

.....

.....

.....

Soru 7. Eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan katıldığım hizmet içi eğitimler aracılığıyla haberdar oluyorum.

( ) Evet   ( ) Hayır

Üstteki sorunuzun cevabı evet ise lütfen aşağıdaki boşluğa katıldığınız hizmet içi eğitim seminerinin konusu ve içeriği hakkında açıklayıcı bilgi veriniz.

.....
 .....
 .....
 .....
 .....

Soru 8. Eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan katıldığım konferans, sempozyum, panel ve çalıştaylar aracılığıyla haberdar oluyorum.

( ) Evet   ( ) Hayır

Üstteki sorunuzun cevabı evet ise lütfen aşağıdaki boşluğa katıldığınız konferans, sempozyum, panel ve çalıştayın isimleri ve içeriği hakkında açıklayıcı bilgi veriniz.

.....
 .....
 .....
 .....
 .....

Soru 9. Eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan haberdar olmak için faydalandığım tezleri, bilimsel dergilerde yayımlanan makaleleri (MEB Eğitim ve Sosyal Bilimler Dergisi, Fakülte Dergileri vb.) okuduğum zaman nitelikli ve anlaşılır buluyorum.

( ) Evet   ( ) Hayır   ( ) Bu tür çalışmaların / araştırmaların içeriği hakkında bilgim yok.

Üstteki sorunuzun cevabı evet ise lütfen aşağıdaki boşluğa son zamanlarda okuduğunuzda nitelikli ve anlaşılır bulduğunuz bir bilimsel çalışmanın (makale yada tezler) içeriği hakkında kısaca bilgi veriniz.

.....
 .....
 .....
 .....
 .....

Üstteki sorunuzun cevabı hayır ise eğitim ile ilgili bilimsel çalışmaları anlaşılır ve nitelikli bulmamanızın sebebini, aşağıda verilen seçeneklerden size uygun olanları işaretleyerek belirtiniz. (Birden fazla seçenek işaretleyebilirsiniz.)

- ( ) Bilimsel yazım dili anlaşılır ve uygun değil.
 ( ) Bilimsel araştırma yöntemler açık ve anlaşılır değil.
 ( ) Araştırmanın konusu açık ve anlaşılır değil.

Soru 10. Eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan haberdar olmak için faydalandığınız tezleri, bilimsel dergilerde yayımlanan makaleleri (MEB Eğitim ve Sosyal Bilimler Dergisi, Fakülte Dergileri vb.) sınıf ortamındaki uygulamalarınızda nasıl kullandığınız ile ilgili olarak aşağıda verilen seçeneklerden size uygun olanı işaretleyiniz

( ) Bu tür çalışmaların/araştırmaların içeriği hakkında bilgim yok.

( ) Eğitim araştırması bulgularını (tez, makale vb.) kendime göre uyarlayarak sınıf ortamında kullanıyorum.

( ) Eğitim araştırması bulgularını (tez, makale vb.) sınıf ortamında araştırmada önerilen şekilde kullanıyorum.

( ) Sınıf ortamında eğitim araştırması bulgularından (tezi makale vb.) yararlanarak ders işleminde kullanıyorum.

Yukarıdaki maddelerden farklı olarak bilimsel çalışma bulgularının sınıf ortamında uygulanabilirliği konusunda kendi deneyimleriniz hakkında aşağıdaki boşluğa bilgi yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

Soru 11. Eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan haberdar olmak için faydalandığınız hizmet içi eğitim seminerlerinde edindiğiniz bilgileri (öğretim yöntemleri, sınıf yönetimi, yapılandırmacı yaklaşım, aktif öğrenme vb.) öğretmenlik uygulamalarınızda nasıl kullandığınız ile ilgili olarak aşağıda verilen seçeneklerden size uygun olanı işaretleyiniz.

( ) Bu tür konularda hizmet içi eğitim seminerlerine katılmadım.

( ) Hizmet içi eğitim seminerlerinde edindiğim bilgileri deneyimlerime göre uyarlayarak sınıf ortamında kullanıyorum.

( ) Hizmet içi eğitim seminerlerinde edindiğim bilgileri seminerde anlatıldığı gibi sınıf ortamında kullanıyorum.

( ) Hizmet içi eğitim seminerlerinde edindiğim bilgileri öğretmenlik uygulamalarımda kullanmıyorum.

Yukarıdaki maddelerden farklı olarak hizmet içi seminerlerde edindiğiniz bilgilerin okulunuzda sınıf ortamında uygulanabilirliği konusunda kendi deneyimleriniz hakkında aşağıdaki boşluğa bilgi yazınız.

.....

.....

Soru 12. Eğitim bilimleri ile ilgili yeniliklerden, gelişmelerden ve araştırmalardan katıldığınız konferans, sempozyum, panel ve çalıştaylar aracılığıyla edindiğiniz bilgileri (öğretim yöntemleri, sınıf yönetimi, yapılandırımcı yaklaşım, aktif öğrenme vb.) öğretmenlik uygulamalarınızda nasıl kullandığınız ile ilgili olarak aşağıda verilen seçeneklerden size uygun olanı işaretleyiniz.

( ) Bu tür konularda konferans, sempozyum, panel ve çalıştaylara katılmadım.

( ) Konferans, sempozyum, panel ve çalıştaylar aracılığı ile edindiğim bilgileri deneyimlerime göre uyarlayarak sınıf ortamında kullanıyorum.

( ) Konferans, sempozyum, panel ve çalıştaylar aracılığı ile edindiğim bilgileri sunulduğu gibi sınıf ortamında kullanıyorum.

( ) Konferans, sempozyum, panel ve çalıştaylar aracılığı ile edindiğim bilgileri öğretmenlik uygulamalarımnda kullanmıyorum

Yukarıdaki maddelerden farklı olarak konferans, sempozyum, panel ve çalıştaylar aracılığıyla edindiğiniz bilgilerin okulunuzda sınıf ortamında uygulanabilirliği konusunda kendi deneyimleriniz hakkında aşağıdaki boşluğa bilgi yazınız.

.....

.....

.....

.....

.....

ANKET BİTMIŐTİR. KATKILARINIZ İÇİN TEŞEKKÜR EDERİM.

Ek 2. Mülakat Formu

TARİH ÖĞRETMENLERİNİN EĞİTİM ARAŞTIRMALARINI TAKİP ETME VE SONUÇLARINI UYGULAMAYA YANSITMA DÜZEYLERİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ (TRABZON ÖRNEĞİ) MÜLAKAT FORMU

Sayın Tarih Öğretmenim,

Çarşıbaşı Kadıköy Ortaokulu Sosyal Bilgiler Öğretmeni olarak bir meslektaşınız durumundayım. Aynı zamanda Karadeniz Teknik Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Orta Öğretim Sosyal Alanlar Eğitimi Anabilim Dalı, Tarih Eğitimi bölümünde yüksek lisans yapmaktayım.

Bu araştırmada siz kıymetli Tarih Öğretmenlerimin eğitim araştırmalarını takip etme, anlama ve sonuçlarını uygulamalarına yansıtma düzeylerini incelemeyi amaçlamaktayım. Bu amaçla size eğitim araştırmaları ile ilgili sorular soracağım.

Sorulara vereceğiniz cevaplar kesinlikle doğru ya da yanlış olarak değerlendirilmeyecek, amaçlanan düşünceleriniz ortaya konulmasıdır. Görüşme öncesinde belirtmek isterim ki, konuşulanlar gizli kalacak ve araştırma sonuçları yazılırken kimliğiniz ile ilgili bilgiler rapora kesinlikle yansıtılmayacaktır.

- Daha önceden konu ile ilgili her türlü tecrübeniz önemlidir. Soruların doğru veya yanlış bir cevabı olmadığı için fikirlerinizi objektif olarak belirtme konusunda tereddüt etmeyiniz.
- Görüşme öncesinde konu ile ilgili sormak istediğiniz herhangi bir şey var mıdır?
- İzin verirseniz görüşmeyi kaydedebilir miyim?
- Görüşme muhtemelen 25-30 dakika sürecektir. İzin verirseniz başlayabiliriz.

Katkılarınız ve yardımlarınız için şimdiden teşekkür ederim.

Ragıp Yusuf Savlet
Karadeniz Teknik Üniversitesi
OSAE Tarih Eğitimi ABD
Yüksek Lisans Öğrencisi

Bölüm I

- 1- Eğitim araştırmaları ile ilgili yenilik ve gelişmeleri takip eder misiniz? Bu yenilik ve gelişmeleri takip ederken hangi yöntemi kullanıyorsunuz?
- 2- Çalışmaya başladıktan sonra eğitim araştırmalarına yönelik herhangi bir eğitim aldınız mı, eğer aldıysanız içeriği hakkında bilgi verir misiniz?
- 3- Eğitim araştırmalarına yönelik yenilik ve gelişmeleri takip etmek için makale ve akademik çalışmaları takip ediyor musunuz, eğer ediyorsanız bu çalışmalardan elde ettiğiniz bilgileri derslerinize ne şekilde yansıtıyorsunuz?
- 4- Eğitim araştırmalarını takip etmek için panel konferans ve sempozyumlara katılıyor musunuz? Eğer katılıyorsanız burada elde ettiğiniz bilgileri derslerinizde ne şekilde kullanıyorsunuz?

Bölüm II

5- Eğitim araştırmalarından elde edilen sonuçların eğitim öğretim etkinliklerinde kullanılmasının gerekliliği konusunda ki düşünceleriniz nelerdir?

6- Eğitim araştırmalarından elde edilmiş sonuçlara göre ders işleme yöntem ve stratejilerinizi revize etme ihtiyacı duyup duymadığınızı sebepleri ile açıklar mısınız?

Bölüm III

7- Eğitim araştırmalarından elde edilmiş sonuçlardan elde ettiğiniz bilgileri derslerinizde ne sıklıkla kullanmaktasınız?

8- Eğitim araştırmalarından elde edilmiş sonuçlardan elde ettiğiniz bu bilgileri derslerinizde kullanırken dikkat ettiğiniz hususlar nelerdir?

9. ÖZ GEÇMİŞ VE İLETİŞİM BİLGİLERİ

Ragıp Yusuf SAVLET, 25.06.1986 tarihinde Ankara'da doğdu. 1998 yılında İsmail Erez İlkokulu'ndan mezun olduktan sonra 2001 yılında Atatürk Ortaokulunu bitirerek ilköğrenimini tamamladı. 2002 yılında Yahya Kemal Beyatlı lisesinde başladığı lise eğitimini 2005 senesinde Mimar Sinan Lisesinde sonlandırdı. 2009 yılında Karadeniz Teknik Üniversitesi, Giresun Eğitim Fakültesi, Sosyal Bilgiler Öğretmenliği bölümünden başarıyla mezun oldu. 2011 yılında Karadeniz Teknik Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ortaöğretim Sosyal Alanlar Eğitimi Anabilim Dalı, Tarih Eğitimi Bilim Dalında yüksek lisansa başladı. 2010 yılında Milli Eğitim Bakanlığı bünyesinde başladığı Sosyal Bilgiler Öğretmenliği Görevini halen sürdürmektedir. Evli olan SAVLET, orta derecede İngilizce bilmektedir.

İLETİŞİM BİLGİLERİ

Adres: Kerem Mahalle Ortaokulu Çarşıbaşı – Trabzon

E-Posta: rysavlet@gmail.com